

PEKAO

**SZYBKO I SPRAWNIE
PRZEKAZUJEMY
ZLECENIA
DO POLSKI**

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO !

**POLECAMY NA PREZENTY
GWIAZDKOWE:**

TANIE, PRAKTYCZNE ZESTAWY PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH,
OWOCOWYCH, BAKALIE, WINOGRONA, ZABAWKI, KLOCKI,
KALKULATORY.

MŁYNKI I EXPRESY DO KAWY, SOKOWIRÓWKI, TOASTERY, ROBOTY
KUCHENNE, PRALKI, LODÓWKI, SUSZARKI, MASZYNY DO SZYCIA,
KOLOROWE TELEWIZORY, ZESTAWY STEREO, KOMPUTERY,
MAGNETOWIDY I WIELE INNYCH

**SATELITARNY PRZEKAZ ZLECEŃ -
SKRACA TERMIN DOSTAWY O 10 - 14 DNI**

PRZEKAZY PIENIĘŻNE NA:
WYSOKO OPROCENTOWANE RACHUNKI WALUTOWE A i C
GOTÓWKA DO RĄK ODBIORCÓW, BONY TOWAROWE PEKAO

Aktualne cenniki i ilustrowane katalogi
przesyła i zlecenia przyjmuje:

PEKAO TRADING CO. (Canada) LTD.
1610 BLOOR ST. W. TORONTO, ONT. M6P 1A7
(między Keele St. i Dundas St. West)
TEL. (416) 588-1414
lub UPOWAŻNIENI DEALERZY

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

NUMBER 105 • NOVEMBER 9, 1989
\$1.25

Plan pobytu w Kanadzie
przewodniczącego

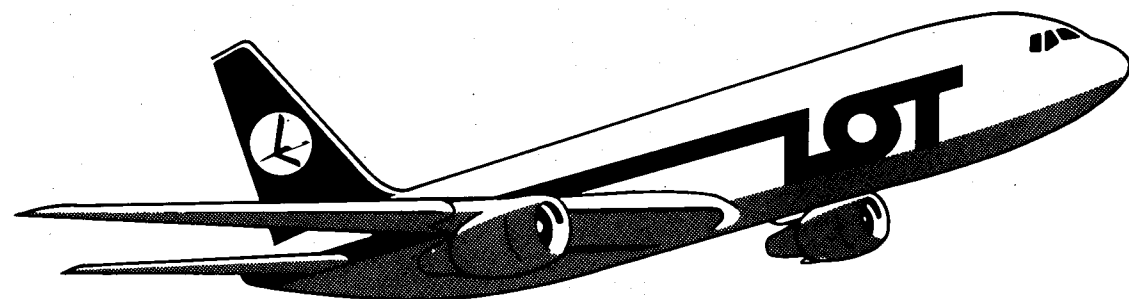
Solidarności

LECHA WAŁĘSY

LISTOPAD
1918-1989

**Możesz lecieć do Warszawy
przesiadając się
w Amsterdamie, we Frankfurcie
lub nawet w Helsinkach.**

**Albo...
Możesz lecieć do Warszawy
bezpośrednio
LOTem!**

**LOT to jedyne linie lotnicze
które łączą bezpośrednio
Kanadę z Polską.**

- Samolot szeroko-kadłubowy BOEING 767
- Poraz pierwszy klasa business
- Filmy i muzyka stereo na pokładzie
- Zwiększona pojemność do przewozu cargo

Już dzisiaj zaplanuj podróż do Polski!
Twój agent podróży wraz
z Lotem zapraszają.

60 LOT
POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

ECHO
NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus
Wiesława Czapińska
Leszek Szaruga
Rafał Marszałek
Karolina Jankowska

- Świat, Kanada
- Polska
- Z dystansu
- Listy z Piasków
- Czytane między ...
- Lekture nieobojętne
- Poradnia zaufania
- Pokochać kapitalizm
- Zdrowie
- Apteka natury
- Życie nie umierać
- Horoskop, kalendarium
- Polak nie zginie

dr Zofia Bończa
dr Krzysztof Ostaszewski
dr Lidia Dobosz
dr Jadwiga Górnicka
Halina Baranowska
Ewa Rewkowska
Elżbieta Wolska

WSPÓŁPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S.Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Magda Czyżycka
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Lothar Herbst (Polska)
Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

W.Czapińska	Naszym zdaniem..... 2
	Wywiad z Wałęsą 2
	Świat 4
	Kanada 6
	Polska 8
	Plan wizyty Wałęsy w Kanadzie 10
M.Gaszyński	Zasłyszane, podsluchane 13
	Bez dystansu..... 14
L.Szaruga	Pierwszy dzwonek 15
J.Rulewski	Konsternacja 16
W.J.Korwin-Gosiecki	Papandreu przed sądem 18
S.Cech	Do serca Gulagu 20
Rosenthal	Sport 22
A.M.Kobos	Ta szczególna i cudowna własność narodu polskiego 24
A.S.Dubiscy	Na lwowskim bruku 26
	Pigułki PCAG 27
	Horoskop 28
	Kalendarium 29
	Krzyżówka 30
J.Rozwadowski	Szkoła Orłat 31
J.Schedyna	Powroty 32
L.Dobosz	Zdrowie 33
S.Jackson	
Tłum. A.Żurek	Konwersacja 34
	Echo poleca 36

OKŁADKA I:

Kolaż z plakatu
nagrodzonego na krajowym konkursie
z okazji rocznicy odzyskania niepodległości
Autor nieznany

ADRES: 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY: TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page \$850.00, half page \$250.00, JOB ADS FREE
SUBSCRIPTION: półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

"WAŻNE ŻEBYŚMY SIĘ CHCIELI ROZUMIEĆ"

ECHO - Czego spodziewa się Pan po wizycie w Kanadzie?

LECH WAŁĘSA: Cieszę się, że będą mógł na miejscu w Kanadzie przedstawić nasze propozycje kanadyjskim byznesmenom. Po 45 latach bałaganu Polska wkracza wreszcie na drogę reform, ale znalazła się w tak krytycznej sytuacji, że nie potrafi i nie może sama sobie pomóc. Dlatego potrzebujemy zainteresowania obcych kapitałów naszą gospodarką. To, co proponujemy, to nie jednorazowy zastrzyk w formie brakujących towarów lub pieniędzy, a długoterminowa współpraca oparta na obopólnej korzyści. W Polsce można dziś robić naprawdę dobre interesy. Do tego będę namawiał. Mam nadzieję, że zostanie dobrze zrozumiany i że moja wizyta zaowocuje dużym zainteresowaniem sprawami polskimi i konkretami.

ECHO - Data Pana pobytu w Toronto przypada na 11 listopada. Czy w związku z tym planuje Pan swój udział w uroczystościach związanych z tą znaczącą dla wszystkich Polaków na całym świecie datą?

L.WAŁĘSA: Z pewnością wezmę udział w obchodach rocznicy odzyskania niepodległości. W Polsce rocznicę tę możemy obchodzić oficjalnie dopiero od niedawna, również dlatego nie chcę i nie mógłbym jej pominąć.

ECHO - Leszek Moczulski w czasie swego pobytu w Toronto zapytany o to, czego życzy Polsce odpo-

wiedział: "zgody - przede wszystkim nie kłóćcie się"! - A Pan?

L.WAŁĘSA: Oczywiście, że życzę Polsce zgody, ale jedyności nie zawsze jest najlepsza. Gdy jest pluralizm poglądów i programów, to bardzo dobrze. Jedyności może oznaczać zastój - pluralizm jest z reguły konstruktywny. Sądzę, że mimo różnic Polacy na emigracji potrafią się ze sobą porozumieć.

ECHO - Spotka się Pan z Polonią trzech pokoleń: międzywojenną, wojenną i tą trzecią, zwaną solidarnościową. Co - zdaniem Pana - jest cechą wspólną, a co różni te 3 grupy emigracyjne?

L.WAŁĘSA: Sądzę, że większość Polaków na emigracji i Polaków w Kanadzie łączy silne poczucie więzi z Polską, potrzeba utrzymywania stałego kontaktu z Krajem, duże zainteresowanie naszą kulturą i naszymi sprawami. Dlatego myślę, że nie ma wielkich różnic pomiędzy poszczególnymi falami emigracji, choć różne były przyczyny wyjazdu z kraju. Jedni wyjeżdżali z powodów politycznych, inni z ekonomicznych. Wyjeżdżali ludzie o różnych światopoglądach, różnym wykształceniu, różnym statusie ekonomicznym. Tak jak w Kraju nie zawsze się rozumiemy, tak bywa i na emigracji. Ważne, żebyśmy chcieli się rozumieć, współpracować, żebyście nie zapomnieli o Polsce, która na was czeka.

Dokończenie na str. 13.

NASZYM ZDANIEM

DROGA DONIKĄD

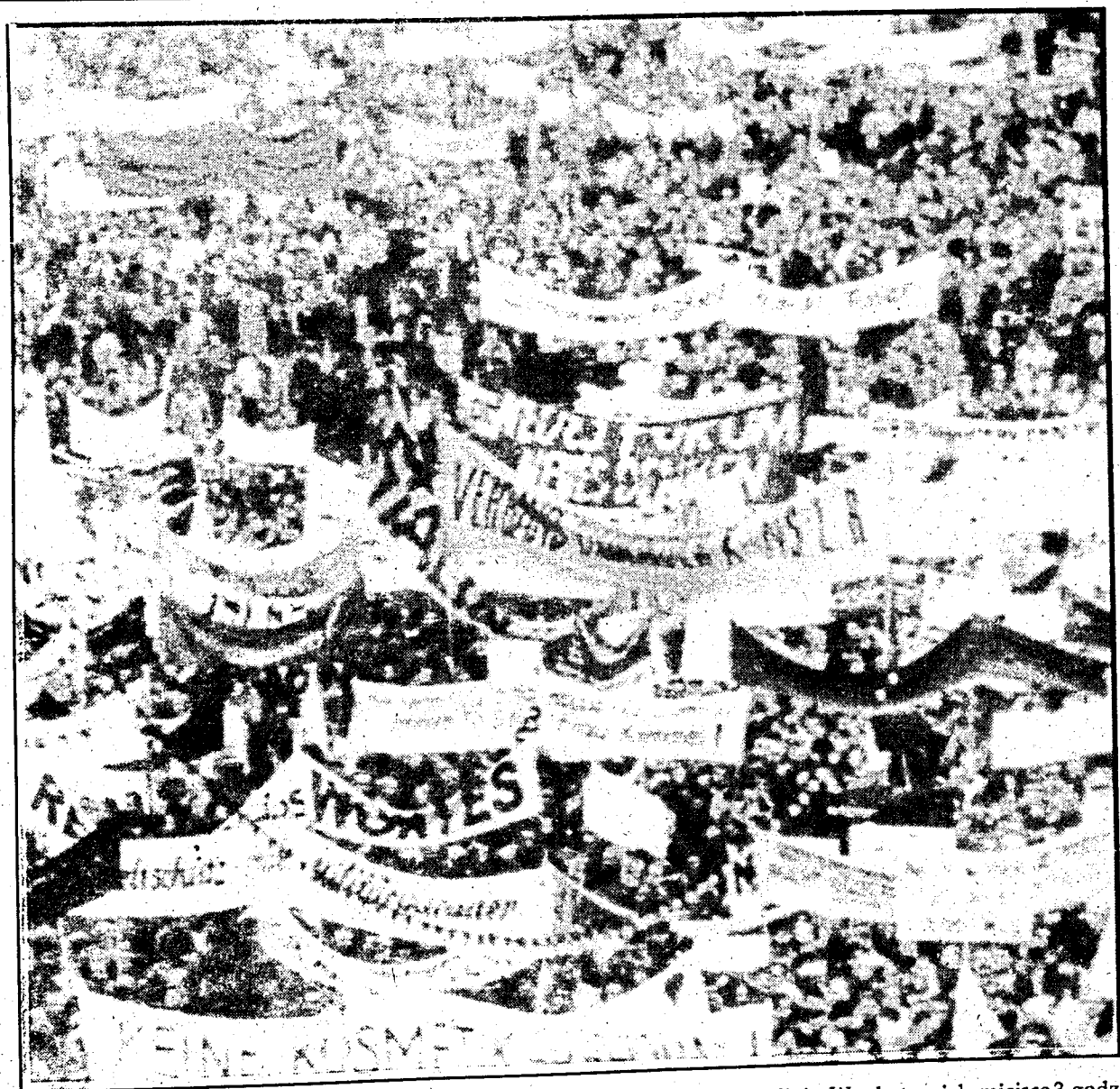
Komunizm umiera już od dawna. Od pewnego czasu można mówić o jego agonii. Ilustrują to wydarzenia w bloku, nie do pomyślenia rok, kilka miesięcy, kilka tygodni, a nawet kilka dni temu.

Dzisiaj 7 listopada w 72 rocznicę rewolucji bolszewickiej najlepiej ilustrują dogorywanie komunizmu demokratyczne kontrmanifestacje przeprowadzone w imperium równoległe obok uroczystości oficjalnych, jak w Moskwie i Wilnie, bądź zamiast nich jak w Kiszyńowie, Erywanu i Tbilisi.

Jeden z transparentów ponad 10-tysięcznej kontrmanifestacji w Moskwie głosił "Droga donikąd". Co prawda wiedzieli to już - o ironio historii - niektórzy ludzie w 1917 roku, ale wiedza ta stała się znakiem czasu, znamiem masowej świadomości dopiero obecnie, po siedmiu dekadach doświadczeń, iż komunizm to rzeczywiście ślepy zaułek.

Jak ostatecznie umrze komunizm jest to sprawa niezmiennie praktyczna i nadal otwarta. Wspaniałe byłoby, gdyby udało się zaoszczędzić cierpień i nieszczęść. Mogą mieć rację pesymiści, że na pogrzeb jest jeszcze za wcześnie - lepiej więc dobrze przyglądać się komunistycznym łapkom. Ale nie wydaje się już także możliwe przywrócenie totalitaryzmu. Nie ujarzmił on aspiracji wolnościowych ducha ludzkiego, gdy był w pełni sił. Tym bardziej dążeń do wolności nie uda się poskromić przez jego przywrócenie.

ŚWIATOWIT

W NRD nie ustają masowe, uliczne demonstracje, szczególnie w Lipsku, Dreźnie i Berlinie. W sobotę miała miejsce 3-godzinna manifestacja demokratyczna w stolicy Niemiec Wschodnich. Wzięło w niej udział milion ludzi przybyłych z całego kraju, żądających demokracji i wolności. Tysiące transparentów domagały się m.in. zburzenia Muru Berlińskiego, zniesienia służby bezpieczeństwa, swobody podróżowania, demokratycznych wyborów do władz państwowych i parlamentu, systemu wielopartyjnego, wolnej prasy, zniesienia monopolu partii komunistycznej, wprowadzenia gospodarki wolnorynkowej, połączyć Niemiec, wystąpienia NRD z Układu Warszawskiego, wycofania wojsk sowieckich. Do zgromadzonych przemówił członek biura politycznego partii komunistycznej G.Schabowski, lecz jego wystąpienie zostało wygwizdane i wyśmiane. Nowy szef partii i państwa E.Krenz zapowiedział daleko sięgające reformy, w tym swobodę podróżowania już począwszy od 20 grudnia, zniesienie przywilejów dla nomenklatury oraz amnestię dla wszystkich, którzy zbiegli bądź próbowali zbiec z NRD na Zachód. Jednakże nadal tysiące obywateli NRD wyjeżdża do Czechosłowacji, a stamtąd do RFN. W ciągu ostatniego tygodnia przedostało się do Niemiec Zachodnich tą drogą ponad 40 tys. ludzi. S.Reich, przywódca nowo utworzonej opozycyjnej Partii Socjaldemokratycznej powiedział w wywiadzie dla zachodnich agencji prasowych, że w chwili obecnej władze muszą rozstrzygnąć problem z ponad milionem osób, które złożyły na drodze legalnej podanie o stały wyjazd z NRD. Reich wyraził pewność, że jeśli ludzi ci dostaną zgodę na wyjazd spowoduje to kolejną wielomilionową falę podań o emigrację. "Ludzie - podkreślił Reich - pomimo zmiany w kierownictwie i pomimo zapowiedzi, jakby nie było, daleko idących zmian politycznych i społecznych, nie ufają komunistom, uważają, że jest to wszystko kosmetyka i bezpieczniej będzie znaleźć się w RFN". 7 listopada podał się do dymisji rząd NRD, aby umożliwić powołanie rządu zgodnego z oczekiwaniami społeczeństwa.

• 2 i 3 grudnia prezydent USA G. Bush i przywódca sowiecki M. Gorbaczow odbędą spotkanie na szczycie na Morzu Śródziemnym na pokładzie, w pierwszym dniu - okrętu wojennego USA, a w drugim - okrętu wojennego ZSSR. G. Gierasimow, rzecznik sowieckiego ministerstwa spraw zagranicznych powiedział, że spotkanie będzie przebiegać w klimacie całkowitego utopienia zimnej wojny na dnie Morza Śródziemnego.

• Izrael zgodził się na odbycie rozmów w Kairze z przedstawicielami Palestyńczyków w sprawie wyborów w Strefie Gazy i na Zachodnim Brzegu. Premier Shamir oświadczył, że Izrael zgodził się na rozmowy jedynie pod tym warunkiem, iż USA zagwarantowały, że na spotkaniu nie będzie przywódcy OWP Y. Arafata, ani żadnej innej osoby bezpośrednio bądź pośrednio powiązanej z Organizacją Wyzwolenia Palestyny.

• Wybory w Grecji wygrała konserwatywna Partia Nowej Demokracji uzyskując w 300-osobowym parlamencie 148 miejsc poselskich - o 3 za mało, aby utworzyć rząd większościowy. Socjaliści zżerani skandalami zdobyli 128 miejsc, a koalicja lewicowa z partią komunistyczną na czele 22 miejsca. Przywódca konserwatystów C. Mitsotakis powiedział, że Grecja ponownie znalazła się w trudnej sytuacji, ale że spróbuje utworzyć rząd koalicyjny.

• Tajfun Gay nad Tajlandią spowodował śmierć na lądzie co najmniej 26 osób. Na Zatoce Tajlandzkiej wyrzucił statek z 97 osobami na pokładzie. Przypuszcza się, że 91 osób, w tym 3 Kanadyjczyków, poniosło śmierć. Najsilniejszy w tym rejonie od 35 lat tajfun pozostawił tysiące ludzi bez

dachu nad głową. Siła wiatru dochodziła momentami do 200 km/godz.

• W Nowym Jorku w wieku 85 lat zmarł V. Horowitz - jeden z największych pianistów XX wieku. Urodzony w Kijowie w 1904 roku Horowitz twierdził, że pianistą stał się przypadkowo, na skutek rewolucji bolszewickiej, która zmusiła go do ucieczki ze Związku Sowieckiego w 1925 roku i do zarabiania na życie koncertowaniem.

• Po raz pierwszy od 40 lat odbyła się manifestacja uliczna w Bułgarii. Ponad 4000 osób demonstrowało w Sofii przed budynkiem Zgromadzenia Narodowego domagając się głośności i demokracji. Wręczono petycję wiceprzewodniczącemu Zgromadzenia A. Dimitrowi, który powiedział, że petycja zostanie rozważona. Milicja, która pobiła dysydentów bułgarskich kilka dni wcześniej, gdy zbierali w Sofii podpisy pod petycją, nie interweniowała. W demonstracji obok Bułgarów wzięli udział dyplomaci zachodni i członkowie 35 delegacji krajowych na międzynarodowy zjazd ochrony środowiska.

• Parlament litewski przyjął ustawę dopuszczającą przeprowadzenie referendum narodowego w sprawie niepodległości Litwy oraz tworzącą odrębne od sowieckiego obywatelstwo litewskie.

• W NRD trwa czystka na najwyższych stanowiskach. Odchodzi ludzie Honeckera i osoby mające opinię twardogłowych. Ze stanowiska ministra edukacji została zwolniona żona Honeckera 62-letnia Margot. Sam Honecker złożony jest rakiem trzustki i według lekarzy nie ma nadziei na wyleczenie.

• W Moskwie pięciu wysokich funkcjonariuszy KGB, w tym dwóch generałów, wystąpiło w 75-minutowym programie telewizyjnym, odpowiadając na pytania obywateli z całego kraju, dotyczące m.in. ich zarobków, życia osobistego oraz tajemnic działalności zagranicznej i wewnętrznej.

• W ZSSR strajkują tysiące górników w kopalniach węgla kamiennego Workuty. Strajki ostrzegawcze prze-

prowadzili górnicy Zagłębia Donbaskiego i Donieckiego. Gorbaczow wezwał górników do przerwania strajków i podjęcia pracy.

Chrześcijańscy i muzułmańscy posłowie w parlamencie libańskim wybrali 64-letniego R. Muawada prezydentem Libanu. Wybór spotkał się z poparciem Syrii, Ligi Arabskiej oraz pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ. Wyrażono nadzieję, że jest to ważny krok do zakończenia 14-letniej wojny domowej. Przywódca oddziałów chrześcijańskich w Libanie generał M. Aoun określił Muawada mianem syryjskiej kukły, a wybory w parlamencie jako niekonstytucyjne.

• Władze chińskie podały w Pekinie, iż zarejestrowano pierwszego Chińczyka zarażonego wirusem AIDS. Rzecznik ministerstwa zdrowia powiedział, że były ekspert składowy utrzymywał homoseksualne stosunki seksualne z zagranicznymi turystami.

• Przywódca ChRL Deng Xiao-ping powiedział w Pekinie byłemu prezydentowi USA R. Nixonowi, że niewłaściwa postawa USA wobec wydarzeń na Placu Niebiańskiego Spokoju uszkodziła stosunki chińsko-amerykańskie. Deng podkreślił, że ChRL oczekuje, iż inicjatywa ich poprawienia wyjdzie ze strony USA.

• 36 tzw. radykalnych studentów (komunistów i lewaków) oskarżonych o udział w zamieszkach na terenie uniwersytetu w Pusan, w których poniosło śmierć 7 policjantów (w płomieniach podpalonej przez studentów biblioteki) zostało skazanych w stolicy Korei Południowej Seulu na kary więzienia od 30 miesięcy do dożywocia.

• Premier W. Brytanii M. Thatcher

po raz pierwszy wyraziła opinię, że być może nie będzie się ubiegać o pozycję premiera w następnych wyborach. Według źródeł dobrze poinformowanych w Partii Konserwatywnej wzmagają się antythatcherowski bunt. Jej przeciwnicy twierdzą, że partia może wygrać następne wybory wyłącznie bez Thatcher, która traci na popularności społecznej dnia na dzień. Wskazuje się również, że niedawny najpoważniejszy kryzys rządowy w okresie sprawowania przez nią władzy - ustąpienie ministra finansów N. Lawsons oraz doradcy ds. ekonomicznych A. Waltersa, jest jedynie czubkiem góry lodowej problemów powstałych na skutek niecierpliwości się Thatcher ze zdaniem swych współpracowników.

• Na Węgrzech parlament zlikwidował Milicję Robotniczą. Ta licząca 62 tys. członków organizacja za główne zadanie miała ochronę partii komunistycznej. Znienawidzone przez społeczeństwo oddziały Milicji Robotniczej zostały utworzone po krwawo stłumionym powstaniu w 1956 roku. Budżet roczny organizacji wynosił prawie 200 mln. dol. Milicja Robotnicza dysponowała 91 budynkami-siedzibami na terenie całego kraju oraz 180 potężnymi magazynami z bronią i sprzętem, służącym do rozprawiania się z manifestującymi swe uczucia i poglądy rodakami.

• Przebywający w Moskwie osobisty przedstawiciel Papieża Jana Pawła II arcybiskup A. Sodano spotkał się na Kremlu z M. Gorbaczowem. Ustalono, że Papież przyjmie przywódcę sowieckiego na audiencji w Watykanie 1 grudnia.

• Władze chińskie wystąpiły z ostrą krytyką kobiet miejskich, które wbrew przepisom decydują się na drugie dziecko. Na wsiach kobiety mogą urodzić dwoje dzieci pod warunkiem, że pierwszym była dziewczynka. W I półroczu br. w ChRL urodziło się ponad 9 mln dzieci, o 510 tys. więcej niż w I półroczu ub.r. Władze twierdzą, że nadmierny przyrost ludności stwarza niebotyczne trudności.

• Byli i czynni oficerowie sowieckich sił zbrojnych utworzyli niezależny związek zawodowy oraz opieki

społecznej żołnierzy, rezerwistów i ich rodzin "Tarcza". Ministerstwo obrony ostrzegło związek, że jest organizacją nielegalną.

• Premier CSRS L. Adamec określił byłego ministra spraw zagranicznych J. Hajka oraz dramaturga W. Havela - dwóch czołowych dysydentów czeskosłowackich jako "absolutne, niegodne uwagi zera". Jednocześnie Adamec zapowiedział możliwość włączenia grup opozycyjnych do kontrolowanego przez komunistów Frontu Narodowego, zaznaczając, że próby likwidacji socjalizmu nie będą przez rząd tolerowane.

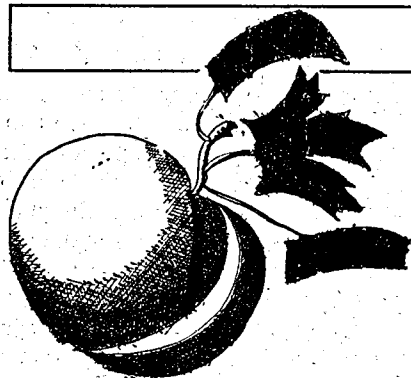
• Około 50 tys. uchodźców - etnicznych Turków z Bułgarii spośród 350 tys. przybyłych do Turcji od po-

czątku czerwca, powróciło z powrotem do Bułgarii. Pod koniec października władze tureckie zamknęły granicę z Bułgarią. Straż graniczna podała, że otrzymała rozkaz z Ankary, aby nie przepuszczać do komunistycznego państwa powracających Turków.

• Amerykański sekretarz stanu J. Beker bezprecedensowo zakazał R. GATESOWI, zastępcy doradcy prezydenta ds. bezpieczeństwa, wygłoszenia referatu na konferencji w Instytucie Bezpieczeństwa Narodowego w Beteshta, dotyczącego obecnej polityki Kremla. Według Bakera poglądy GATESA są zbyt pesymistyczne w aspekcie oceny dotychczasowego postępowania i osiągnięć sowieckiego przywódcy M. Gorbaczowa.

Contrasi w kwaterze głównej w Ymales w Hondurasie w pobliżu granicy z Nikaragwą. Jest ich w tym kraju około 10 tys., 6 tys. przebywa natomiast w Nikaragui. Podkreślają, że są gotowi do walki na śmierć i życie przeciwko komunistom. Prezydent Nikaragui D. Ortega rozkazał armii komunistycznej rozpoczęcie szeroko zakrojonej ofensywy "antybandyckiej", kierując do akcji czołgi, helikoptery, rakiety i artylerię. Contrasi zwrócili się do USA o pomoc militarną podkreślając, że bez niej nie mają szans na zwycięstwo.

KANADA

WALKA WOKÓŁ MEECH LAKE TRWA

Przywódcy trzech głównych partii politycznych wypowiedzieli się zdecydowanie na rzecz ratyfikacji układu Meech Lake. Premier Mulroney przywódca Partii Postępowo-Konserwatywnej ostrzegł Kanadyjczyków, że następnym pokoleniom przyjdzie zapłacić wysoką cenę, jeżeli układ nie zostanie przyjęty. Przywódca Partii Liberalnej J. Turner zaznaczył, że pomimo różnych niedoskonałości układu wprowadzenie na trwałe Quebecu do jednej wspólnej rodziny kanadyjskiej jest ważniejsze niż mogące z tego wypływać drobne niedogodności. Przywódca Nowej Partii Demokratycznej Ed Broadbent podkreślił, że odseparowanie się Quebecu byłoby dla Kanady historyczną katastrofą. Za ratyfikacją układu Meech Lake wypowiedział się także premier Ontario D. Peterson, który zauważył, że rozdarcie najwspanialszego kraju na świecie na dwa kawałki byłoby tragicznym błędem w naszych dziejach. Jednakże premierzy Nowego Brunszwiku, Nowej Fundlandii, Manitoby oraz Brytyjskiej Kolumbii nadal zgłaszają zastrzeżenia co do treści układu podkreślając, że ewentualne przyjęcie Meech Lake, a więc tym samym konstytucyjne uznanie Quebecu za "distinct society" oznaczałoby pogwałcenie kanadyjskiej konstytucji zakładającej równość wszystkich prowincji. Z kolei premier Alberty Don Getty utrzymuje, że jeśli premier Mulroney nie mianuje senatorem Stana Wattersa, który wygrał pierwsze bezprecedensowe senackie prowincjonalne wybory w Kanadzie, wówczas Alberta jeszcze raz rozważy możliwość cofnięcia prowincjonalnej ratyfikacji układu Meech Lake.

KOOPERATYWY BUDOWLANE MOGĄ DOSTAĆ PÓŁ MILIONA NA START

Federalny minister mieszkalnictwa Alan Redway oznajmił w Ottawie, że rząd zwiększył z 75 tys. dol. do pół miliona dol. sumę pieniędzy, które mogą otrzymać na start kooperatywy budowlane w celu wybudowania mieszkań osiągalnych dla ludzi niezamożnych. Redway zaznaczył, że maksimum pół miliona będą

otrzymywać kooperatywy w rejonach miejskich np. w Toronto, gdzie domy i mieszkania oraz wszystko co związane z budownictwem mieszkaniowym jest niezwykle drogie. Redway zaznaczył, że rząd federalny będzie popierał za pośrednictwem swej agencji Canada Mortgage and Housing Corporation kooperatywy budowlane, gdyż z jednej strony umożliwiają one zdobycie własnego mieszkania ludziom niezamożnym, a z drugiej odbierają pole popisu spekulantom, gdyż prawo o kooperatywach stwierdza jednoznacznie, że kooperatywa raz wybudowana nie może być sprzedana. Redway dodał, że Toronto wykazuje największe zainteresowanie kooperatywami budowlanymi - 500 ludzi tygodniowo pyta się o te sprawy, ale potrzeba na kooperatywy występuje także w wielu innych miastach kanadyjskich.

WIEZIEN-HOMOSEKSUALISTA MA PRAWO DO WIZYT HOMOSEKSUALNEGO WSPÓŁMAŁŻONKA

W Ottawie sędzia J. Dube orzekł, że więźniowie homoseksualiści mają prawo do bycia odwiedzanym przez swych homoseksualnych współmałżonków w ramach przewidzianych przez regulamin karny okresowych wizyt w więzieniach członków rodzin więźniów. Nieudzielenie im tego prawa byłoby dyskryminacją na podstawie seksualnych upodobań, co stoi w sprzeczności z konstytucją - wyjaśnił sędzia Dube.

DYSKRYMINACJA PŁACOWA W BANKACH

Krajowy Komitet Akcji na rzecz Pozycji Kobiet przedstawił raport ilustrujący dyskryminację płacową wobec kobiet w kanadyjskich bankach. Raport stwierdza, że przeciętna płaca kobiet w kanadyjskich bankach wynosi \$22 368, natomiast mężczyźni - \$40 000. Najmniejsza dyskryminacja panuje w Bank of Montreal, największa w Banque Nationale. Komitet podkreślił także, że większość kobiet pracuje na niższych stanowiskach pomimo tego, że wiele z nich ma kwalifikacje, aby pracować na stanowiskach kierowniczych. Związek Bankowców Kanadyjskich

KANADA

oświadczył, że raport wprowadza w błąd, gdyż ignoruje zmiany wprowadzane przez banki w celu zniesienia dyskryminacji. Ponadto trzeba wziąć pod uwagę, że aby zająć kierownicze stanowisko w bankowości osoba musi się wykazać kilkunastoletnim doświadczeniem.

JAK POPULARNE SĄ PSY I KOTY?

Kanadyjski Urząd Statystyczny podało, że 23,3% kanadyjskich domostw ma co najmniej jednego psa, a 21,6% domostw ma co najmniej jednego kota. Kolorowy telewizor jest praktycznie we wszystkich domostwach, a 36% domostw ma co najmniej dwa kolorowe telewizory. 59% domostw ma magnetowid, 73% kuchenkę mikrofalową.

ELEKTROWNIA NUKLEARNA DARLINGTON WYSTARTOWAŁA

Pierwszy z czterech reaktorów nuklearnych elektrowni Darlington pod Toronto został włączony. W miesięcznym okresie rozruchowym wykorzystany zostanie jedynie 1% mocy 2900 megawatowego reaktora. W grudniu jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem wykorzystanie mocy wzrośnie do 10%, a w styczniu reaktor ma wytwarzać prąd na poziomie 100% swej mocy. Następne 3 reaktory tej samej mocy mają być włączone do 1992 roku. Wybudowanie elektrowni kosztuje 11 mld dolarów.

NAKAZ PRZYJĘCIA (POLICJANTA)?

Sąd Najwyższy w Quebecu nakazał policji miejskiej w Montrealu przyjęcie z powrotem do pracy Allana Gosseta, policjanta zwolnionego ze służby pomimo tego, że sąd uniewinnił go z zarzutu zabójstwa młodego Murzyna. Gosset utrzymuje, że zastrzelenie Murzyna było przypadkowe.

CZY POCZTA ZOSTANIE SPRZEDANA?

H. Andre, federalny minister ds. poczty powiedział w Ottawie, że rząd jest zdeterminowany w dążeniu do prywatyzacji poczty i usług pocztowych. Andre dodał, że w ramach projektu prywatyzacji poczty rozważana jest możliwość sprzedania poczty pracownikom pocztowym. Poczta, powiedział

Andre, jest dziełem zwyczajnych Kanadyjczyków, i są siły, które argumentują, że gdy poczta stanie się ich własnością będą dbać o nią tak jak dbają o swoje. Związek Zawodowy Pracowników Poczty oświadczył, że sprzeciwia się wszelkim zamiarom prywatyzacji poczty, także tym, które zakładają, iż pocztę kupią jej pracownicy. Kanadyjska poczta zatrudnia 61 tys. pracowników, jej obroty wynoszą 3 mld dol., 46 tys. pracowników zrzeszonych jest w związku zawodowym. Poczta kanadyjska była przez lata przedsiębiorstwem deficytowym, dofinansowywanym przez państwo. W ubiegłym roku po raz pierwszy od 30 lat wykazała zysk - \$96 mln.

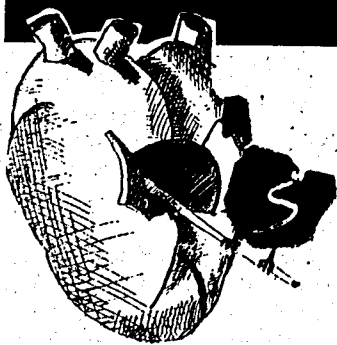
PROF. RUSHTON NIE STANIE PRZED SĄDEM

Prokurator generalny w Ontario Ian Scott oznajmił, że prokuratura nie znalazła podstaw, aby postawić przed sądem prof. P. Rushtona na podstawie pa-

ragrafu, zakazującego szerzenia nienawiści rasowej, bądź szerzenie z premedytacją fałszywych poglądów. Scott powiedział, że poglądy Rushtona są zbzikowane, ale nie mają charakteru kryminalnego. Grupa z London Stowarzyszenie Miejskie ds. Stosunków Rasowych wyraziła rozczarowanie z powodu decyzji Scotta, do którego zwróciła się z podaniem, aby Rushton stanął przed sądem. Premier Ontario D. Peterson podtrzymał swoje poprzednie stanowisko, że Rushton powinien być zwolniony przez uniwersytet, na którym pracuje, 45-letni prof. Rushton z Uniwersytetu Zachodniego Ontario w London utrzymuje, że na podstawie gruntownych badań doszedł do wniosku, że pod pewnymi względami, takimi m.in. jak inteligencja, kontrola zachowań seksualnych, przestrzeganie prawa, rasa żółta wykazuje wyższość nad rasą białą, a rasa biała wykazuje wyższość nad rasą czarną.

Mieszkańcy budynku apartamentowego w Toronto cieszą się po otrzymaniu wiadomości, że sędzia Hollingworth orzekł, iż właściciel budynku musi zrezygnować z kosztownych, niekoniecznych i niechcianych przez mieszkańców renowacji apartamentów. Właściciel rozpoczął renowację (instalację nowych szafek kuchennych, wanien, podwójnych okien, itp.), zapowiadając zarazem podniesienie czynszu o 39%. Mieszkańcy udali się do sądu argumentując, że stare urządzenia znajdują się w dobrym stanie i nie chcą renowacji, których koszt zostanie przerzucony na ich barki w postaci zwiększonego czynszu. Sędzia orzekł, że w Kanadzie mieszkanie jest twierdzą, a właściciel wymuszając niekonieczne renowacje, wkroczył nielegalnie na cudze terytorium oraz pogwałcił prawo mieszkańców do spokojnego zamieszkania.

POLSKA

KRÓTKO:

Minister spraw zagranicznych Polski Krzysztof Skubiszewski odbył 7 listopada w Wiedniu rozmowę z kanclerzem Austrii Vranitzkym, trwającą ponad trzy kwadranse. Omawiano m.in. sytuację w Europie Środkowej i Wschodniej oraz możliwości pomocy gospodarczej Austrii dla Polski.

Wiceminister współpracy gospodarczej z zagranicą Janusz Kaczurba zaapelował w Warszawie do japońskich kół przemysłowych, aby zdobyły się na większą odwagę i inwestowały w Polsce. Kaczurba powiedział dziennikarzom, że jeśli okazałoby się to konieczne można by zwiększyć istniejące bodźce, by zainteresować inwestorów zagranicznych takimi dziedzinami jak oszczędzanie energetyki, ochrona środowiska, przetwórstwo żywności, telekomunikacja, automatyzacja przemysłowa i transport. Kaczurba wyraził przekonanie, że rząd Japonii przyłączy się do państw zachodnich w opracowywaniu pakietu pomocy dla Polski.

6 listopada w Brukseli zebrali się ministrowie spraw zagranicznych państw Wspólnoty Europejskiej, by przedyskutować dalsze kroki w zakresie pomocy gospodarczej dla Polski. Zgodzono się ułatwić Polsce dostęp do rynku Wspólnoty oraz udzielić nowej pomocy żywnościowej wartości 430 mln dol. Podjęto także decyzję o udzieleniu Polsce i Węgrom pomocy w wysokości 400 mln dol. na potrzeby przebudowy gospodarki.

PRL nawiązała stosunki dyplomatyczne z Koreą Południową. Korea Południowa postanowiła udzielić Polsce 5-letniej pożyczki w wysokości 450 mln

dol. Podpisano również w Seulu umowę o wzajemnej współpracy gospodarczej i wspólnych inwestycjach.

Przed przyjazdem do Polski kanclerz RFN H.Kohl zrezygnował z kontrowersyjnego spotkania z Niemcami etnicznymi na górze św. Anny w Opolskim oraz zapewnił, że RFN nie wysuwa żądań terytorialnych wobec Polski i nie będzie takowych czynić również w przyszłości.

Grupa członków klubu politycznego "Dziekania" z prezesem klubu prof. S.Stommą na czele, ogłosiła oświadczenie o zakończeniu działalności klubu. Wyjaśniono, że w obecnej sytuacji każda z reprezentowanych w "Dziekaniu" tendencji ma szansę na podjęcie własnej działalności.

Towarzystwo Polonia postanowiło się rozwiązać. Na jego miejsce ma powstać "Światpol" - Światowy Związek Polaków, nawiązujący do przedwojennej organizacji łączności Polonii z krajem.

Władze miejskie w Warszawie, Katowicach i Radomiu eksmitowały przy użyciu siły członków KPN z zajętych przez nich lokali po PRONie.

Warszawska Kuria Metropolitalna podała, że poprzez swych pełnomocników adwokatów J.Olszewskiego i A.Grabińskiego, którzy uczestniczą w śledztwie prowadzonym przez organa prokuratury w celu wyjaśnienia okoliczności śmierci dwóch tragicznie zmarłych kapłanów archidiecezji warszawskiej ks. Stefana Niedzielaka i ks. Sylwestra Zycha, jest informowana na bieżąco o wynikach śledztwa. Jak na razie obydwie śledztwa nie przybliżają wyjaśnienia okoliczności tych tragicznych śmierci. Nie budzi obecnie wątpliwości fakt, że śmierć ks. S.Niedzielaka była wynikiem morderstwa dokonanego przez nieznaną sprawcę. Kuria podaje, że będzie informować o postępach w prowadzonych dochodzeniach.

Minister współpracy gospodarczej z zagranicą Marcin Świąćicki powiedział, że "w RWPG każdy jest przekonany, że

dopłaca do innych, także ZSSR. Można powiedzieć, że sprzedajemy za grosze, a kupujemy za kopieiki. Gdyby jednak przeliczyć to na dolary, nie wiem, czy byśmy na tym dobrze wyszli". Świąćicki powiedział, że sprawy te trzeba sprawdzić i opublikować. Jakkolwiek jest, zaznaczył, trzeba odchodzić od szczegółowych umów między rządami na rzecz swobodnych kontaktów między przedsiębiorstwami. Są w Polsce ekonomiści, którzy twierdzą, że nikt na Zachodzie nie kupi naszych przestarzałych maszyn za dolary, nie mielibyśmy więc za co kupować ropy, którą teraz dostajemy za ruble.

GUS podał, że obroty handlu zagranicznego w okresie 8 miesięcy br. w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. uległy obniżeniu. Nieznaczne zwiększenie zanotowano w eksporcie do krajów kapitalistycznych, który wyniósł 100,8% poziomu tego samego okresu w r.ub.

Lech Wałęsa w wywiadzie z zachodnioniemieckimi dziennikarzami powiedział, że należy skończyć ze sztucznym podziałem Niemiec. Cel powinien zostać jednak zrealizowany bez pośpiechu, stopniowo.

W Polsce złożyła wizytę delegacja Senatu Filipin..

Średnie plony czterech zbóż z ha wyniosły w Polsce w tym roku 32 q. Łącznie zebrano 26,8 mln ton zbóż (o 2,3 mln t więcej niż w roku zeszłym).

W Krynicy na czele Komitetu Obywatelskiego stanął kapitan LWP lekarz Zbigniew Martyka..

Ekonomiści obliczyli, że na eksporcie czołgów Polska zarabia biorąc pod uwagę cenę kilograma sprzedawanego towaru od kilku (kraje socjalistyczne) do kilkunastu (kraje kapitalistyczne) razy więcej niż na eksporcie samochodów osobowych.

W Stanach Zjednoczonych zmarł w wieku 108 lat najstarszy kapłan świata o. Paulin Franciszek Wilczyński (bernardyn). Urodził się w 1881 roku w Bę-

dziemyślu, do zakonu wstąpił w 1899 roku, święcenia kapłańskie przyjął w 1906 roku. Pracował w kilku parafiach w Polsce, w latach 1925-30 przebywał na misjach w Charbinie, w latach 1932-39 w Sachalinie. W 1940 roku po krótkim pobycie w Szanghaju, gdzie sprawował duszpasterstwo wśród polskiej kolonii wyjechał do San Francisco. W USA pracował aż do śmierci, należąc do polskiej prowincji bernardynów.

Wicepremier i minister finansów Leszek Balcerowicz przebywał w Moskwie na posiedzeniu sesji Komitetu Wykonawczego RWPG. Odbył także rozmowy z kierownictwem sowieckim. Dotyczyły one m.in. sowieckich zobowiązań gospodarczych wobec Polski, przesunięcia spłat polskiego zadłużenia wobec ZSSR oraz wprowadzenia mechanizmów rynkowych we wzajemne kontakty gospodarcze. Mówiono także o odszkodowaniach dla obywateli polskich z tytułu utraty majątku i przesładowań po 17 września 1939 roku oraz o kosztach finansowych stacjonowania wojsk sowieckich w Polsce.

Szwecja podała, że przestaje udzielać azylu politycznego obywatelom Polski i Węgier. Osoby starające się o azyl będą deportowane.

Marszałek Sejmu Mikołaj Kozakiewicz zaapelował w Waszyngtonie o zwiększenie pomocy gospodarczej oraz inwestycji w Polsce. Kozakiewicz podkreślił, że brak tej pomocy bądź jej opóźnienie może spowodować upadek rządu Mazowieckiego.

Francja oświadczyła, że udzieli Polsce trzyletniej pożyczki w wysokości 4 mld franków: m.in. 2 mld franków zostaną przeznaczone na kredyt handlowy, prawie miliard franków na modernizację gospodarki, ok. 100 mln franków na podniesienie kwalifikacji pracowników w wybranych działach gospodarki.

Wicepremier Leszek Balcerowicz powiedział, że komitet ekonomiczny Rady Ministrów przyjął program wprowadzenia wymienialności złotówki na początku przyszłego roku.

POLSKA

Pracownicy PKS z Wrocławia, Aleksandrowa Kujawskiego i Radziejowa rozpoczęli 4 listopada strajk okupacyjny.

Rzecznik rządu Mazowieckiego Małgorzata Niezabitowska powiedziała w Warszawie, że rząd wstrzymał już wszelkie dotacje dla partii politycznych, a w przyszłym roku planuje znaczną redukcję w finansowaniu organizacji społecznych.

Minister A.Hall odpowiedzialny za współpracę z organizacjami politycznymi, zawodowymi i społecznym powiedział, że siła partii powinna wpływać ze społecznego poparcia, a nie z dofinansowywania.

PZPR otrzymała na potrzeby kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu 83 mld zł - 13 mld zł od rządu Rakowskiego, 52 mld zł od RSW - Książka, Prasa, Ruch, oraz praktycznie nieoprocentowaną wielomiliardową pożyczkę z Narodowego Banku Polskiego.

12 listopada w Rzymie w Bazylice św. Piotra odbędzie się kanonizacja bł. brata Alberta - Adama Chmielowskiego. Błogosławiony brat Albert Chmielowski zostanie wyniesiony na ołtarze jako trzeci polski święty w obecnym stuleciu - po dwóch wielkich męczennikach: św. Andrzeju Boboli i św. Maksymilianie Kolbie, którzy w tragicznych okresach narodu polskiego oddali swe życie w imię wiary katolickiej. Beatyfikacji brata Alberta dokonał Ojciec św. Jan Paweł II na Błoniach Krakowskich 22 czerwca 1983 roku.

Po raz pierwszy w posiedzeniu sejmowej Komisji Polityki Społecznej wziął udział przedstawiciel Episkopatu sekretarz Komisji Charytatywnej ks. Sawiński. Powiedział on, że charytatywna działalność Kościoła stanowi część jego działalności misyjnej i jako taka nie może być niczym krępowana, zgłosił natomiast gotowość daleko idącej współpracy ze wszystkimi partnerami. Posiedzeniu przewodniczył minister i poseł Jacek Kuroń.

Na ostatnim spotkaniu ministrów państw Układu Warszawskiego oprócz proponowanych zmian, o których już pisaliśmy (polityczny, a potem militarny) omawiano również kwestię poszanowania odmiennej linii politycznej państw Układu i ich strategii. Strona polska akcentowała mocno kwestię dotrzymania zobowiązań sojuszników co sprowadza się do wyrażonego tam oświadczenia, "żeby sojusze dotyczyły zewnętrznego bezpieczeństwa, a nie wewnętrznego ładu".

Interesujące dokumenty wydał klub poselski PZPR. Pierwszy to deklaracja klubu poselskiego PZPR, a drugi list otwarty do wyborców. List stwierdza, iż "PZPR wyczerpała swój czas" oraz że klub jest "gotowy do współpracy ze wszystkimi ludźmi o orientacji demokratycznej". W deklaracji natomiast jest m.in. mowa o tym, iż "minął czas bezkrytycznej dyspozycyjności klubu wobec kierownictwa partii". Do komisji wpłynęło 70 propozycji dotyczących nowej nazwy partii. Kanadyjska stacja CKO podała błędnie, że PZPR rozwiązała się. Otóż 8 listopada w sali kolumnowej zbiera się PRON z zamiarem rozwiązania.

Piotr Nowina Konopka - ostatnio rzecznik prasowy Wałęsy - został powołany przez Jaruzelskiego na ministra stanu. Konopka zajmować się ma kontaktami prezydenta z parlamentem i innymi siłami politycznymi.

Ukazał się pierwszy numer dodatku do "Gazety Wyborczej", jest to organ firmowany przez Stefana Bratkowskiego noszący nazwę "Gazeta i Nowoczesność".

Nowo wybranym przewodniczącym Związku Aktorów ZASP został Andrzej Łapicki.

Nowym rzecznikiem prasowym Lecha Wałęsy został Jarosław Kurski z "Tygodnika Gdańskiego".

CENY

Dolar - 6700, 6800 i 7000 zł.
Masło spada z 3580 na 2400.

WIZYTA LECHA WAŁĘSY W KANADZIE OD 10 - 13 LISTOPADA 1989

Ostateczny plan Lecha Wałęsy w Kanadzie został ustalony 5 listopada br. i obejmuje kilka zmian nie uwzględnionych w poprzednich informacjach.

CEL WIZYTY.

Wałęsa przybywa na zaproszenie Canadian Labour Congress, którego 2,2 miliona członków reprezentuje ok. 70% kanadyjskich związkowców. Prezydentem CLC jest pani Shirley Carr. CLC jest powiązany z International Confederation of Free Trade Unions, reprezentującą 100 mln robotników na świecie i zrzeszona jest w Commonwealth Trade Union Council w International Labour Organization oraz w agencji Narodów Zjednoczonych.

Głównym celem wizyty Lecha Wałęsy jest zwrócenie uwagi Kanadyjczyków na potrzebę finansowej, technicznej, inwestycyjnej i humanitarnej pomocy Polsce oraz przedstawienie nowych możliwości współpracy z Polską. O tych sprawach mówić będzie Wałęsa na dwóch spotkaniach publicznych: w Copps Coliseum w Hamilton na spotkaniu ze związkowcami i publicznością oraz w Massey Hall na spotkaniu z organizacjami zrzeszonymi w Kongresie Polonii Kanadyjskiej oraz z polską publicznością w dniu obchodów Dnia Niepodległości.

W Hamilton spotka się z Wałęsą 11,5 tys. ludzi, w Toronto 2.700.

PIĄTEK 10 LISTOPADA.

Godz. 15.20. Przylot na lotnisko Mirabel w Montrealu linią Wardair lot Nr 133 z Paryża. Na lotnisku powitanie z przedstawicielami Kongresu Pracy. W budynku lotniska nie będzie powitania z publicznością ze względu na bezpieczeństwo gościa.

Godz. 16.00 po poł. odbędzie się recepcja z Quebec Federation of Labour podczas której Wałęsa ma mieć przemówienie. Spotkanie ma mieć miejsce na terenie

lotniska. Wieczorem Wałęsa odlatuje do Toronto lotem czarterowym, by przed 20.00 przybyć na Pearson International Airport. Tu również nie jest przewidziane spotkanie z publicznością.

Wałęsę na lotnisku powitają przedstawiciele władz miejskich stolicy prowincji oraz przedstawiciele organizacji polonijnych.

SOBOTA, 11 LISTOPADA

Rano o godz. 8.00 Wałęsa bierze udział w zamkniętej prywatnej mszy, według niepotwierdzonej informacji, w kościele św. Stanisława na Denison w Toronto. Godz. 10.45. Delegacja udaje się przed stary City Hall, Bay i Queen Str., gdzie odbędzie się główna ceremonia Dnia Pamięci. O godz. 11.00 Wałęsa ma tam składać wieńce wraz z polskimi weteranami, burmistrzem Toronto, władzami Royal Canadian Legion oraz gubernatorem generalnym Ontario Lincolnem Alexandrem i Panią Carr.

W południe Wałęsa ma spotkać się z przedstawicielami organizacji świata biznesu o nazwie Young Presidents Organization, złożonej z ludzi pełniących funkcje przywódcze w wielkich kompaniach, nie przekraczających wieku 50 lat. Celem spotkania jest wymiana doświadczeń oraz omówienie możliwości inwestycyjnych.

Po południu Lech Wałęsa spotyka się z Edem Broadbentem, przywódcą NDP. Wieczór ma wolny.

NIEDZIELA, 12 LISTOPADA

Godz. 7.00 rano msza św., również zamknięta i prywatna. Śniadanie organizowane przez Ontario Federation of Labour w Sutton Place. (Bay and Wellesley Str.). Godz. 10.45 Spotkanie w Hamiltonie - Copps Coliseum - Hamilton, 101 York Boulevard (z Hwy 403 West zjazd na York Boulevard). Parking w sąsiednim bloku.

W programie spotkania występy chórów dziecięcych, występ grupy "Lecho-wia" i "Polska" oraz pieśniarka Rita MacNeil.

Przemówienie powitalne wygłosi m.in. Simon Fraser z Uniwersytetu w Brytyjskiej Kolumbii i McMaster.

Podczas wiecu pani Carr wręczy gościowi odznakę Humanitarian Award.

Wiec zamknie wystąpienie Lecha Wałęsy.

Według informacji organizatorów, bilety zostały rozprowadzone i wyprzedane przez TicketMaster oraz związki zawodowe.

UWAGA!

Całe wydarzenie będzie filmowane na żywo przez kamerzystów CBC, kabel 14.

O godz. 13.00 Wałęsa będzie zwiedzał stalownię Stelco Steel Hilton Works, Hamilton i wraca do Toronto na obiad. Godz. 16.30 rozpoczyna się akademія z okazji 11 Listopada, w której Wałęsa bierze udział w charakterze gościa. Punktualność obowiązkowa. Program obejmuje również występy artystyczne oraz przemówienia, w tym przemówienie Lecha Wałęsy. Bilety rozprowadzone były przez KPK w ubiegłym tygodniu i według naszej informacji, nie ma już biletów dostępnych dla publiczności.

Wieczorem Wałęsa bierze udział w kolacji organizowanej przez CLC. Wieczorem po godz. 21.00 odlatuje do Ottawy.

PONIEDZIAŁEK 13 LISTOPADA

Rano - śniadanie Rideau Hall. Następnie spotkanie z premierem Brianem Mulroneyem i lunch. Odlot do Niagara Falls. Odbędzie się tam konferencja prasowa w jęz. francuskim, angielskim i polskim. Następnie po południu Wałęsa przejdzie w towarzystwie Shirley Carr przez most Rainbow Bridge na stronę amerykańską i tam zostanie powitany przez amerykańskie związki zawodowe.

Wieczorem odbędzie się Jego oficjalne powitanie w Waszyngtonie.

Sytuacja gospodarcza kraju po trzech kwartałach 1989 r. jest niezmiernie trudna. Pogorszyły się prawie wszystkie podstawowe wskaźniki i relacje ją charakteryzujące. Utrwała się nadal spadek wolumentu produkcji materialnej, pogarsza się sytuacja pieniężno-rynkowa, zwiększa deficyt budżetu państwa.

W przemyśle uspołecznionym spadek produkcji występuje już piąty kolejny miesiąc, po upływie trzech kwartałów poziom tej produkcji był niższy niż w odpowiednim okresie ub. roku o 1,6 proc., utrzymanie się w następnych miesiącach takiej tendencji spowoduje, że produkcja przemysłu w 1989 r. będzie niższa od osiągniętej w 1988 o ok. 3 proc. Regres w produkcji przemysłowej wynika głównie z niedostatecznych i nierytmicznych dostaw surowców i materiałów, zarówno krajowych jak i z importu. Spadku produkcji w sektorze uspołecznionym nie równoważy wzrost produkcji w sektorze prywatnym, którego udział w całej produkcji przemysłu ocenia się obecnie na ok. 5%.

Pogorszyło się wykonanie zadań rzeczowych budownictwa. We wrześniu br. zbudowano o 41,5 proc. mieszkań mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku, a w okresie 1 - 9 o 18,5 proc. mniej niż rok temu.

Sytuacja w rolnictwie jest zróżnicowana, we wrześniu zanotowano drastyczny spadek skupu żywca rzeźnego (34,1% w porównaniu z wrześniem ub. roku) oraz - po raz pierwszy w tym roku - spadek skupu mleka (2%). Potwierdzają się jednak optymistyczne sygnały o poprawie opłacalności produkcji zwierzęcej po urynkowieniu gospodarki żywnościowej. Czynnikiem hamującym wzrost produkcji zwierzęcej mogą jednak okazać się niższe niż rok temu zbiory ziemniaków (o 4%), buraków cukrowych (o 4%) i roślin pastewnych. Wyższe natomiast są zbiory zbóż (o 9%) i rzepaku (o 29%).

Nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji w handlu zagranicznym. Odnotowano dalszy spadek obrotów z 1 obszarem płatniczym: eksportu o 11,1 proc., importu o 18,2 proc., w rezultacie czego w

okresie trzech kwartałów br. - w porównaniu z trzema kwartałami ub. roku - eksport do ks zmniejszył się o 1,5%, import aż o 6,1%, pogłębiły się niekorzystne tendencje w obrotach z 2 obszarami: we wrześniu br. spadkowi wartości eksportu o 6,1 proc. towarzyszył wzrost importu o 19%. Uzyskane w okresie 9 miesięcy w handlu zagranicznym dodatnie saldo wolno dewizowe w kwocie 240,4 mln dolarów stanowi za ledwie 27,9% salda uzyskanego przed rokiem.

W dalszym ciągu pogłębia się niecrównoważenie rynku konsumpcyjnego i wzrasta inflacja. Porównując okres trzech kwartałów br. z 9 miesiącami ub. roku wzrost cen ocenia się na 121 proc., w tym we wrześniu w porównaniu z wrześniem ub. r. na 281 proc. Mimo wzmożonego popytu na towary, a także na waluty wymienialne ograniczona podaż dóbr i walut spowodowała zgromadzenie przez ludność ok. 12 bln zł. zasobów pieniężnych, których poziom był prawie 2-krotnie wyższy niż w końcu ub. roku, jednak potencjalna siła nabywcza - ze względu na dewaluację złotego o ok. 60 proc. niższa.

Deficyt budżetu centralnego pogłębił się we wrześniu br. w porównaniu z sierpniem br. o 0,3 bln zł i wynosił w końcu września br. 3,1 bln zł, czego główną przyczyną były wysokie wypłaty dotacji i dopłat do działalności przedsiębiorstw, przy jednocześnie niskich wpłatach z tytułu podatków i dywidend.

Nowym sposobem ograniczenia 9-bilionowego deficytu jest postanowienie rozpisania jeszcze w br. subskrypcji na nową emisję obligacji państwowej w 1990 r. Obligacja podlegać będzie konwersji na tytuły własności reprivatyzowanego majątku i ma przynieść 800 mld zł. Ponadto zaproponowano cięcia w wydatkach budżetowych dotyczące wszystkich działów, chociaż nierównomiernie. W największym stopniu cięcia dotyczą obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Przewiduje się, że dzięki tym posunięciom deficyt budżetowy z 9,2 biliona zł spadnie do 4,7 biliona zł., co oznacza, że na

koniec br. brak pokrycia na wydatki w dochodach byłby rzędu 13 proc. w porównaniu do 30% w połowie br.

Od 1 listopada obowiązują nowe zasady dotowania węgla. Jest to pierwszy krok do bardziej radykalnej przebudowy całego systemu organizacyjno-finansowego górnictwa węglowego. Chodzi o to, aby przez dwa ostatnie miesiące roku, do momentu kiedy znajdą poważniejsze zmiany systemowe, dotacje węgla utrzymać na takim poziomie, który zapewni pokrycie kosztów wydobycia i zarazem pewną rentowność temu przemysłowi. Ta propozycja oznacza 1,2 biliona zł oszczędności. Rząd zaproponował zmianę systemu pobierania zaliczek na podatek dochodowy. System, który obowiązywał do tej pory polegał na tym, że na to, co się działo z zaliczkami w 4 kwartały nie wpływały zmiany cen, gdyż zaliczki te były płacone do końca roku w stałej wysokości.

O DALSZĄ POMOC

Z konferencji prasowej rzecznika MSZ S. Stanisławskiego:

Stosunek Zachodu do Polski zmienia się, jest on obecnie lepszy niż w połowie br., gdy ograniczano się głównie do werbalnego popierania naszych reform. Obecnie otrzymujemy pomoc z EWG i USA, jest ona bardziej skoordynowana, jednak nasze potrzeby są o wiele większe. Dla przezwyciężenia inflacji i stabilizacji złotówki niezbędne jest ok. 1 mld dolarów.

Liczymy zatem na konkretną realizację składanych deklaracji, przychylne ustosunkowanie się do odłożenia polskiego zadłużenia, umorzenie części starych kredytów i przyznanie nowych, a przede wszystkim na zaangażowanie w Polsce obcego kapitału i śmielsze inwestowanie. W tej dziedzinie bowiem postęp jest nadal minimalny.

Do krajów zachodnich, które dotychczas zadeklarowały największą pomoc dla Polski należą Francja i Włochy. Po wizycie kanclerza H. Kohla w Polsce RFN może wysunąć się na czoło państw udzielających nam pomocy, co byłoby rzeczą naturalną, jeśli weźmiemy pod uwagę stan naszych stosunków gospodarczych.

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

W niedzielę 12 listopada z okazji 71 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w dniu 11 listopada 1918 r., odbędą się następujące uroczystości:

Godz. 11:00 - Msza św. w kościele św. Stanisława, 12 Denison Ave.

Godz. 12:00 - wymarsz pochodu sprzed kościoła pod nowy ratusz (City Hall).

Godz. 12:40 - podniesienie polskiej flagi oraz proklamacja Dnia Niepodległości, po czym przemarsz pod Pomnik Nieznanego Żołnierza i złożenie wieńca.

NIESAMOWITA OKAZJA!

Bezpłatna wysyłka. Wyprzedaż poszukiwanych słowników, rewelacyjne ceny.

Stanisławski: Wielki słownik angielsko-polski, 2 tomy, cena \$60, - wyprzedaż \$45.

Stanisławski: Wielki słownik polsko-angielski, 2 tomy, cena \$60, sprzedaż - \$45.

Stanisławski - Podręczny słownik polsko-angielski, cena \$30 - wyprzedaż - \$20, angielsko-polski, cena \$30 - wyprzedaż - \$20.

Wyżej wymienione słowniki w twardej okładce wydała Wiedza Powszechna 1988-1989.

Zamówienie z załączonym Money Order - "ZOFIA" - Polish Store, 3958 Fraser St.

Vancouver, B.C. V5V 4E4
TEL. (604) 874-3338

KOMUNIKAT

Polska szkoła im. Tadeusza Kościuszki, mieszcząca się w budynku Brockton High School przy Bloor i Dufferin w Toronto, przyjmuje zapisy dzieci w każdą sobotę w godz. 10:00 - 12:30, od klasy przedszkolnej do klasy 6szej.

Bezpośrednio po lekcjach odbywają się zbiórki harcerskie.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY
Informacje można uzyskać pod numerami: 967-0918; 748-8516; 534-5780.

Godz. 16:30 (PUNKTUALNIE) uroczysta akademie z udziałem LECHA WAŁĘSY i towarzyszących osób w Massey Hall przy Shutter Str. (1 przecznica na wschód od Yonge St. oraz na północ od Queen Str. East). Wejście wyłącznie za okazaniem karty wstępu. Miejsca numerowane. O czasie i miejscach rozprowadzania kart (2500 sztuk) będzie ogłoszony dodatkowy komunikat.

Sala otwarta od godz. 15:45.
ZBIÓRKA SZTANDARÓW o godz. 10:30 w sali parafialnej.

CAŁA POLONIA JEST PROSZONA
O WZIĘCIE LICZNEGO UDZIAŁU
W TYCH UROCZYSTOŚCIACH

KPK Okręg Toronto
S.SADOWSKI - Prezes

KOMUNIKAT

Na imprezie JESIENNE SPOTKANIA została przez pomyłkę oddana do sprzedaży na stoisku książek używanych pewna ilość książek nie przeznaczonych do tego celu. Mianowicie książki te są:

1) Wydane w Anglii podczas II wojny światowej;

2) Wydane w Jerozolimie lub na Bliskim Wschodzie podczas II wojny światowej;

3) Wydane w Polsce w okresie międzywojennym;

4) Niektóre z tych książek noszą stemple organizacji polskiej w Kanadzie.

NABYWCY PROSZENI SĄ O SZYBKIE SKONTAKTOWANIE SIĘ POD NUMEREM TELEFONU 844-1574.

POLSKA KREW KANADZIE

Okupacja Polski i nędza przygnała nas do Kanady.

Jesteśmy jej wdzięczni za otwarcie nam drzwi.

Jak to okazać?

Jest jedna rzecz, której brakuje w Kanadzie coraz bardziej.

Jest nią ludzka krew.

Małą zapasy. Brakuje honorowych dawców.

Krew jest dla Polaka symbolem ofiary w walce o wolność i niepodległość. Krwią pisaliśmy światu, jak bardzo jej pragniemy. Czy dziś nie pragniemy jej równie gorąco?

11 listopada obchodzimy Święto Niepodległości.

Możemy tu na uchodźstwie powiedzieć znów o naszej woli wolności. Uczcić wielką rocznicę naszą ofiarą dla Kanady. Kraju, który dziś niesie pomoc Polsce. Pomoc, która zbliża nas znów do niepodległości.

Wzywamy wszystkich Polaków w Kanadzie do oddania krwi w lokalnych Blood Donor Clinic.

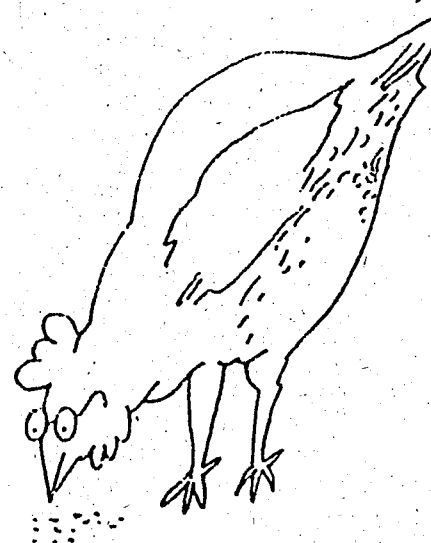
Wzywamy organizacje do upowszechnienia tej akcji w listopadzie. Odczytajcie nasz apel w polskich parafiach, stowarzyszeniach.

Organizujcie dni i punkty krwiodawstwa.
Akcję BLOOD FOR CANADA FREEDOM FOR POLAND
poparł Walny Zjazd KPK w Edmontonie.
POLISH CANADIAN ACTION GROUP

PUNKTY KRWIODAWSTWA W TORONTO: 9 listopada od godz. 7 do 19, 55 Bloor Str. W. Bloor/Bay Manulife. • 10 listopada od godz. 9 do 16 - 55 Bloor Str. W. Bloor/Bay Manulife • 10 listopada od godz. 14 - 20:30 Ciderbrae Mall, 3495 Lawrence Ave. East. Na miejscu dyżurować będą ochotnicy z naszej Organizacji.

POLSKA

PRZECZYTANE,

ZASŁYSZANE

- Na bazarze na stadionie Skry w Warszawie w niedzielę kupić można wszystko. Okazało się, że są jeszcze rzeczy, które kosztują... 100 złotych. Oto one: kamień do zapalniczki, pudełko krajowych zapatek, plastikowa słomka do picia, jedna tabletka aspiryny. A mówi się, że złotówka jest już nie warta!

- Na 75-lecie odzyskania Niepodległości w Sulejówku otworzy swe podwoje dworek "Milusia", w którym w okresie międzywojennym mieszkał Józef Piłsudski. Na razie w dworku mieści się przedszkole. Ciekawe, czy naczelnik przedszkola nosi wąsy?

- W ramach walki z pozostałościami ery stalinizmu w Rzeszowie ulicę Bolesława Bieruta zmieniono na ulicę Wincentego Witosa. Jest jeszcze parę innych nazw do zmienienia.

- Pałac Młodzieży w Warszawie ma już 35 lat. Trzydzieści pięć lat temu otrzymaliśmy ten wspólny prezent od budowniczych z ZSSR. W planie były podobno inne, tego typu budynki, całe szczęście, że ktoś się rozmyślił.

- Ile zarabiają ludzie, którzy w Polsce rządzą? Premier Mazowiecki ma 882 tys. zł. pensji, ministrowie w granicach 702-720 tys. złotych, wiceministrowie od 612-620 tys. zł. pensji, Pre-

zydent Polski zarabia jeden milion dwieście sześćdziesiąt tysięcy złotych miesięcznie. Na szynkę i polędwicę wystarczy!

- Jak wygląda system trójkowy na budowie warszawskiego metra? Gdy dwóch siedzi i odpoczywa, ten trzeci idzie do pobliskiego sklepu spożywczego i kupuje to, co dziś rzucili. Kilka miesięcy temu stałby w kolejce po wódkę, dziś na to go nie stać.

- Zastłyszane od taksówkarza: "Panie, czemu oni nie chcą służyć w wojsku. Ja służyłem, mój szwagier służył, im też by się przydało". A może na 10 lat - jak w Carskiej Rosji...

- Za przemianowaniem PZPR w nową partię, z nową nazwą, nowym statutem i nowym programem opowiedziało się 72% obecnych członków PZPR. Zmienimy - i znów po władzę!

- "Gazeta Wyborcza" podaje, że na eksporcie czołgów zarabialiśmy od kilku do kilkunastu razy więcej niż na eksporcie samochodów osobowych. A może sprzedawać opancerzone Maluchy?

- Na granicy Węgry - CSRS po stronie czeskiej ustawiono specjalne zapory i przeszkody i wzmocniono posterunki. Mimo to wielu uchodźców z NRD pokonuje Dunaj wpław. Utonęło już 11 osób. Wpław do wolności!

- Oto co o polityce rządu NRD powiedział jeden z jego członków: "Nasz okręt dumnie trzyma się swojego kursu, aż do zwycięstwa" toast za marynarkę NRD - do dna...

- Tylko 37% Czytelników radzieckiej "Prawdy" przedłużyło prenumeratę tej gazety na rok następny. Co czytali pozostali 63% - Sołżenicyna...

- O amerykańskim filmie "Łowca jeleni" ("Deer hunter") Trybuna Ludu pisze, że jest to jeden z najlepszych filmów antywojennych. Jeszcze w roku ubiegłym w tej samej gazecie przeczytać można było, że film ten w nieprawdziwym świetle przedstawia walkę narodu wietnamskiego z amerykańskim najazdem. Zmienił się film, czy Trybuna Ludu?

- W Warszawie wybudowano dwa nowe, ekskluzywne hotele. Najtańszy pokój w jednym z nich, "Mariott",

kosztuje 165 dolarów za noc. Coś dla świata pracy - wypoczynek po robocie.

- W Polsce gościł znakomity amerykański aktor Robert de Niro. Oto kilka jego odpowiedzi. Czy zna Pan kino polskie - Tylko nazwisko Wajdy, a tak naprawdę to nie lubię chodzić do kina. Czy ma Pan jakieś dzieci, i z kim - 22-letnią córkę i 13-letniego syna, oboje z jedną kobietą. My zaś wiemy, że z czarną piosenkarką Diahanne Abbott, i wiemy, że obecnie jest De Niro już z inną, również czarną Touki Smith.

- W Polsce każdego dnia trafia do szpitali 200 osób, większość opuszcza szpitale jako kalecy. Co roku ginie w Polsce około 6.000 osób - niewielkie miasteczko. Co roku ginie jedna szkoła - 300/400 dzieci.

- Tytuł w "Tygodniku Kulturalnym": "Leków nie ma, igieł nie ma. Co będzie, jeśli jeszcze lekarze wyjadą". Ostatni zamknięcie drzwi.

Ciąg dalszy ze str. 2

ECHO - Czy ma Pan jakieś szczególne życzenie, co chciałby Pan swoim Rodakom za oceanem przekazać już dziś - zanim stąpnie Pan na ziemi tak znakomitych Polaków jak Kazimierz Stanisław Gzowski, Edward Kierkowski, czy Karol Horecki?

L.WAŁĘSA: Nie wiem, czy życzenia, które chciałbym przekazać, można nazwać szczególnie dla Polonii. Są one raczej skierowane do wszystkich Polaków na świecie. Chcę, aby pamiętali o Polsce, o tym, że tutaj wiele się zmieniło i w Ojczyźnie znajduje się z pewnością miejsce odpowiadające ambicjom i pragnieniom każdego z nich. Polonia przyczyniła się swoją pracą do budowy dobrobytu i demokracji w Kanadzie. Teraz przyszedł chyba czas, aby Kanadyjczycy pokazali się w Polsce.

ECHO - Dziękuję za wypowiedź. Rozmawiała: WIESŁAWA CZAPIŃSKA

Wywiad autoryzowany

O WOLNĄ SZKOŁĘ

Czwarty punkt porozumień gdańskich zawartych ze strajkującymi przedstawicielami oświaty 17 listopada 1980 r. (było tych postulatów nauczycielskich 148) mówił o konieczności zweryfikowania programów i podręczników przedmiotów humanistycznych. W marcu 1981 podjęty został przez środowiska niezależne, w tym przede wszystkim przez "Solidarność", pierwszy kontakt z ówczesnym ministrem - stronę społeczną reprezentowali m.in. Jerzy Roman, Stefan Starczewski i Wiktor Kulerski. Towarzyszyli im eksperci, wśród których znaleźli się Maria Janion, Jan Błoński, Andrzej Stelmachowski i Bronisław Ceremek. Podpisano komunikat o rozmowach, który miał być opublikowany w prasie, nigdy jednak tam się nie ukazał. Niemniej kontakt z władzami został nawiązany.

Kilka dni później rozpoczęto w Ministerstwie Oświaty i Wychowania rozmowy w zespołach problemowych (polski, historia, nauka o społeczeństwie) - trwały one do maja: 8-ego odbyły się rozmowy plenarne. Jednym z postulatów strony "solidarnościowej" było powołanie Społecznej Rady Kontroli Oświaty. Skończyło się na ustaleniu następującego zapisu: "Obie strony uznają za celowe powołanie przy Ministrze Oświaty i Wychowania społecznej formy organizacyjnej, która będzie miała uprawnienia do przedstawiania własnych inicjatyw, opiniowania i proponowania działań w zakresie oświaty i wychowania". Nie ruszyło to wszystko z miejsca sprawy kluczowej - zmian ustawodawstwa w sferze dotyczącej oświaty. "Solidarność" podjęła decyzję o zainicjowaniu ustawy parlamentarnej o Systemie Edukacji Narodowej: tu m.in. miała się znaleźć sprawa postulowanego utworzenia szkół społecznych.

Krajowa Komisja Koordynacyjna Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" postanowiła przenieść dyskusję na poziom komisji sejmowych.

12 maja odbyło się spotkanie z przedstawicielami ministerstwa w obecności

jako rozjemcy - szefa Komisji Sejmowej ds. Porozumień ze Związkami Zawodowymi prof. Jana Szczepańskiego.

Potwierdził on fakt, że ministerstwo naruszało prawo wydając akty niezgodne z przepisami odpowiedniej ustawy, zapowiedział poruszenie w rządzie spraw zbyt niskich nakładów na oświatę, wreszcie stwierdził, iż ministerstwo będzie musiało inaczej niż dotąd reagować na postulaty społeczne. Ustarczy "Solidarność" z władzami oświatowymi i odpowiednią komisją sejmową trwały aż do wprowadzenia stanu wojennego. Zjazd "Solidarności" stwierdzał w swym programie: "Wychowanie naszych dzieci musi pozostać w naszych rękach. Związek zdecydowanie będzie się przeciwstawiał podporządkowaniu systemu oświaty i wychowania politycznym, ekonomicznym i ideologicznym interesom władz państwowych i partyjnych. Będziemy walczyć o pełny dostęp dzieci i młodzieży do narodowej i światowej kultury, o równe szanse rozwoju dla każdego dziecka, o wychowanie w prawdzie i szacunku dla indywidualności człowieka. (...) Związek będzie walczył o rzeczywisty wpływ rodziców na cele, treści i sposoby kształcenia i wychowania dzieci w placówkach oświatowo-wychowawczych i poprzez środki masowej komunikacji".

Interesującym - choć niepełnym i niewystarczającym stopniu wykorzystującym istniejącą dokumentację (choćby materiały zamieszczone w biuletynie Agencji Solidarności) - podsumowaniem prób podejmowanych przez Związek w tej kwestii jest książka Wita Madera "Walka "Solidarności" o społeczny kształt oświaty w Polsce" (Polska Macierz Szkolna, Londyn 1988).

Książkę tę należałoby dziś uzupełnić o rozdział poświęcony działaniom podejmowanym w stanie wojennym i po jego zakończeniu. Szkolnictwo poddane zostało wówczas brutalnej presji, w wyniku której wielu nauczycieli utraciło

pracę, wiele osób z tego środowiska zostało internowanych. Internowano również i uczniów - w Warszawie najmłodszym internowanym był dzisiejszy współtwórca Serwisu Informacyjnego "Solidarności" Robert Kozak: aresztowany przed maturą, w więzieniu wykrzyczał do Michnika, by go do niej przygotował z historii - ten zbyt go krótko i dowcipnie: "Mnie przygotowywał Modzelewski i widzisz, gdzie się teraz znalazłem".

Stan wojenny to jednak nie tylko dalszy ciąg walki dorosłych o społeczną oświatę: to również samoorganizacja uczniów. Obok Komitetu Oświaty Niezależnej, zaczynają działać różne organizacje uczniowskie - wydały one od roku 1982 kilkadziesiąt tytułów własnych czasopism, organizowały koła samokształceniowe, uczestniczyły w kolportażu wydawnictw niezależnych. Z "dorosłych" pism wówczas powstałych wymienić trzeba "KOS" a, oraz pismo dla nauczycieli "Tu, Teraz".

Z kręgów związanych z ruchem oświaty niezależnej wywodzi się idea powołania Społecznego Liceum Ogólnokształcącego w Warszawie. W piśmie z 30 września 1988 r. do Ministra Edukacji Narodowej Komitet Organizacyjny pisze: "Pragniemy podkreślić, że działalność Szkoły mieścić się będzie w ramach obowiązujących ustaw, a obciążenia finansowe z tytułu czesnego, wsparte systemem stypendialnym, nie wykrócą poza sumę wszelkich świadczeń jakie faktycznie ponoszą rodzice na rzecz szkół państwowych. (...) Będzie to Szkoła w pełni uspołeczniona, daleka od "prywatnego" formalnie statusu. W szkole znany będzie jedynie elitaryzm intelektualny - nauczyciele i uczniowie będą zmierzać do celów wykraczających poza powszechnie znane schematy, będą odtwarzać szlachetne tradycje polskiej szkoły". Ministerstwo wydało zgodę na utworzenie liceum, zaś sama szkoła objęta została patronatem Senatu Uniwersytetu Warszawskiego.

Dokończenie ze str. 14

Szkoła nie dysponuje praktycznie niczym - począwszy od lokalu, po sprzęt. Potrzeby na rok szkolny 1989/90 wynoszą 13500-15000 dolarów. Potrzebne są telewizory, magnetowidy, koparki, rzutniki i wyposażenie laboratoriów. W obecnej sytuacji gospodarczej kraju zebranie odpowiednich sum jest, delikatnie mówiąc, niezwykle trudne. Konieczne jest więc zorganizowanie pomocy, która pozwoliłaby uniknąć obciążenia wydatkami rodziców uczących się tu dzieci - zresztą w obecnych warunkach nie byłiby oni w stanie temu podołać. Zakłada się przeznaczenie na płace i podatki równowartości 7,5 tys. dolarów, wynajem lokalu - od 500 do 3 tys. Nie są to sumy - jeśli wziąć pod uwagę zakres przedsięwzięcia - zbyt wygórowane. Tym bardziej że liceum przygotowuje się do własnej produkcji skryptów dla swych wychowanków.

Zapewne - można zauważyć, że w Polsce w chwili obecnej jest wiele spraw poważniejszych. Nie ulega też wątpliwości, że podobne inicjatywy będą podejmowane i przez innych. Jest jednak sprawą ważną uruchomienie choćby jednej takiej szkoły z prawdziwego zdarzenia. Już samo jej istnienie i działanie musi wpłynąć pozytywnie na zmiany całości szkolnictwa, pozwoli stworzyć wzorce wychowawcze, które przełamią wreszcie te ograniczenia, którym polskie szkolnictwo zostało poddane po wojnie. Ta szkoła jest czymś bardzo konkretnym, realnym i otwiera szansę przyszłości. Taką bowiem będziemy mieli Rzeczpospolitą - by powtórzyć myśl Frycza Modrzewskiego - jakie będzie uczniów chowanie.

LESZEK SZARUGA

KOMUNIKAT

Uprzejmie informujemy, że zbiórka przed kościołami dała: 2758.13 dol. can. Bardzo serdecznie dziękujemy Wielebnemu Duchowieństwu, całej Polonii oraz wszystkim biorącym udział w zbiórce za ich dobre polskie serca.

Staropolskim Bóg zapłać
Komitet Skarbu Narodowego
w Toronto

PIERWSZY DZWONEK

1. Goworim po rusku

Szkoła po "okrągłym stole" niewiele różni się od tej poprzedniej, obiegowo zwanej stalinowską. Pozostałością czasów stalinowskich jest **powszechne i przymusowe nauczanie języka rosyjskiego**. Co dzień ponad 5,5 mln chłopców i dziewcząt, a nawet dorosłych pochyła się nad bukwami. Dozór nad tym pełni 22,5 tys. nauczycieli jęz. rosyjskiego. Policzymy wydatki na pensje, liczby sal niezbędnych do nauki, wreszcie frustracje młodych jakie towarzyszą nauczaniu tego trudnego języka.

Policzymy też skutki. Użytkowa wartość języka rosyjskiego jest bliska zeru. W praktyce posługujesz się nim na co dzień zaledwie 0,04% zatrudnionych w gospodarce i kulturze. Nie nas winić za to, że większość osiągnąć cywilizacyjnych pochodzi ze strefy pozaideologicznej. Adaptacja najnowszych rozwiązań w zakresie nauki, techniki, kultury wymaga znajomości przede wszystkim jęz. angielskiego!

U progu reformy należy zatem postawić pytanie: jak "wrócić do Europy" bez znajomości jednego z jej języków? A przecież usamodzielnienie podmiotów gospodarczych, otwarcie rynków polskich dla kapitału wymaga kontaktów w języku innym niż ten, który nam narzucił Wielki Językoznawca.

Oczywiście najłatwiej wrócić drogą sprawdzoną, obraną przez innych. W tej chwili 80% fachowej literatury wydaje się w jęz. angielskim. Jest to język współczesnych mass mediów i piosenek. Przede wszystkim zaś język biznesu, którym posługuje się do 2 mld ludzi.

2. Pytanie brzmi:

Jak to zrobić tu i teraz w Polsce?

Przede wszystkim należy odstąpić od przymusowego i powszechnego nauczania w szkołach podstawowych, a zwłaszcza w średnich. Nie może to jednak oznaczać rezygnacji z nauki innych języków. Zatem szkołom, zgodnie z ustaleniami okrągłego stołu należy przywrócić **swobodę w określaniu ję-**

zykowych programów nauczania.

Zdaje sobie sprawę, że realizacja tego może potknąć się o barierę kadrową. Skąd nagle wziąć 20 tys. nauczycieli od angielskiego, niemieckiego, francuskiego czy japońskiego?

3. Mówimy po angielsku?

Rozwiązaniem tymczasowym mogłaby być telewizja oświatowa funkcjonująca w trakcie godzin szkolnych. Trzeba też w tym celu wykorzystać magnetowidy, do tej pory o nikłym lub zgoła fałszywym zastosowaniu.

Jest wreszcie wielu ludzi w Polsce, którzy znają języki w stopniu umożliwiającym jego przekazanie, przynajmniej na etapie wstępnym. Przy pomocy pedagogów i zliberalizowanych przepisów podatkowych część z nich mogłaby rozpocząć nauczanie. Wielu z nich, przy korzystnych rozwiązaniach finansowych zamiast nauczać po kątach **niewielu i tylko wybranych** mogłoby czynić to skuteczniej i intratniej w naszych szkołach. Organizacyjne rozstrzygnięcie pozostawmy jednak szkołom, zaś państwo powinno na ten cel wyasygnować środki do tej pory przeznaczane na jęz. rosyjski. Wystarczy tego połowa!

W międzyczasie należy podjąć szkolenie kadry. I tu trafną propozycją może być założenie fundacji. Gwarantuję napływ środków zachodnich na te cele z Zachodu, gdyż jest on zainteresowany rozszerzaniem języka jako forpczty technologii i handlu. Pomysł ten polecam zwłaszcza bydgoskiemu kuratorium, aby pamiętali, że w świecie liczą się tylko pierwsi. Drugi, następny to jednak przegrani.

Ze środków, a nawet ludzi zaoszczędzonych z nauki "martwego języka" należałoby także dotować produkcję podręczników, kaset czy wreszcie organizację różnego rodzaju kursów, wczasów krajowych i zagranicznych. Są to formy ogólnie znane, więc nie trzeba ich przypominać. Należy jedynie pamiętać, że jest to pieniądź społeczny, a więc obowiązywać powinna ostra kontrola jego przeznaczenia i skuteczności.

JAN RULEWSKI

KONTYNUACJA I KONSTERNACJA ...

Rząd premiera Mazowieckiego wystartował w atmosferze powszechnego zniechęcenia fatalną jak nigdy dotąd sytuacją gospodarczą, ale też uzyskał znaczny kredyt zaufania społecznego. Wygasła większość ognisk strajkowych tłących się jeszcze w przeddzień sformowania tego rządu. Spektakularnym przejawem kredytu, o którym mowa, była wizyta u premiera przedstawicieli komitetu strajkowego kolejarzy węzła łódzkiego i zakończenie strajku kolejarzy w tym węźle po przeprowadzeniu rozmowy z premierem.

Rząd zapewne jednak uświadamia sobie, że jest to kredyt krótkoterminowy. Jeżeli społeczeństwo nie dostrzeże szybko przynajmniej rozpoczęcia przez rząd jakichś kroków rokujących realną poprawę sytuacji, to odmówi dalszego udzielania tego kredytu. A to oznaczałoby nowe niepokoje społeczne. Na takie niepokoje tylko czekają z jednej strony działacze tzw. miodo-związków, z drugiej różne grupki radykalne w rodzaju PPS - RD czy Solidarności Walczącej. W sytuacji, w której znajduje się teraz Polska, ci ludzie mogą być równie niebezpieczni jak Lenin i jego towarzysze w sytuacji panującej w Rosji w 1917 r.

Nie ma powodu, aby ukrywać, że klucz do rozwiązania polskiego problemu znajduje się w sferze gospodarczej. Jakie znaczenie będą mogły mieć najdemokratyczniejsze nawet instytucje ustrojowe, praworządność i prawa człowieka dla klientów bieda - kuchni, z których pierwsza otworzyła już podwoje w Chrzanowie, a planuje się uruchomienie wkrótce dalszych w Będzinie, Bytomiu, Jastrzębiu i Katowicach.

Znakomita większość społeczeństwa jest świadoma tego, że to ponad czterdziestoletnie rządy komunistów doprowadziły gospodarkę kraju do jej obecnego stanu. Przy istnieniu takiej świadomości najprostszą drogą do utraty zaufania społecznego byłaby

kontynuacja dotychczasowej polityki gospodarczej komunistów.

Niestety z tego punktu widzenia wydarzenia pierwszych tygodni funkcjonowania rządu premiera Mazowieckiego nie napawają optymizmem, ale raczej budzą zdziwienie i konsternację. Rząd "solidarnościowego" premiera stosuje oraz toleruje niemal wszystkie zdyskredytowane chwyt z arsenału instrumentów polityki ekonomicznej poprzednich rządów. Zmierzają do przywrócenia równowagi rynkowej wyłącznie poprzez cięcia popytu za pośrednictwem dalszych drastycznych podwyżek cen. Pogłębia deficyt budżetowy, zmierzając równocześnie do zmniejszenia nierównowagi budżetowej wyłącznie poprzez wzrost dochodów budżetowych, a nie szukając wystarczająco aktywnie oszczędności po stronie wydatków. Milcząco godzi się z założeniem przyjmowanym przez wszystkie dotychczasowe rządy komunistyczne, że państwo staje się bogate wtedy, kiedy solidnie łupi swoich obywateli. Czym innym, jak nie wyrazem takiego założenia jest wchodząca w życie z dniem 5 października podwyżka cel przywozowych na samochody? Cemu ma ona służyć - ochronie produkcji krajowego przemysłu motoryzacyjnego? To tylko ważniejsze przejawy nieszczęsnej kontynuacji pasma błędów surowo przedtem ocenianych przez opozycję.

Są też i zaniechania tam, gdzie należałoby oczekiwać szybkich i radykalnych działań. Nie widać żadnych kroków zmierzających w kierunku rozbicia monopoli w ogóle, a w sferze skupu, przetwórstwa i obrotu żywnością w szczególności. Zgoda, że wymaga to przedsięwzięć legislacyjnych, które ze swej natury są czasochłonne. Dotychczas obowiązujące przepisy antymonopolowe, jakkolwiek niedoskonałe, też dają jednak pewne możliwości.

Nie można czekać biernie aż zjawi się dobry wujaszek z Ameryki, który

kupi Samopomoc Chłopską, Pekpol i PSS "Społem", zamieniając tym samym monopol państwowy na prywatny.

W krajach zachodnich, w których dokonywano repriwatywacji z nacjonalizowanych gałęzi gospodarki, stosowano przy tej operacji zasadę: "przed sprzedażem - podział". Już teraz należałoby więc podzielić tych monopolistów, likwidując przy tej okazji wszelkie ich nadbudówki biurokratyczne z centralnymi włączkami. Wszak cztero-, a dziś już nawet często pięcio- czy sześciokrotna różnica między ceną, którą otrzymuje rolnik, a ceną, którą płaci konsument wynika m.in. z konieczności utrzymywania za pośrednictwem łańcucha marż handlowych rozrośniętego aparatu biurokratycznego.

To prawda, że - trawestując wypowiedź Adama Michnika po zakończeniu obrad okrągłego stołu - rząd Rakowskiego zdążył przed swym odejściem cisnąć pod stopy nowego rządu kilka sporych kawałów śmierdzącej padliny. Pozostała nienaruszona partyjna nomenklatura poważnie zaangażowana w procesie samouwłaszczania się kosztem majątku narodowego. Partyjna "Polityka" na początku września radośnie wołała w tytule artykułu Marka Henzlera: "Wasz premier, nasz aparat". Pozostała pusta kasa państwowa przy równoczesnym kilkubilionowym deficycie budżetowym pokrywającym drukiem "pustego" pieniądza.

Pozostał całkowicie zdeorganizowany rynek i zdeorganizowany system płac. Pozostała wreszcie monstrualna i samonapędzająca się podwyżka żywności ochrzczona przez rząd Rakowskiego mianem "urynkowania" rolnictwa.

Tragikomicznym przykładem charakteru prezentów od rządu Rakowskiego dla nowego rządu były limuzyny. Lancja dostarczone już po sformowaniu rządu Mazowieckiego. Kiedy "solidarnościowi" ministrowie roz-

ważali możliwość sprzedaży tych limuzyn na wolnym rynku, okazało się, że umowa z dostawcą przewidywała bonifikatę w cenie pod warunkiem jednakże, że samochody będą eksploatowane jako służbowe wozy członków rządu.

Jest oczywiste, że wszystkich tych niekorzystnych procesów odziedziczonych w spadku po komunistach nie można odwrócić w ciągu kilku tygodni, a chyba nawet również i kilku miesięcy. W końcu komuniści "psuli zegarek" przez czterdzieści parę lat. Nie chce się jednak wierzyć, aby pierwszemu po 1945 r. rządowi niekomunistycznego premiera nie pozostało nic innego jak rozpocząć od konserwowania odziedziczonego zepsutego mięsa. Należy je raczej jak najszybciej zakopać, a teren wokół dobrze zdezynfekować.

Jeden z wciąż jeszcze wiernych syłw partii powiedział mi niedawno, że teraz widać czarno na białym, iż żaden rząd nie może w Polsce prowadzić innej polityki ekonomicznej niż ta, jaką prowadzili komuniści. Jednym słowem - stara śpiewka. To nie komuniści są winni doprowadzenia kraju do katastrofy. Winny jest zdemoralizowany i zanarchizowany naród, z którym żadna władza nie może sobie dać rady. Nie sądzę, aby rząd premiera Mazowieckiego chciał uwiarygadniać tę tezę swoją polityką gospodarczą.

W.J.KORWIN-GOSIEWSKI

WPLATY NA POMOC POLSCE ZEBRANE PRZEZ POLISH CANADIAN ACTION GROUP I ECHO

Julia Kicińska \$50, Anna i Jerzy Łapczyński - \$100, Anna i Stanisław Dubiscy - \$50, M.Zaleski - Buffalo USA zamiast kwiatów z racji powrotu Anny Dubiskiej ze szpitala do domu - \$25, bezimiennie - \$20, B.Stanisławska - \$15, firma CRAM Co. p. Zymanek - \$100, Wanda Gagnon - \$50.

Czeki proszę wysłać na adres ECHA lub PCAG - P.O.Box 55, Station V, Toronto, Ont. M6R 3A4.

WIZYTA DELEGACJI KPA W POLSCE

Po raz pierwszy w historii Kongresu Polonii Amerykańskiej kierownictwo tej organizacji na czele z prezesem Edwardem Moskałem złożyło oficjalną wizytę w Polsce. Delegacja spotkała się m.in. z Prymasem Józefem Glempem, premierem Tadeuszem Mazowieckim, przewodniczącym Solidarności Lechem Wałęsą, prezydentem Wojciechem Jaruzelskim, ministrem spraw zagranicznych Krzysztofem Skubiszewskim, przewodniczącym Towarzystwa Polonia Józefem Klasą. Delegacja złożyła m.in. wieńce na grobie ks. Jerzego Popiełuszki, pod pomnikiem Powstania Warszawskiego i żołnierza AK, pod celą ojca św. Maksymiliana Kolbego w byłym obozie zagłady w Oświęcimiu. Rozmawiała także z karmelitankami z

Jasztoru przy obozie wyrażając im słowa głębokiego szacunku i pełnej solidarności. Dochodziło także do częstych spotkań z ambasadorem USA w Polsce J.Davisem. Ambasador Davis powiedział, że wizyta KPA jest najmocniejszym poparciem dla polskiej demokracji.

Podsumowując wizytę prezes Moskał powiedział podczas spotkania z dziennikarzami w Warszawie, że wierzy, iż wizyta KPA zapoczątkowała nową erę nie tylko w stosunkach Polonii amerykańskiej z Macierzą, ale w ogóle w stosunkach emigracji ze starym krajem. Moskał zapewnił rodaków, że Polonia amerykańska dołoży wszelkich starań, aby pomóc Polsce wyjść z głębokiego kryzysu. "Ale i wy możecie nam pomóc - dodał - współpracą kulturalną, współpracą naukową, również modlitwą i godnością, efektywną pracą, która sprawi, że Polak znów zawsze kojarzył się będzie z czystością, uczciwością i katolicką moralnością. O to prosi Was Kongres Polonii Amerykańskiej".

KU CZCI DYWIZJI PANCERNEJ

W dniu 29 października o godz. 10:30 w Toronto w kościele św. Stanisława odbyło się odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej I Dywizji Pancernej wywodzącej się z X Brygady Pancerno-Motorowej powstałej w 1938 roku. Dowodził w czasie Kampanii Wrześniowej ówczesny pułkownik Stanisław Maczek. Do rozbicia frontu brygada walczyła we Francji. Po klęsce Francji jej żołnierze przedzierał się do Anglii, gdzie w 1942 roku powstała Dywizja Pancerna pod dowództwem generała Maczka. Dywizja wzięła udział w inwazji Europy. Lądował Armarche i walczyli w Normandii, Belgii, Holandii wyzwając te tereny i dochodząc do portu okrętów wojennych Wilhelms-haven. 8 maja 45 roku Dywizja oswobodziła obóz kobiecy Armii Krajowej w Oberlangen, liczący ok. 1800 więźniarek.

Po zakończeniu wojny Dywizja pozostała na terenach niemieckich jako siły okupacji. Dowódcą dywizji był wówczas

gen. Klemens Rudnicki. Dywizja opiekowała się Polakami opuszczającymi obozy koncentracyjne i jenieckie. Należała do ekspedycyjnego korpusu alianckiego.

Po 2 latach, w 1947 roku, została w sile 15 tys. ludzi przesunięta do Anglii i zdemobilizowana.

Polacy z wojska polskiego w sile blisko 180 tys. rozproszyli się po świecie. Wielu z nich znalazło się w Kanadzie, gdzie w Toronto stworzono stowarzyszenie żołnierzy I Dywizji Pancernej. Stowarzyszenie obchodziło 45 rocznicę powstania I Dywizji Pancernej.

W 50-lecie rocznicę wybuchu wojny ks. Sukienik poświęcił tablicę upamiętniającą historię i szlak bojowy Dywizji Pancernej oraz wygłosił wznioste kazanie. Mszę św. za dusze zmarłych i poległych żołnierzy odprawił w koncelebracji ks. podpułk. Edward Jankowski. Piękną mosiężną tablicę można oglądać po prawej stronie przedsiionka kościoła św. Stanisława.

OSZUSTWA PAPANDREU

Takiego haniebnego końca Papandreu na pewno sobie nie wyobrażał. Stał przez 25 lat w centrum greckiej polityki, odniósł dwukrotne zwycięstwo w wyborach, kierował państwem przez 8 lat, a teraz czeka go akt oskarżenia.

Ten dramatyczny rozwój jest następstwem historycznego kompromisu pomiędzy dwoma nieprzejdnanymi przeciwnikami, który nastąpił po wyborach 18 czerwca. Szybciej jak się spodziewano rozpoczęli oni tworzenie rządu przejściowego konserwatystów w koalicji z komunistami. Chcieli jak najszybciej "oczyścić" tę polityczną stajnię Augiasza.

Specjalna komisja powołana do zbadania okoliczności najważniejszych skandali rządu Papandreu stawiała czterokrotnie w parlamencie propozycję ich ujawnienia. O każdej z nich parlament decyduje czy należy ją uchylić czy wnieść powództwo przed Sąd Nadzwyczajny. Na czele tego wysokiego aeropagu stoi, wytypowanych drogą losowania, 12 sędziów z Krajowego Sądu Najwyższego. W dwóch przypadkach sędziowie otwierali już przewód sądowy.

Jako pierwszy będzie odpowiadał zastępca ministra finansów w gabinecie Papandreu. Ten niegdysiejszy prokurator Nikos Athanasopoulos jest oskarżony o oszustwa w subwencjach na rzecz EWG.

Jako drugi stanie przed sądem sam Papandreu wraz ze swoimi najwierniejszymi druhami - dawnym szefem służb tajnych oraz generalnym dyrektorem łączności.

W ostatnim okresie doszła jeszcze sprawa zakładania całej serii podsłuchów. Cała ta trójka jest oskarżona o łamanie konstytucyjnego prawa gwarantującego tajemnicę rozmów telefonicznych. Sam Papandreu był głównym inicjatorem naruszenia tej ustawy.

W trakcie śledztwa stwierdzono, iż Papandreu zlecił rozbudowanie na szeroką skalę sieci podsłuchów. Korzystał on z tego przez wiele lat. Do osób, u których założono podsłuch, należeli m.in.: poprzedni prezydent, przewodniczący partii konserwatywnej, politycy różnych partii, a nawet ministrowie jego rządu oraz członkowie ochrony osobistej.

Szef tajnej policji, podlegający bezpośrednio Papandreu, odnosił mu

wszystkie kasety z nagraniem rozmowami. W ten nielegalny sposób Papandreu "miał na bieżąco kontrolę wszystkiego, co działo się w kraju".

Do materiałów obciążających nie należą wyłącznie zeznania świadków, lecz także wszystkie kasety. Jest nawet kasetą z założonego podsłuchu u dawnej przyjaciółki, a obecnie żony.

Najgorszy egzamin czeka jeszcze tego "socjalistycznego przywódcę" - jest on mianowicie oskarżony o udział w 320-milionowym skandalu bankructwa banku Koskotasa w USA. Bankier ten, został aresztowany i wkrótce zostanie wydany do Grecji. W trakcie przesłuchania w Bostonie Koskotas przedstawił się jako "ofiara wymuszania przez Papandreu". Mówi się o skandalach, a faktycznie jest tylko jeden skandal - Papandreu.

W dokumentach z zeznań świadków w sprawie Kaskotas znajdują się poważne oskarżenia pod adresem Papandreu, za które grozi kara więzienia od 5 lat aż do dożywocia. Zarzuca mu się między innymi podleganie do nielojalności, pasywny stosunek do łapownictwa i paserstwo.

Oskarżony obwinia konserwatystów i komunistów, iż ogłoszenie materiałów ze śledztwa rujnuje jego polityczny honor i osobistą uczciwość oraz kompromitację partii socjalistycznej. Ta "czystka" służy jako zasłona do starych osobistych i politycznych porachunków.

Przywódcą komunistów Florakis przypomniał Papandreu jego własne słowo. Jako premier domagał się, aby wszystkie osoby zamieszane w aferę Koskotas ukarać "bez względu na to, jak wysokie stanowisko zajmują".

Thum. S.CECH

Der Spiegel

NAJNIŻSZE CENY TOWARÓW DO POLSKI

Dostawy w cyklu 7-dniowym. 10 grudnia 89 r. ostatni transport w tym roku. Zamówienie min. 5 kg. Ceny ważne do końca 89 r.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.40	=
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.40	=
..... x 1 kg	Banany	3.00	=
..... x 1 kg	Mandarynki	2.50	=
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.80	=
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90	=
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	0.80	=
..... x 400 g	Bomboniera	3.70	=
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.10	=
..... x 500 g	Ciasteczka maślane	3.50	=
..... x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.70	=
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.20	=
..... x 1 kg	Kawa ziarnista brazylijska	6.20	=
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	17.00	=
..... x 5 kg	Kawa ziarnista brazylijska	25.00	=
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.10	=
..... x 1 kg	Herbata cejlońska	9.00	=
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.10	=
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa różana	1.10	=
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.20	=
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.20	=
..... x 250 g	Kakao	1.80	=
..... x 200 g	Rodzynki kalifor.	1.10	=
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.10	=
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.40	=
..... x 400 g	Pasta czekl. orzech.	2.40	=
..... x 500 g	Margaryna mleczna słonecz.	1.90	=
..... x 1 l	Olej jadalny roślinny	5.20	=
..... x 500 g	Ryż (USA)	1.90	=
..... x 400 g	Mąka kartoflana	1.60	=
..... x 3 op	Budyń czekol. i waniliowy	1.20	=
..... x 1 zest.	Środki do piczenia	2.50	=
(10 op. cukr. wan., 6 op. proszku, 12 op. żelatyny, 3 op. drożdży)			
..... x 1 kg	Mąka	1.30	=
..... x 5 kg	Mąka	5.50	=
..... x 1 kg	Cukier	1.30	=
..... x 5 kg	Cukier	5.80	=
..... x 500 g	Pieprz czarny	5.00	=
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.00	=
..... x 200 g	Śledzie w pomidorach	1.30	=
..... x 200 g	Ser żółty krojony	1.80	=
..... x 1 kg	Kabanosy	9.00	=
..... x 1 kg	Krakowska	9.00	=
..... x 1 kg	Frankfurterki	9.00	=
..... x 1 kg	Szynka gotowana	10.00	=
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.40	=
..... x 340 g	Szynka mielona	2.20	=
..... x 100 g	Mydło Fa/Palmolive/Lux	1.20	=
..... x 3 kg	Proszek do prania	12.50	=
Razem:			

Ubezpieczenie i dostawa paczki:

BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CDS

NADAWCA: tel.:

ODBIORCA: tel.:

Zlecenia przyjmuje: **COPYA-TRADE,**

291 Lois Crescent, TIMMINS, Ont. P4P-1G6

TEL. 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-252-1807 (po 6 pm);

FAX 705-268-9181 (bez przerwy).

Artykuły przemysłowe i lekarstwa możesz też zamówić u nas.

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

CODZIENNIE od 10 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wieczór

WTORKI tylko od 10 do 2.30 po poł.

oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe...	7 3/4% rocznie
(minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	10 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min. \$ 10.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	16 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne...	12 3/4% rocznie
(\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	
Line of Credit	17 1/4% rocznie
OHOSP	11% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

POL-ART DISTRIBUTION CENTRE

c/o EVERYTHING VIDEO

925 Rathburn Rd. E.

MISSISSAUGA, ONTARIO, L4W 4B7

(416) 848-1020

FAX (416) 848-4296

WYŁĄCZNY PRZEDSTAWICIEL FIRMY CONTAL INT-INC.
W KANADZIE OFERUJE BOGATY WYBÓR KASET VIDEO
Z NAGRANIAMI POLSKICH FILMÓW, KABARETÓW
ORAZ SPEKTAKLI TEATRALNYCH.
PONAD 100 TYTUŁÓW, DOSKONAŁA JAKOŚĆ TECHNICZNA,
ATRAKCYJNE OKŁADKI SĄ NIEZBĘDNYM ARTYKUŁEM
W KAŻDEJ WYPOŻYCZALNI VIDEO
LUB ZNAKOMITYM PREZENTEM NA KAŻDĄ OKAZJĘ
ZAINTERESOWANYM WYSYŁAMY BEZPŁATNY KATALOG

Pierwsza wizyta obcokrajowca w więziennym obozie Perm 35 odkrywa, że walka o wolność w ZSSR jest daleko od zakończenia

DO SERCA GUŁAGU

Śnieg wiruje nisko poprzez drogę, dryfując ze strony lasu i z powrotem. Świat stanowi sosna i biały step.

Jesteśmy w Chusowoj, 1200 km od Moskwy w głąb Rosji. Tu kończy się Europejska Rosja i zaczyna się w kierunku wschodnim olbrzymia płaszczyna Związku Sowieckiego.

"Piękne - nieprawdaż" - pyta nas młody kierowca i przez długi czas nikt się nie odzywa. Płyniemy poprzez biel i spokój. Nagle droga się kończy na drucie kolczastym. Wsiadamy przy obozie więziennym.

Perm 35 jest częścią łańcucha więzień, obozów pracy, szpitali dla umysłowo chorych i zamrażniętych wiosek dla wygnańców, gdzie rząd sowiecki zamknął, czasem na dziesiątki lat, tych, którzy opierali mu się słowem lub myślą. Ten obóz, nazwany od pobliskiego miasta stał się znienawidzony jako symbol całej sowieckiej sieci politycznych więzień stosujących tortury poprzez głód, zimno i izolację.

Zaden cudzoziemiec nigdy nie miał zezwolenia na odwiedzenie Perm 35 do tej pory.

Wcześniej, na wielkim odbiorniku telewizyjnym w maleńkim pokoiku hotelowym w Perm obserwowaliśmy Michaiła Gorbaczowa, który mówił do Organizacji Narodów Zjednoczonych. "W miejscach odosobnienia nie ma więźniów skazanych za ich polityczne lub religijne wierzenia".

Wiedzieliśmy, że to nie jest zupełnie tak. Lecz moment w historii był wspaniały - Gorbaczow publicznie przyznał się do istnienia Gułagu, a zatem również do istnienia Permu 35.

Zajął mu to ponad trzy lata, żeby wyznać światu, że Związek Radziecki ma więźniów politycznych. Zatem, nim odwiedził Nowy Jork wielu więźniów skazanych z tajemniczego artykułu 70 sowieckiego kodeksu karnego zostało zwolnionych. Artykuł ten wyznaczał

maksymalną karę za jakikolwiek sposób wyrazu nie podobający się władzy; dziesięć lat więzienia plus pięć lat wygnania, często na Syberii.

Rzeczy zmieniały się w ZSSR pod Gorbaczowem i zbliżaliśmy się z kolegą do obozu bardziej z uczuciem ciekawości niż grozy. Lecz wiedzieliśmy, że wielu więźniów oskarżonych o rzeczy takie jak próba ucieczki z kraju - ciągle pozostawali w swoich celach. Wiedzieliśmy również, że prawo uwięzienia z przyczyn politycznych ciągle istnieje w tym kraju i państwo ma prawo je egzekwować.

Rząd sowiecki publicznie i krytycznie odpowiedział na artykuły napisane przeze mnie na temat więźniów politycznych. Listy podpisane zostały przez Iwana Rakmanina urzędnika z Biura Prokuratora Generalnego. Urzędnicy ci są jedyną instytucją, przez którą przechodzą zażalenia o złym traktowaniu w więzieniach.

W wyniku tych listów rząd sowiecki zgodził się, bym odwiedził Perm 35. Cały obóz był starannie uporządkowany. Obszar był podzielony ogrodzonymi ścieżkami. Były świeżo wyprane koce na każdym łóżku. Świeża farba była wszędzie, w kantynie było pełno masła i śmietany. Każdy więzień miał świeżo uprasowane ubranie.

Gdziekolwiek poszliśmy byliśmy oprowadzani przez samego Rakhmanina jak również około tuzina innych sowieckich urzędników i nie zezwolono nam być sam na sam z więźniem nawet na moment.

Kapitan - porucznik będący komendantem obozu powiedział nam, że 15 więźniów jest tu za zdradę - próbę ucieczki z kraju, lecz nie są umieszczeni w tym dniu w karnych celach. Wiedzieliśmy, że więźniowie zwolnieni z Perm 35 mają koszmary na temat karnych cel. Czas spędzony w karcerach dodawał często ponad rok do wyroku, rok

spędzony w zimnej ciemnej dziurze z racją chleba podawaną co drugi dzień.

Każda pusta cela miała dużą nową żarówkę rzucającą jasne światło. Pojedyncza rura ogrzewająca, którą poprzednio przebywający tu więźniowie określali jako lodowato zimną dla dodatkowej kary, była przyjemna, ciepła przy dotknięciu. Wszystkie stalowe drzwi, normalnie zamknięte były na oścież otwarte.

Zostaliśmy poinformowani, że nie możemy przeszkadzać więźniom ani przy tokarkach i maszynach do szycia. Także szliśmy w ciszy, z wyjątkiem chwili, kiedy dwóch więźniów, obok których przechodziliśmy wyszeptało: - "To jest przedstawienie dla was".

Wtem przedstawienie się skończyło. Nagle z sali, gdzie przycinano materiał, wybiegł więzień prosto w tłum urzędników oficerów i gości i zimno oświadczył: "Muszę z wami mówić. KGB zabije mnie, ale muszę z wami mówić".

Wymieniliśmy zaledwie kilka słów zanim oficerowie pociągnęli go za ramiona do tyłu; nie pozwolono nam rozmawiać więcej z tym więźniem. Gdy szliśmy między budynkami, inny więzień podszedł do nas, zdumiewając oficerów tym, że jest na zewnątrz i powiedział po angielsku, że musi z nami rozmawiać.

"Mów po rosyjsku" krzyknął Rakhmanin.

"Naucz się angielskiego" wrzasnął więzień zanim został odciągnięty do tyłu. Według naszywkki na ubraniu nazywał się Walery Smirnow. Dowiedzieliśmy się, że został skazany za zdradę; prosił o azyl polityczny będąc za granicą i planował ujawnienie w jaki sposób Związek Sowiecki kradł zachodnią informację technologiczną.

Wtedy kapitan - porucznik powiedział nam, że niefortunnie sześciu aktywnych politycznie więźniów, któ-

rzy domagali się spotkania z nami niespodziewanie zachorowało na gripę. Zostali oni przewiezieni do szpitala i nie można ich zobaczyć.

Gdy wychodziliśmy z jednego z budynków, okno w szpitalnym wydziale otworzyło się i ktoś krzyknął: "Chcemy się z wami zobaczyć". Nigdy jednak nie zobaczyliśmy więźnia, jako że okno zostało szybko zamknięte. Rakhmanin nawet na to nie zareagował. Dano nam czas na rozmowę z czterema więźniami. Każdy z nich wmaszerował do pokoju i wpatrywał się w półkoło utworzone z trzech przybyszów z zagranicy i ośmiu lub dziewięciu sowieckich oficerów. Nigdy nie zapomnę z jaką odwagą opowiadali oni o nielegalnych aresztowaniach, złym traktowaniu, włączając w to tortury poprzez zimno.

Oficerowie byli znacznie bardziej podenerwowani niż więźniowie. Czasami dyskutowali oni i kłócili się z więźniami. Czasami krzyczeli jeden na drugiego. Wszyscy wymyślali na oniemiałego komendanta - jego zwierzchnicy nawet więcej niż więźniowie. Rakhmanin pomachał ręką przed nosem kapitana-porucznika i powiedział, by lepiej nie ważył się karać więźniów za to, co powiedzieli. Potem zrugął go za niestrzyżenie głów więźniów dość krótko.

Aleksander Goldowicz, 39-letni fizyk miał głowę ostrzyżoną bardzo krótko. Powiedział nam, że chciał uciec maleńką łódką do Turcji i został znaleziony przez sowiecki trawler. Władze oskarżyły go o posiadanie filmu pokazującego negatywne sceny życia w Związku Sowieckim. Aleksander powiedział smutno, że była to prawda, ponieważ miał on rolę filmu nagrany w jego mieszkaniu w Moskwie, które było rzeczywiście bardzo małe. Goldowicz powiedział, że jest dobrym chrześcijaninem i zapytał czy nie moglibyśmy mu dostarczyć Biblii.

Ruslan Ketenczjew - młody Rosjanin, który chciał uciec z ZSSR poprzez skontaktowanie się z ambasadą amerykańską wpadł prosto w pułapkę KGB. Wyprostowany wszedł do pokoju i powiedział, że więźniowie ze szpitala proszą by o nich pamiętać. Potem powiedział, że oficerowie z tego pokoju ukarają wszystkich, którzy z nami rozmawiali. Do Amerykanów powiedział: "Jest ukojeniem dla mojego serca, że

jesteście tutaj" i wyszedł z pokoju wyprostowany jak na paradzie.

Rakhmanin naciskał, by już odjechać. W drodze z obozu zatrzymaliśmy się na kolację. Rakhmanin wznosił toast za przyjaźń sowiecko-amerykańską. Ja wznosiłem swój kieliszek i dodałem nowy toast - za obywateli sowieckich, którzy poświęcili własną wolność, by przybliżyć okres zmian przyniesiony przez samego przywódcę ich narodu. Żałuję teraz, że nie wspomniałem więźniów zamkniętych w wydziale szpitalnym.

Irina Ratushinskaja jest poetką, która zapłaciła czterema latami wolności za swoją poezję i wierzenia. W swej nowej, mocnej pięknej książce o Gułagu "Szary jest kolorem nadziei" pisze ona o nie-

kończącej się wojnie w obozach więziennych pomiędzy więźniami i KGB.

Lecz pisze ona o trzeciej stronie - wszystkich ludziach w ZSSR i za granicą, którzy pamiętali więźniów, walczyli o nich i często zmusili do otwarcia tak wielu więziennych cel: "Wierzcie mi, wy po trzeciej stronie. To wszystko zależy od was i wy możecie osiągnąć znacznie więcej niż myślicie".

By podtrzymać nacisk opinii zachodniej na ludzi, od których zależy otwarcie cel, gdzie ciągle zamknięci są niewinni ludzie, piszcie:

Michaił Gorbaczow, Sekretarz Generalny GPSU, Staraja ploszczadz 4, Moskwa 103134, CCCR

Według N.Y.Times
A.M.ROSENTHAL

CZY CHCESZ, BY TWOJE DZIECKO UCZESZCZAŁO BEZPŁATNIE NA NAUKĘ POLSKICH PIEŚNI I TAŃCÓW LUDOWYCH? CHCESZ BY W PRZYSZŁOŚCI WYSTĘPOWAŁO NA WIELKICH SCENACH NA ŚWIECIE?

MAŁA LECHOWIA

ODDZIAŁ LECHOWIA POLISH FOLK DANCE COMPANY ogłasza zapisy dla dzieci na próby tańców ludowych w piątki o 7 wieczorem, w szkole podstawowej St. PIUS (Jane i Bloor), w sali gimnastycznej.

INFORMACJA, ZAPISY - ANDRZEJ WICHERT - TEL. 622-3387

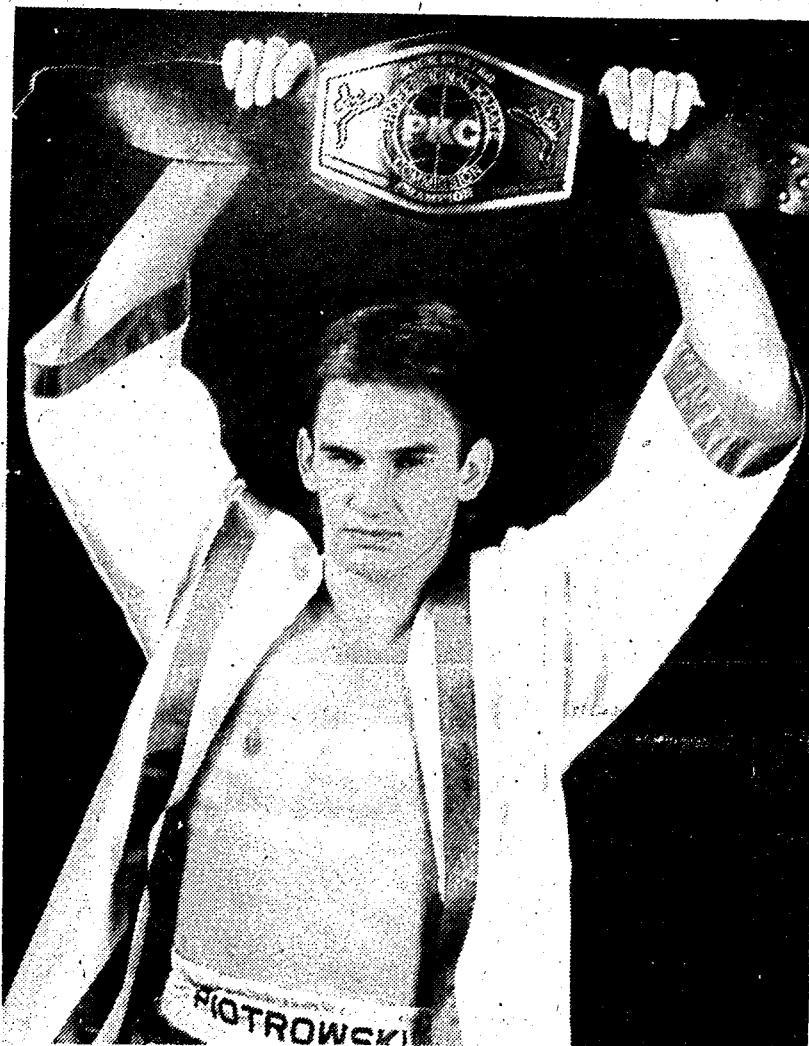
NASTOLATKU ! NASTOLATKO !

CHCESZ TAŃCZYĆ W ZESPOLE? CZUJESZ SIĘ TU SAMOTNY? PRZYJDŹ NA PRÓBĘ! WEJDZIESZ W ŻYJĄĄ GRUPĘ POLAKÓW. NABIERZESZ SCENICZNEGO OBYCIA, POPRAWISZ LINIE PRZEZ AEROBIK I TANIEC.

LECHOWIA TO NAJPOPULARNIEJSZY ZESPÓŁ LUDOWY W KANADZIE. LAUREAT ŚWIATOWYCH FESTIWALI
Próby odbywają się w czwartki od godz. 7:15 do 9:30 w Polish Alliance, 2282 Lakeshore Blvd.W. (Lakeshore i Park Lawn)
INFORMACJE - ANDRZEJ WICHERT - TEL. 622-3387

Zespół możesz zobaczyć w transmisji CBC z wizyty Wałęsy w Hamilton. Niedziela, 12 listopada, godz. 10:30, kanał 14.

PIOTROWSKI MISTRZEM ŚWIATA!

W walce o tytuł zawodowego mistrza świata wagi półciężkiej w kick boxingu Polak Marek Piotrowski 4 listopada na ringu w Chicago pokonał w 12 rundach dotychczasowego mistrza, legendarnego 34-letniego Dona Wilsona.

Zwycięstwo Polaka było zasłużone. Zdaniem trenerów i ekspertów oraz kibiców Piotrowski był zawodnikiem wyraźnie lepszym. Sędziowie głosowali 2:1 na rzecz Polaka. Sędzia, który uznał, że wygrał Wilson został wygwizdany. Wilson był mistrzem świata od 10 lat wygrywając w obronie tytułu 30 walk.

W ogóle stoczył ponad 70 walk, większość wygrywając przed czasem. Piotrowski, który od stycznia br. jest zawodowcem i walczy w USA stoczył ponad 20 walk. Przed meczem z Wilsonem zdobył mistrzostwo Stanów Zjednoczonych wygrywając z Rickiem Rufusem. Piotrowski rozpoczął drogę do tytułu w 1979 roku od treningów karate. W dwa lata później doszedł boks, który traktował początkowo jako uzupełnienie do karate. W 1984 r. zdobył tytuł mistrza Polski juniorów w karate, a w roku następnym seniorów. Gdy na Politech-

nice Warszawskiej powstała sekcja kick boxingu, Piotrowski przyłączył się i szybko okazało się, że ma olbrzymi talent. Wkrótce nie miał godnych siebie przeciwników w kraju, zaczął wygrywać zawody w Europie. Wreszcie w październiku ub.r. zdobył tytuł mistrza świata amatorów, a w dwa miesiące potem potwierdził wielką klasę, zdobywając Puchar Świata. Wiedział, że w sporcie amatorskim zdobył już wszystko. Postanowił przejść na zawodowstwo. Wyjechał do Stanów Zjednoczonych, podpisał kontrakt i zaczął wygrywać pojedynki po pojedynku. Po zwycięskiej walce z Wilsonem Piotrowski powiedział, że jest przeschęśliwy. Podkreślił, że był świetnie przygotowany fizycznie i psychicznie oraz, że udało mu się zrealizować założenia taktyczne - prowadzenie walki składającej się z akcji opartych na seriach siedmiu, ośmiu zróżnicowanych kopnięć i ciośców. Zdaniem znawców zdobycie tytułu mistrza świata otwiera Piotrowskiemu drogę do wielkich pieniędzy - w kick boxingu, ale i w reklamie oraz w filmie, który potrzebuje sławnych ludzi potrafiących naprawdę walczyć.

SETNE SPOTKANIE LIGOWE WISŁY Z RUCHEM

W 13 kolejce I ligi krakowska Wisła i chorzowski Ruch rozegrały swe 100 spotkanie I-ligowe. Nicoczekiwanie Wisła, będąca gospodarzem, wygrała i to za 3 pkt - 3:0. Lider Ruch spadł na trzecie miejsce, a przodownictwo tabeli objął ponownie GKS Katowice. W 13 kolejce bramek strzelono o wiele więcej niż przeciętnie w kilku poprzednich, bo - 23. Królem strzelców jak na razie jest Krzysztof Warzycha z 12 bramkami. Wyprzedza on Jacka Kota z Zawiszy - 7 bramek. W dotychczasowych 100 meczach I-ligowych rozegranych przez Wisłę i Ruch 42 razy wygrał Ruch, 31 Wisła, a 27 razy odnotowano remis. W II lidze rozegrano 17 kolejek. Napastnicy II ligi także nie potrafią strzelać goli. W 10 meczach zdobyto ich zaledwie 15. 6 meczów zakończyło się remisem, w tym trzy wynikiem 0:0.

WYNIKI 13 kolejki I LIGI:

ŁKS Łódź - Olimpia Poznań	2:2
Stal Mielec - Widzew Łódź	4:1
Jagiellonia Biał. - Legia W-wa	0:0
Śląsk Wrocław - Zagłębie Lubin	0:2
Zawisza Bydgoszcz - Zagłębie Sosn.	4:0
Wisła Kraków - Ruch Chorzów	3:0
GKS Katowice - Górnik Zabrze	1:0
Lech Poznań - Motor Lublin	4:0

TABELA I LIGI po 17 kolejkach:

1. GKS Katowice	21	18:6
2. Zagłębie Lubin	20	18:9
3. Ruch Chorzów	19	24:13
4. Legia Warszawa	19	17:8
5. Zawisza Bydgoszcz	17	19:12
6. Lech Poznań	16	19:14
7. Górnik Zabrze	16	17:12
8. Olimpia Poznań	14	13:11
9. Wisła Kraków	11	13:19
10. Jagiellonia Białyst.	10	10:14
11. Stal Mielec	10	11:16
12. Zagłębie Sosn.	9	8:14
13. ŁKS Łódź	9	15:21
14. Motor Lublin	9	7:15
15. Śląsk Wrocław	6	7:19
16. Widzew Łódź	2	9:25

WYNIKI 13 kolejki II LIGI

JZS Oława - Igloopol	0:0
Stilon - Odra W.	1:0
Pogoń - Miedź	2:2
Bałtyk - Górnik W.	0:0
Zagłębie W. - Gwardia W-wa	1:1
Resovia - Polonia B.	0:0
Szombierki - Stal Rz.	2:0
Siarka - Lechia	1:0
Stal St.W. - Stal St. Szcz.	3:0
GKS J. - Hutnik	1:1

TABELA II LIGI po 17 kolejkach:

1. Hutnik Kraków	27	23:7
2. Zagłębie Wałbrzych	24	20:9
3. Stal St. Wola	23	18:7
4. Gwardia W-wa	22	24:17
5. Igloopol Dębica	21	24:17
6. Polonia Bytom	21	13:7
7. Górnik Wałbrzych	20	17:13
8. Szombierki Bytom	18	23:19
9. Odra Wodzisław	18	23:21
10. Siarka Tarnobrzeg	18	17:17
11. Stilon Gorzów	17	18:16
12. Stal Rzeszów	16	13:17
13. Pogoń Szczecin	15	19:22
14. Lechia Gdańsk	15	15:18
15. JZS Oława	14	11:16
16. GKS Jastrzębie	13	11:22

17. Miedź Legnica	12	13:19
18. Resovia Rzeszów	11	11:17
19. Bałtyk Gdynia	11	11:21
20. Stal Stocznia Szcz.	4	5:27

KRÓTKO:

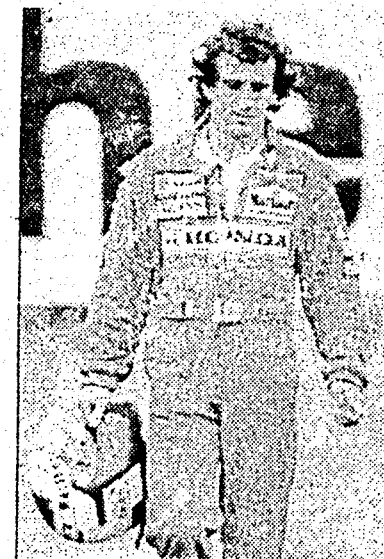

Rozgrywki ligowe rozpoczęła amerykańska zawodowa liga koszykówki NBA. Na zdjęciu widzimy Larry Birda z bostońskiego Celticu - najlepszego koszykarza lat 80 na świecie. W poprzednim sezonie Bird pauzował z powodu kontuzji pięty. W tym sezonie 32-letni koszykarz w pierwszym meczu ligowym Celticu brylował na parkiecie jak za najlepszych swych lat. Jego drużyna wygrała z Milwaukee Bucks 127:114, a Bird oczywiście zdobył najwięcej punktów - 32. Po meczu Bird powiedział, że nie mógł się doczekać rozpoczęcia rozgrywek, grał jak w transie i bardzo dobrze wytrzymał kondycyjnie. Według powszechnej opinii, jeśli Bird tak będzie grał przez cały sezon jego drużyna może po raz kolejny sięgnąć po tytuł NBA.

Pierwsza zawodowa grupa kolarzy polskich Exbud rozwiązała się. Jej szef Ryszard Szurkowski powiedział, że aczkolwiek grupa nie zbankrutowała to jednakże dalsze kontynuowanie ścigania się byłoby deficytowe. Nie sprawdziły się przewidywania, że kolarze polscy będą wygrywać, co pociągnie za sobą sponsorów i reklamę. Przed kilku miesiącami od grupy oddalili się lider A. Mierzejewski i Wiatr, którzy ścigają się na własną rękę w Stanach Zjednoczonych.

Grażyna Rabsztyń, była rekordzistka świata w biegu na 100 m przez płotki, powiedziała w wywiadzie dla "Sztandaru Młodych", że przed laty była namawiana do zażywania dopingu przez swego trenera Tadeusza Szczepańskiego. Rabsztyń dodała, że zdecydowanie odmówiła i udała się po pomoc do działaczy, którzy nakazali jej całkowite milczenie.

Irena Szewińska została wiceprezesem Polskiego Związku Lekkiej Atletyki.

Francuz Alain Prost zdobył po raz trzeci tytuł samochodowego mistrza świata Formuły 1 (wygrał także w 1985 i 1986). Kończący rozgrywki wyścig Grand Prix w Adelajdzie w Australii wygrał Belg T. Boutsen na samochodzie Williams-Renault. Prost się nie ścigał uznając warunki na torze za nazbyt ryzykowne (było ślisko, padało). "Ma się tylko jedno życie" - powiedział. Natomiast Brazylijczyk A. Senna, który zdobył tytuł wicemistrza świata, nie ukończył wyścigu w Australii, gdyż jego samochód stracił koło po tym jak Senna zahaczył o samochód prowadzony przez Brytyjczyka Brundla. W konkurencji konstruktorów bezapelacyjnie wygrał zespół McLaren-Honda, w którym jeździli zarówno Prost jak i Senna. W następnym sezonie Prost będzie jeździł na samochodach Ferrari, gdyż, jak się wyraził, niedobrze jest, gdy jest dwóch liderów w jednym zespole.

TA SZCZEGÓLNA I CUDOWNA WŁAŚCIWOŚĆ NARODU POLSKIEGO

(Budzące nadzieje analogie historyczne)

Z przyczyn, których tłumaczyć nie potrzeba, czytam ostatnio łączywie gazety polskie, wydawane tak w Polsce jak i w Kanadzie. Uściślić tutaj muszę, że z gazet wydawanych w Polsce czytuję jedynie *Tygodnik Powszechny* i *Tygodnik Solidarność*. Nie będę pisał o wydarzeniach w Polsce. Wszelkie komentarze prawdopodobnie okazałyby się nieaktualne w momencie wydrukowania.

Pragnę natomiast napisać o moich nie zawsze przyjemnych wrażeniach, które odniosłem z niektórych artykułów. Zarówno niezwykle wydarzenia w Polsce, jak i ton pewnych artykułów nasuwają mi uderzające skojarzenia historyczne, z których wynikają wyraźne analogie budzące zarówno nadzieje jak i obawy. O tych to, raczej ponadczasowych analogiach pragnę napisać szerzej.

Z wielu artykułów przebija pesymizm, przynęcenie rzeczywistym kryzysem gospodarczym w Polsce i brakiem perspektyw na rychłą poprawę. Wydaje się, że wielu ludzi, z szacownymi dziennikarzami włącznie, nie widzi możliwości wyjścia z głębokiego kryzysu, do którego komuniści doprowadzili naród i państwo polskie w ciągu 45 lat bezwzględnej panowania obcej, siłą narzuconej ideologii i obłąkanych praktyk politycznych i ekonomicznych.

Dalej, niektórzy działacze opozycji w Polsce i wtórujące im niektóre spośród polonijnych gazet ciągle demagogicznie wyżywają się na Wałęsie i na tych, których nazywają lewicującą opozycją. Nawet historyczna szansa objęcia większości władzy przez opozycję skupioną wokół Lecha Wałęsy nie przemawia do nich. Twierdzą, że nie wolno zawierać żadnego kompromisu, bo to jest zdrada, zaś jedyne co należy

zrobić to obalić, tylko nikt z nich nie umie powiedzieć jak.

Takie jest tło moich dalszych rozważań, w których Czytelnicy znajdą wiele cytatów, w większości z Józefa Piłsudskiego, chociaż będzie i Eugeniusz Kwiatkowski, a z późniejszych wielkich postaci polskich Jan Nowak.

Jan Nowak napisał kiedyś, że *nasze największe narodowe osiągnięcie zamyka się w latach 1918-1923, a więc w okresie, w którym dokonano się scalenie trzech zaborów, odbudowanie i zorganizowanie państwa oraz ustalenie jego granic*. Nie zawadzi rozszerzyć i uzasadnić tę może nawet oczywistą tezę Nowaka.

Niepodległe państwo zdeterminowane jest przez terytorium, naród i rząd rządzący tym terytorium i narodem. Terytorium Polski rewindykowano od trzech zaborców, upadłych w wyniku wielkiej wojny i rewolucji. Scalono kraj z ponad 120-letniego rozdarcia na trzy odrębne zabory. Tak odrębne, że Piłsudski nazwał je nawet *ghettami*. Naród odbudowano z ludzi kształtowanych przez trzy obce systemy, nawykłych do odrębnych warunków politycznych, ekonomicznych, kulturowych, obyczajowych, mówiących nawet niekiedy różnymi językami.

W ciągu kilku lat odbudowano kraj zrujnowany I wojną, postawiono gospodarkę na racjonalne tory, zaczęto likwidować zacofanie, często ponad stuletnie. Zupełnie przeobrażono niejednolite prawodawstwo, edukację, stosunki społeczne (np. system ubezpieczeń i zasiłków), agrarne (reforma rolna). Uporano się z brakiem wykwalifikowanych kadr, ustabilizowano pieniądź. Z niczego zorganizowano liczną armię, która potrafiła obronić naród i terytorium od śmiertelnego

zagrożenia ponownym zaborem rosyjskim, tym razem gorszym, bo bolszewickim. Utrzymano tę armię tak, że potrafiła ona zapewnić bezpieczeństwo kraju przez dwadzieścia lat. Uległa potem tylko tym, którzy zdobyli na pewien czas całą niemal Europę.

W ciągu dwudziestu lat, w zafanym kraju zaczynającym od stanu pustyni gospodarczej, stworzono przemysł i ekonomię taką, że gdyby nie II wojna, to zapewne już po następnych dziesięciu czy piętnastu latach Polska nie ustępowałaby ekonomicznie większości krajów Europy.

Kto to wszystko zrobił? Wolni Polacy. Polacy, w warunkach niemal pełnej demokracji, rozumiejąc, że pracowali dla wolnego kraju, wolnego narodu, dla siebie.

W pewnym sensie powtórzyło się to po drugiej wojnie. Pomimo rodzimego i sowieckiego terroru komunistycznego, pomimo sowieckiej eksploatacji gospodarczej, kraj odbudowano raz jeszcze z nieporównywalnych zniszczeń wojennych i strat biologicznych. A było to często wbrew rządowi przywiezionemu w taborach armii sowieckiej. Tak było z Warszawą, co opisuje np. Jan Nowak. Kto to ponownie zrobił? Znowu Polacy. Tym razem niestety już nie w warunkach wolności i demokracji, ale w warunkach terroru komunistycznego. Po wojnie Polacy nie mogli tłumaczyć sobie, że robili to dla siebie. Robili to dla Polski, w której przyszła wolność wierzyli. Wierzyli do końca, jak Tadeusz Zawadzki, który wprowadzany na rozstrzelanie w więzieniu mokotowskim pocieszał opuszczanych na zawsze współwięźniów, że *będzie jeszcze Polska wolna i wielka*.

To, co tutaj piszę, brzmi może bardzo

patetycznie, ale chodzi mi o to samo, co Tadeuszowi Mazowieckiemu. Polacy muszą uwierzyć, że w ich kraju może być lepiej. Ta wiara zdaje się być obecnie bardzo osłabiona. Tylko wolność i demokracja w Polsce może tę wiarę przywrócić i umocnić. Pomoc w osiągnięciu tego jest nie mniej ważna niż pomoc ekonomiczna z zewnątrz. Odbudować Polskę mogą tylko Polacy. Polacy, którzy muszą uwierzyć, że po kilku latach dalszych ciężkich wyrzeczeń będą mogli ujrzeć wyniki ich trudu, nędzy i udręki.

27 stycznia 1919 r. na pytanie jaka była ogólna sytuacja Polski, Piłsudski odpowiedział jednym słowem: Zła! Sytuacja obecnej Polski jest także zła, ale znajdują się dzisiejsi Polacy w sytuacji niewątpliwie łatwiejszej, choć może nieco bardziej zagmatwanej, niż ich dziadowie w roku 1919, czy ich ojcowie w roku 1945. Mimo wszystko, kraj nie jest zrujnowany i wygłodzony aż tak jak w 1918 r., nie trzeba prowadzić prawdziwej wojny o obronę niepodległości. Wtedy, w całej swej nędzy, w łachmanach zebranych, musiała Polska od pierwszego dnia iść do krwawej walki nie tylko o swe granice, lecz o swe istnienie (Piłsudski). Naród nie jest wyniszczony biologicznie tak jak był w 1919 r., czy tym bardziej w 1945 r.

Nie trzeba też teraz jednoczyć narodu. Jest on w zasadzie zjednoczony i właśnie dlatego zachodzą obecne wydarzenia. Zatwardziali komuniści i karierowicze drżący o swoje przywileje odejdą tak czy tak, jeśli nie sami, to zmieceni przez wichę zmian, nawet tylko ten wiejący od wschodu.

Także i obecna inflacja nie dorównuje jeszcze tej z 1924 r. (Miesięczna renta Marszałka Piłsudskiego wynosiła w marcu 1924 r. ponad 2 miliardy marek!). Są w Polsce ludzie wysoko kwalifikowani o nowoczesnych i zdrowych koncepcjach ekonomicznych i technicznych. Dotychczas, ci najlepsi ludzie, skupieni wokół Solidarności nie byli dopuszczani do podejmowania decyzji na skalę państwową. Teraz nadchodzi czas ich próby. W końcu, niezwykłej wagi jest zakończenie terroru w Polsce.

Tadeusz Mazowiecki obiecał narodowi mówić prawdę, traktować naród jako wolny, równy wobec prawa i godny, choć biedny. Polska musi podnieść

się po wojnie z komunistycznym totalitaryzmem, wojnie zresztą jeszcze niezakończoną. Niezależnie od tego ile miliardów dolarów Polska otrzyma w pomocy od wspólnoty wolnych narodów, powinien Mazowiecki powtórzyć słowa nie tylko Piłsudskiego, że *jedynie czyn ma znaczenie*, ale także słowa Churchilla z 1940 r.: *Nie mam wam nic do zaoferowania poza znojem i potem*.

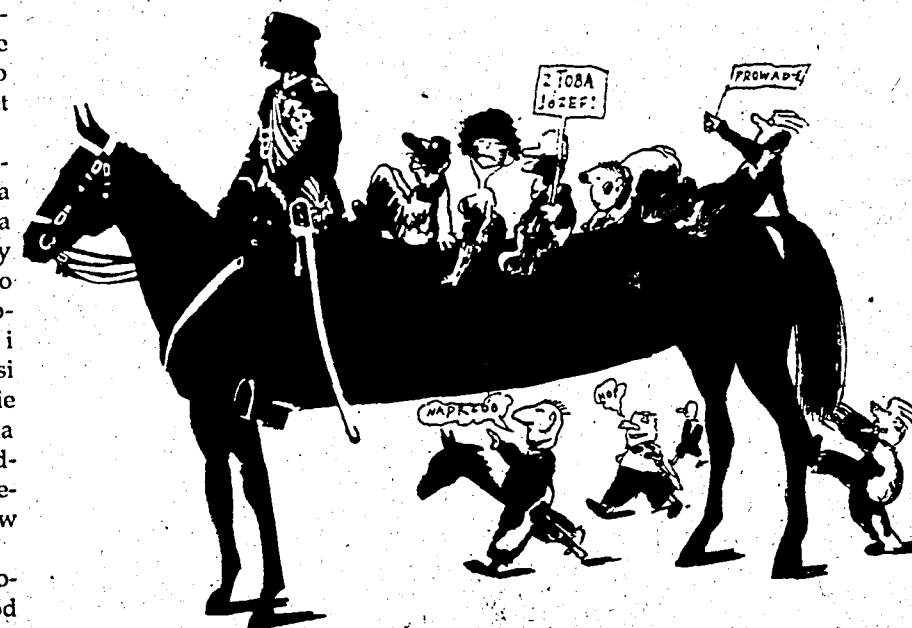
Mazowiecki może i ma prawo żądać tego od narodu w warunkach wolności i demokracji. Może on tylko opuścić z owego historycznego apelu Churchilla żądanie ofiary krwi i łań. Chociaż i krew i łań mogą okazać się jeszcze konieczne, jak wiele razy w ciągu ostatnich 45 lat, gdyby imperium zła wzięło znowu odwet. Aby temu zapobiec, muszą Polacy wykorzystać do maksimum szansę głębokich reform politycznych i ekonomicznych. Muszą krok po kroku, często na drodze kompromisu, wydierać temu imperium jego siłę przemocy, niszczyć jego enklawy. Wymaga to niezwykłego kunsztu. Jest to taniec na linie. Próbowali tego, co prawda w warunkach o wiele trudniejszych, Imre Nagy i Aleksander Dubczek. Nie utrzymali się na owej linie. Obecnie, w warunkach postępującego rozkładu imperium sowieckiego, już nie tylko na

jego kresach, ale wewnątrz, Wałęsa i Mazowiecki mają wielkie szanse utrzymania się na tej polskiej linie. Nikt spośród Polaków nie powinien ich poganiać, czy wyrwać im z rąk drążek równowagi.

Demokracja jest warunkiem koniecznym odbudowy Polski, a jednym z najważniejszych elementów demokracji jest różnorodność opinii oraz opozycja wobec rządzącej grupy, niezależnie od tego, kim by rządzący nie byli. To jest nieodzowny mechanizm kontrolny. Jest to jednak także kunszt niezwykle. Kontrolować, krytykować, wytykać, poprawiać, ale równocześnie dać szansę nie przeszkadzać, czy nawet szkodzić.

Z poparciem narodu, koncepcje i wytrwałość opozycji skupionej wokół Wałęsy osiągnęły w krótkim czasie to, o czym niewielu mogło nawet marzyć. Jeszcze niedawno wielu twierdziło, że lepiej byłoby pozwolić państwu komunistycznemu upaść na samo dno, że wybory czerwcowe okazały się farsą, w wyniku której na czele państwa pozostali ci sami trzej ludzie, którzy zdławili byli Solidarność w grudniu 1981 r. Nagle jednak okazało się, że tzw. "okrągły stół" i wybory wytworzyły historyczną szansę dla narodu polskiego.

Dokończenie na str. 27

RYS KRZYSZTOF
KRZYSZTOFORSKI

PODRÓŻE KSZTAŁCĄ

Tego lata wybraliśmy się do Polski (po 10 latach) i do Lwowa (po Bóg wie ilu latach). Niestety tak się złożyło, że zwiedzaliśmy głównie szpitale. W przerwach pomiędzy pobytami w szpitalach udało nam się jednak coś niecoś zobaczyć i obserwacjami tymi dzielić się w kilku odcinkach, które będą się ukazywać, jak tylko uda nam się je napisać - to znaczy nieregularnie.

NA LWOWSKIM BRUKU

Kiedys w latach międzywojennych, a może jeszcze za czasów miłościwie nam panującego cesarza Franciszka Józefa, ojcowie miasta starannie wybrukowali całe śródmieście Lwowa kostką granitową. Pięćdziesiąt lat temu, ojcowie miasta ustąpili miejsca ojczydom, a ci o bruku dbać przestali. Pozostawiona sama sobie kostka zaczęła się wybrzuszać i zapadać, w wyniku czego większość ulic przypomina obecnie plastyczną mapę Karpat. Duże ciężarówki nie sobie z tych wybojów nie robią, ale małe osobowe samochody poruszają się wolno i z trudnością, a tramwaje zataczają się z boku na bok jak pijane. Na domiar złego, lata ruchu kołowego tak wypolerowały kostkę, że po paru kropkach deszczu samochody ślizgają się na niej, jak na gołoledzi. Prawdziwe kłopoty zaczynają się jednak po ulewnym deszczu, po którym ulice zamieniają się w jeziora i potoki, bo widocznie i kanalizacja też coś szwankuje. Właśnie kilka minut po takim deszczu jechaliśmy karetką pogotowia ze szpitala do hotelu. W większych kałużach stały unieruchomione samochody z pozalewanymi silnikami. Nasz kierowca, mijając je, wjeżdżał na chodniki, skręcał w jednokierunkowe ulice "pod prąd", ignorując światła i inne znaki drogowe. Jazda była pełna emocji, trzeba się było

tylko mocno trzymać, żeby nie nabić sobie guza.

Stan nawierzchni lwowskich ulic ma jednak swoje dobre strony. Poprzedniego dnia byliśmy na Cmentarzu Łyczakowskim. Przed bramą, dawał swoisty pokaz techniki baletowej zalany w drobny mak obywatel. "Rzuciło" go od jednego krawężnika do drugiego. Facet tańczył przed maskami przejeżdżających samochodów, a śmierci uniknął tylko dlatego, że wolno jadący kierowcy mogli w porę zatrzymać swoje pojazdy. Nadziei na poprawę tego stanu ogólnego zaniedbania nie widać; tylko w jednym lub dwóch miejscach jezdnie były w "naprawie", to znaczy w rozgrzebanej dziurze pełnej kurzu siedzieli faceci, kontynuując grzebanie z szybkością, z jaką archeolodzy odkopują kruche zabytki z zamierchłej przeszłości. Rozgrzebany jest również park Iwana Franki (dawniej Kościuszki), przylegający do naszego hotelu. Przez środek "parku", który jest właściwie zapuszczonym buszem wytyczono aleję, częściowo rozgrzebaną, a częściowo już wybrukowaną piękną cegłą. Aleja oświetlona będzie secesyjnymi latarniami z lanego żelaza. Na każdej latarni odlana jest nazwa firmy, zdaje się

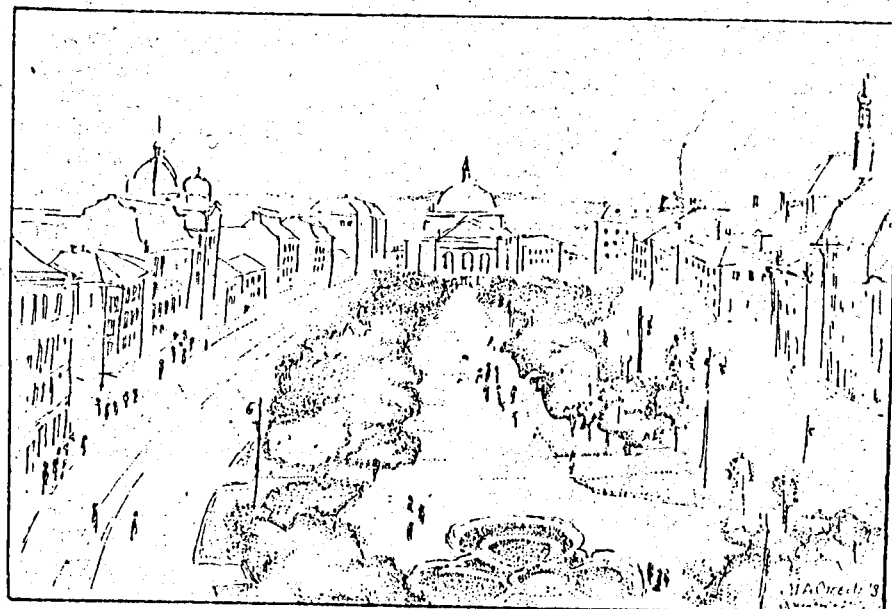
"Karol Jankowski, Kraków". Widocznie w okresie świetności Lwowa były to latarnie gazowe, które teraz przerabiane są na elektryczne i ustawiane na nowo. Na razie latarnie leżą po bokach alei, a postępu robót nie widać.

Lwów nie jest specjalnie uprzemysłowiony, ale istniejące zakłady robią, co mogą, żeby zanieczyścić atmosferę. Najlepiej widać to z góry Wysokiego Zamku: nad dachami domów i wieżami kościołów wisi dotykająca niemal chmura smogu. W parku Kościuszki - Franki liście drzew i krzewów pokryte są warstwą czarnego tłustego kurzu. Podobną warstwą sadzy pokryte są wraki samochodów porzucone przez właścicieli (brak części zamiennych) przy krawężnikach w wielu punktach miasta.

Prawdziwą oazą w tym oceanie zaniedbania, brudu i kurzu jest park Stryjski, czyli Kilińskiego. Starannie utrzymane trawniki, ścieżki, świeżo wysypane tłuczona cegła, na stawie łabędzie. Zupełnie inny świat!

Ale dosyć narzekania! W następnym odcinku idziemy na zwiedzanie zabytków Lwowa.

A. I. S. DUBISCY

TA SZCZEGÓLNA I CUDOWNA WŁAŚCIWOŚĆ NARODU POLSKIEGO

Dokończenie ze str. 25

go, a może nawet Europy Wschodniej, że mogą one zapoczątkować coś, co okaże się nowym, największym wyznacznikiem w dziejach Polski. Aby tego dokonać, potrzebna jest zgoda i jedność, o której mówił Piłsudski: *Podstawą takiej zgody może być tylko praca, nie żądająca od nikogo wyrzeczenia się swoich myśli. Rzetelna zgoda i jedność oparta być może jedynie na współpracy, a nie na ekskluzywności.*

Dalszy ciąg analogii z rokiem 1919. 10 lutego 1919 r. mówił Piłsudski do posłów na otwarcie Sejmu Ustawodawczego:

Naród polski przez półtora wieku zmuszany był stosować się do praw narzuconych przez obcą przemoc. Nie mogąc normować swego życia według własnej woli, zatracił przez ten długi okres poczucie prawa i wiarę we własne siły. Obdarzeni dziś

PIGUŁKI PCAG

EGON KRENZ, nowy wódz Wschodnich Niemiec wracając z Moskwy bawił przejazdem w Warszawie. Spotkał się z Jaruzelskim (tradycyjny pocatunek z dubeltówki) i z premierem Mazowieckim (rzekomo przyjazna wymiana zdań). Czyżby towarzysz rozglądał się, gdzie by tu pożyczycie lekko używany okrągły stół? Jak wiadomo na rynku są obecnie dwa modele: polski i węgierski. Każdy ma swoje indywidualne zalety. POMOC DLA EMERYTÓW. Ks. Edward Ewczynski wraz z Komitetem Organizacyjnym Mszy św. za Ojczyznę przekazał na fundusz pomocy dla rencistów w Polsce kwotę \$1000.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubis- cy, tel. 925-8128, P.O. Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4.

zaufaniem narodu, dać mu macie podstawy dla jego niepodległego życia.

A w tydzień później do francuskiego dziennikarza: *Jeśli bezrobotny, opustym żołądki i bosi poszedł radośnie głosować, znaczy to, że w nim jedna myśl góruje nad innymi: "Polska zmartwychwstała!"*. Okrzyk ten jest teraz silniejszy od głodu i chłodu; wypełnia on obecnie serca wszystkich Polaków; może on doprowadzić ich do wszelkich poświęceń.

Nie mogę odsunąć od siebie analogii pomiędzy Lechem Wałęsą i Józefem Piłsudskim. Jak Piłsudski, stał się Wałęsa z człowieka nieznanego i prześladowanego symbolem Narodu. Podobnie bajeczna kariera, choć w innych wymiarach i warunkach.

Piłsudski niewątpliwie popełnił wiele błędów. Jego wielkość historyczna leży w Jego Czynie i w tym, co Norman Davies określił jako *niezłomną Jego wolę, determinację, postawę moralną, ukazanie Polakom, że rzeczy niemożliwe mogą być możliwe*. Wałęsa też popełnia błędy. Wydaje się, że tak jak po Piłsudskim, zostanie po Wałęsie w historii Polski Jego Czyn, niezłomna wola, dokonania, które wydawały się niemożliwe.

We wrześniu 1919 r. Piłsudski ciągnął swoje marzenia: *... będę dumny z Polski, będę dumny ze swoich żołnierzy, będę dumny wreszcie z siebie samego, jeżeli będę mógł tej nieszczęsnej ziemi dać najcenniejszy dar Boży - dar swobody*. Dał On ten dar polskiej ziemi na lat dwadzieścia. Może Wałęsa uda się dać ponownie Polsce ten dar najcenniejszy.

Tłumaczył Piłsudski swoje uwięzienie przez Niemców w Magdeburgu i zwolnienie stamtąd: *Oni czuli, że biłem się za Polskę, nie za nich...* Hrabia von Kessler (który zwołał Piłsudskiego z Magdeburga) chciał nadać sobie pozory zastugi, że mnie uwolnił i wyobrażał sobie również niewątpliwie, że zaszkodzi mi w oczach Koalicji.

Piłsudski jakby przewidział motywy Jaruzelskiego zwolnienia Wałęsy z Arłamowa w sześćdziesiąt cztery lata później, tyle że Koalicję zastąpić należy Polakami. Ku utraپieniu generała, wtedy jeszcze nie Prezydenta, Polacy okazali się bardziej pamiętliwi i uparci niż wojenne koalicje.

Można dopatrzeć się nawet analogii humorystycznych. W listopadzie 1918 r. Piłsudski wezwał inżyniera saperów, Jędrzeja Moraczewskiego i zakomuni-

kował mu: *Panie kapitanie, ma pan zostać prezesem ministrów... wypracuje pan w ciągu jednego tygodnia ustawę wyborczą i to tak, jak gdyby Pan miał budować okopy*.

Moraczewski poprosił o trzy dni zwłoki i po dziesięciu dniach prawo wyborcze było gotowe. Bardzo demokratyczne prawo. Wałęsa niezupełnie odmiennie wskazał pierwszego od 50 lat demokratycznego prezesa ministrów w Polsce, a ów pragnie wprowadzić demokrację w Polsce w podobnym tempie.

Wielu szkalowało Piłsudskiego. Mówił On w 1923 r.: *Zapłuty, potworny karzeł na krzywych nóżkach, wypływający swoją brudną duszą, opluwający mnie zewsząd, nie szczędzący niczego...*

Wobec Wałęsy wielu postępowało podobnie, a rolę owego karła odegrał dokładnie Jerzy Urban. Oby już nie było więcej takich karłów, tym bardziej spośród tych, którzy także opierają się komunistom.

Rozpisałem się o analogiach historycznych, niektórych może interpretowanych zbyt dowolnie. Wbrew pesymizmowi, analogie te stwarzają olbrzymie nadzieje co do niedalekiej przyszłości Polski.

Piłsudski pytał niegdyś: *Polska ma przed sobą wielką pracę. Czy mamy dość wewnętrznej siły? Czy mamy dość potęgi duszy?* Mieli ją wtedy Polacy. Naród polski umie w godzinie próby wydobyć z siebie moc i wielkość.

Pisał Eugeniusz Kwiatkowski o Polakach roku 1919 (cytuje za Janem Nowakiem):

Ujawniła się w całej pełni ta szczególna i cudowna właściwość narodu polskiego polegająca na tym, że w chwilach najcięższych, prawie beznadziejnych, wyzwala on takie zasoby sił, taką zapobiegliwość i ofiarną pracowitość, taką samoradną dyscyplinę i tyle zdumiewającej inicjatywy twórczej, że okazuje się ona dość silna, by przezwyciężyć największe nawet trudności.

Dowiodą Polacy tego raz jeszcze. Stworzą Polskę raz jeszcze odrodzoną.

ANDRZEJ M. KOBOS

Źródła: *Pisma zbiorowe Józefa Piłsudskiego*, Warszawa 1937.

Jan Nowak: *Polska pozostała sobą*, Polonia, London 1980.

Norman Davies: wywiad dla telewizji polskiej w Toronto, listopad 1988.

Horoskop tygodnia 9 - 15 listopada

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Tydzień miły i obiecujący, ale prawdopodobnie trzeba będzie podjąć wiążące decyzje i to zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym. A więc wskazana jest rozważa i zastanowienie. W pracy duży wysiłek. Jeśli zorganizujesz się metodycznie, pokonasz wszelkie trudności i zasłużysz na słowa uznania. Znak miły - Lew. Unikaj Barana. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 8.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Nagły zastrzyk gotówki, ale zagospodaruj rozsądnie. Właśnie w tym tygodniu trzeba będzie zająć własnymi, osobistymi problemami. Warto zrobić użytek ze zdolności dyplomatycznych. W pracy nadrobienie zaległości. Nowe twarze? Nie uprzedzaj się i nie wygłaszaj swoich opinii, gdy Cię o to nie proszą. Znak przychylny - Panna, unikaj Wodnika. Dzień miły - środa, liczba - szczęśliwa - 4.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Otwierają się zupełnie nowe możliwości przed wieloma Bliźniętami. Zapowiada się klimat łagodzenia sporów w miłej, przedmiotowej scenarii. Nowe, frapujące znajomości. W pracy etap inicjatyw. Bardzo duża operatywność. Nie wolno zaprzepaścić takiej szansy. Znak miły - Waga, unikaj drugiego Raka. Dzień ważny - sobota, liczba - 6.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Niepowtarzalna oferta przeszła koło nosa. Sporo czynników wskazuje na to, że Raki odniosą sukces wielkiego formatu. Gratulacje, komplementy. Szykuje się zjazd rodzinny z okazji niecodziennego wydarzenia. Sporo będzie zachodu, ale nie ma na to żadnej rady. W pracy zdwojone tempo. Zaskakujące oferty. Znak sprzyjający - Ryby, unikaj konfliktów ze Skorpionem. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 3.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Szczególnie Lwy samotne w tym udanym tygodniu mają szansę na długo oczekiwany renesans związku. Nie bój się tego i nie trać wiary w swoją szczęśliwą gwiazdę. W pracy trudny wybór. Albo lepsza sytuacja materialna i mniej frapujące stanowisko, albo mało płatne, ale ambitne przedsięwzięcie. Znak życzliwy - Baran, unikaj za wszelką cenę Ryb. Dzień miły - poniedziałek, liczba - 2.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Przyda się talent wytrawnego dyplomaty oraz umiejętność prowadzenia sporów lub, innymi słowami, ich unikania. Nowe, interesujące kontakty. Barwne, intrygujące spotkania na prywatnym i służbowym gruncie. W pracy musisz być dyspozycyjny i operatywny. Generalnie cały nadchodzący tydzień wymaga dojrzałości i rozważa. Znak sprzyjający - Lew, unikaj Raka. Dzień miły - sobota, liczba 6.

WAGA: 23 września - 23 października
Duży niespodziewany zastrzyk gotówki, niewiele pomoże. Niezadowolenie. Konfliktowe nastroje. Niektórzy mogą w wyniku przedziwnego splotu wydarzeń obrazić nawet bliską i życzliwą osobę. Warto od ręki wyjaśnić przyczynę sporu. Oby przeważały szlachetne intencje. W pracy ambitne inicjatywy. Znak pobłażliwy dla Ciebie - Bliźnięta, unikaj Wodnika. Dzień miły - środa, liczba - 8. **SKORPION: 24 października - 22 listopada**
W pracy awans i obietnice podwyżek. Niecierpliwość. Poirytowanie. Stomiany zapał do nowych projektów. Niewielkie, ale kłopotliwe straty materialne. Uwaga: pewna sprawa wymaga natychmiastowej interwencji. Zapowiadają się ciekawe perspektywy. Uważaj na dzieci. Znak życzliwy - Skorpion, unikaj Byka. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa - 3.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Domowe napięcia ulegną złagodzeniu. Bardzo sympatyczny tydzień zwłaszcza dla roztropnych i energicznych, takich, którzy nie zmarzną żadnej szansy. W wyniku zażegnania obsadzony zostaniesz w pierwszoplanowej roli i zagrasz ją błyskotliwie. Przełożeni patrzą na Ciebie z uznaniem, myśląc o awansie. Znak przychylny - Lew, unikaj Panny. Dzień miły - wtorek, liczba - 5. **KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia**
Intrygująca historia miłosna czeka w tym tygodniu na Koziorożca słabej płci. Możesz liczyć wyłącznie na własną intuicję. Idziesz wyłącznie za głosem serca, nie słuchając rad nawet osób obdarzonych wielkim autorytetem. Kłopoty ze zdrowiem domowników mogą mniej odpornych wybić z normalnego rytmu pracy. Pozytywnie nastawiony do Ciebie - Skorpion. Unikaj Raka. Dzień miły - sobota, liczba - 8.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Ostatnio dryfujesz na niebezpiecznych wodach... Niełatwe decyzje natury osobistej. Na szczęście dochodzi do głosu zdrowy rozsądek - wówczas załujesz pochopnych postanowień. Warto wtedy uświadomić sobie własne błędy, aby szybko podjąć akcję "pojednania". Nie uśmiesz fałszywą ambicją. Koziorożec Ci sprzyja, ale unikaj Panny. Dzień ważny - poniedziałek, liczba - 9.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
I tak wszystko zmierza ku lepszemu, więc się nie przejmuj małymi niepowodzeniami. Masz ochotę chodzić własnymi ścieżkami, ale nie nadużywaj tolerancji i cierpliwości partnera. W żadnym razie nie dawaj mu powodów do zazdrości. W pracy dbaj o utrzymanie dobrych stosunków z kolegami. Znak miły - Skorpion, unikaj Bliźniąt. Twój dzień - niedziela, liczba - 5.

KTO SIĘ URODZIŁ - psychozabawa

8 listopada
Jak Christian Barnard, kardiochirurg. Wielka wrażliwość psychiczna, wyczuwanie sytuacji. Serce dla zgnębionych. Niezwykła energia, nie uznaje półśrodków. Wspaniały opiekun, lekarz, właśnie chirurg. Również w życiu radykalny, prostolinijny.

9 listopada
Jak John Milton, poeta. Kocha i nienawidzi. Pławi się w wyrafinowanych przyjemnościach. Jest subtelny i pełen dowcipu, wobec wrogów zjadliwy. Bywa nieubłagany. Nie zwraca uwagi na konwenanse. Wbrew wbudowanym w ten urok przeszkodom - robi karierę.

10 listopada
Jak Marcin Luter, reformator. Pragnie władzy i potęgi. Potrafi panować nad tłumem. Wywierca wpływ na otoczenie. Bywa napastliwy i krytyczny wobec słabości i wad tego świata. Da się jednak dyskretnie prowadzić mądrym partnerowi.

11 listopada
Jak Richard Burton, aktor i Martina Nawratilowa, tenisistka. Bojowy charakter. Niekonwencjonalność zachowań. Dyscyplina wewnętrzna. Potrzeba sukcesu. Wyrafinowanie erotyczne. Stawa.

12 listopada
Jak Andrzej Łapicki, aktor, pedagog, poseł. Zrównoważony, pełen godności, ambitny. Niezwykle wrażliwy na pochwały i nagany. Bywa mściwy i zazdrosny. Także despotyczny. Jeśli te wady przezwycięży - wspaniały człowiek. Kobiety urodzone tego dnia są także znakomitymi partnerkami i gospodyniami.

13 listopada
Jak Emilia Plater, bohaterka Powstania listopadowego. Szlachetny, odważny, pełen temperamentu, niezależny, przywódca. Lubi podjąć i to dość łapczywie. Zaokrąglą się z tego powodu. Nie lubi ichorzy, niezdeterminowanych, ślamazarnych, a także błądzących.

14 listopada
Jak św. Augustyn, teolog. Wspaniała umysłowość, intuicja i ścisłość. Tworzy ośrodek myśli i dyskursu. W życiu napotyka przeszkody i trudy. Wpada na najdziwniejsze pomysły. Ryzykuje kieszenie. Bywa wybredny i przebiega, zwłaszcza w potrawach.

15 listopada
Jak Wilhelm Herschel, astronom. Rad nie słucha. Robi swoje. Lubi rządzić. Nie potrafi wczuć się w położenie innych. Nie znosi też bliskości, poufałości. Ma niezwykle możliwości umysłowe. Niechże panuje tylko nad sobą i polubi świat.

Kalendarz Echa

Święty Marcin na białym koniu przyjedzie.

Święty Marcin błonem jedzie białym koniem.

Na świętego Marcina najlepsza gęśina.

Wesele Marcina - gęś i dzban wina.

9 listopada - czwartek

Wsch. Słońca: 06.52 Zach. Słońca: 16.40

Wsch. Księż.: 14.30 Zach. Księż.: 02.09

Imieniny obchodzą: Anatolia, Bogodar, Teodor i Ursyn

PATRONI:

Św. Teodor, rycerz poniósł śmierć męczeńską ok. r. 306 w Amasei. Podobno został ukarany za to, iż podpalił jedną ze świątyń pogańskich.
Teodor - grec. theo (Bóg) + dron (daro- wany).

1938 - Kristallnacht w Niemczech, palenie synagog i mienia żydowskiego.

10 listopada - piątek

Wsch. Słońca: 06.54 Zach. Słońca: 16.39

Wsch. Księż.: 14.53 Zach. Księż.: 05.29

Imieniny obchodzą: Lena, Leon, Ludomir i Nimta.

PATRONI:

Św. Leon Wielki był papieżem w latach 440-461. Położył ogromne zasługi dla Kościoła, a także dzielnie bronił Rzymu i Italii przed najazdami barbarzyńców, Attyli i Genzeryka. Zostawił po sobie cenne listy oraz traktaty religijne.
Leon - grec. leon (lew).
Ludomir - imię nie ma patrona.

1444 - Bitwa pod Warną, między oddziałami węgiersko-polsko-czeskimi a Turkami. Zwycięstwo Turków, ginie król Polski i Węgier, Władysław III Waleczny.

1483 - Urodził się Marcin Luter, reformator religijny (zm. w 1546 r.).
1980 - Zalegalizowanie NSZZ Solidarność.

11 listopada - sobota

**NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI W POLSCE
REMEMBRANCE DAY**

Wsch. Słońca: 06.55 Zach. Słońca: 16.38

Wsch. Księż.: 15.18 Zach. Księż.: 04.52

Imieniny obchodzą: Bartłomiej, Felicjan, Marcin i Krystian

PATRONI:

Św. Marcin z Tours (ok. 316-397) był żołnierzem rzymskim, a potem pustelnikiem, biskupem i apostołem Gallów.

Od dawna otaczał go wielki kult i szerzyły się o nim legendy.

Św. Marcin z Tours (ok. 316-397) był żołnierzem rzymskim, a potem pustelnikiem, biskupem i apostołem Gallów. Od dawna otaczał go wielki kult i szerzyły się o nim legendy.

Św. Teodor Studyta (759-826) był igumenem (przełożonym w klasztorze) na Górze Olimp, a potem w klasztorze Studiosa (stąd jego przydomek) znajdującym się w Konstantynopolu.

Wiele razy więziono go czy też skazywano na wygnanie, miał bowiem zataragi z kolejnymi cesarzami. Jego ważnym dokonaniem była reforma życia zakonnego na Wschodzie.

Marcin - imię rzymskie; oznacza należącego do Marsa, boga wojny.

Teodor - grec. theo (Bóg) + doros (darowany).

1673 - Zwycięstwo Hetmana Jana Sobieskiego nad Turkami pod Chocimem.

1918 - Zakończenie I wojny światowej, odzyskanie niepodległości przez Polskę.

12 listopada - niedziela

Wsch. Słońca: 06.57 Zach. Słońca: 16.37

Wsch. Księż.: 15.50 Zach. Księż.: 06.18

Imieniny obchodzą: Czcibor, Emil, Jozafat, Krystyna, Renata i Witold

Św. Jozafat Jan Kuncewicz (1580-1623) pochodził z Włodzimierza Wołyńskiego i był synem mieszczan. Jako bazylijanin przyjął święcenia kapłańskie w 1609 r., a w 1617 został arcybiskupem plockim. Cieszył się znacznym autorytetem. Zginął w Witebsku w okresie sporów z Unitami, otrzymawszy dwa strzały w głowę.
Jozafat - hebr. Jehoszafat (Bóg, Jahwe sądzi).

Renata - łac. renata (odrodzona).

Witold - imię nie ma patrona; jest pochodzenia litewskiego i oznacza sprawującego władzę.

1898 - Ur. się Henryk Sucharski, major WP, dowódca obrony Westerplatte we wrześniu 1939 r. (zm. w 1946 r.).

13 listopada - poniedziałek

Wsch. Słońca: 06.58 Zach. Słońca: 16.35

Wsch. Księż.: 16.31 Zach. Księż.: 07.44

Imieniny obchodzą: Abbon, Mikołaj, Stanisław, Walentyn i Włodzimierz

PATRONI:

Św. Abbon z Fleury, Francuz, był opatem i znakomitym uczonym. Zginął w 1004 r. na skutek ran zadanych mu włócznią podczas wizytowania jednego z klasztorów.

Św. Mikołaj I Wielki był papieżem w latach 858-867. Znano go m.in. jako przeciwnika tortur.

Abbon - imię pochodzenia germ.

Mikołaj - grec. - nike (zwycięstwo) + laos (lud).

Stanisław - obecnie obchodzimy 18 września (św. Stanisława Kostki).

1768 - Urodził się Bertel Thorvaldsen, rzeźbiarz duński, autor m.in. pomników Mikołaja Kopernika i księcia Józefa Poniatowskiego w Warszawie (zm. w 1844 r.).

14 listopada - wtorek

Wsch. Słońca: 06.59 Zach. Słońca: 16.34

Wsch. Księż.: 17.23 Zach. Księż.: 09.04

Imieniny obchodzą: Hipacy, Roger, Rozanna, Serafin, Serapion i Wawrzyniec

PATRONI:

Św. Hipacy był pustelnikiem i opatem (zm. w 446 r.).

Serapion był zakonikiem angielskim ewangelizującym Maurów w XIII w. i przez nich ukrzyżowanym.

Hipacy - grec. hypatos (władca).

Serapion - inna forma imienia Serafin; hebr. seraphin - serafin (anioł) + hebr. saraph (palić, płomienny).

1878 - Urodził się Leopold Staff, poeta i tłumacz (zm. w 1957 r.).

15 listopada - środa

Wsch. Słońca: 07.01 Zach. Słońca: 16.33

Wsch. Księż.: 18.27 Zach. Księż.: 10.14

Imieniny obchodzą: Albert, Idalia Leopold i Przybysław

PATRONI:

Św. Albert Wielki (ok. 1200-1280), dominikanin, był jednym z największych myślicieli średniowiecza i mistrzem św. Tomasza z Akwinu, który u niego studiował w Paryżu. Przez dwa lata św. Albert sprawował również urząd biskupa Ratyzbony.

Św. Leopold był margrabią austriackim, który umocnił katolicyzm w swoim kraju, a zmarł w 1136 r.

Albert - germ. al (szlachetny) + berth (sławny).

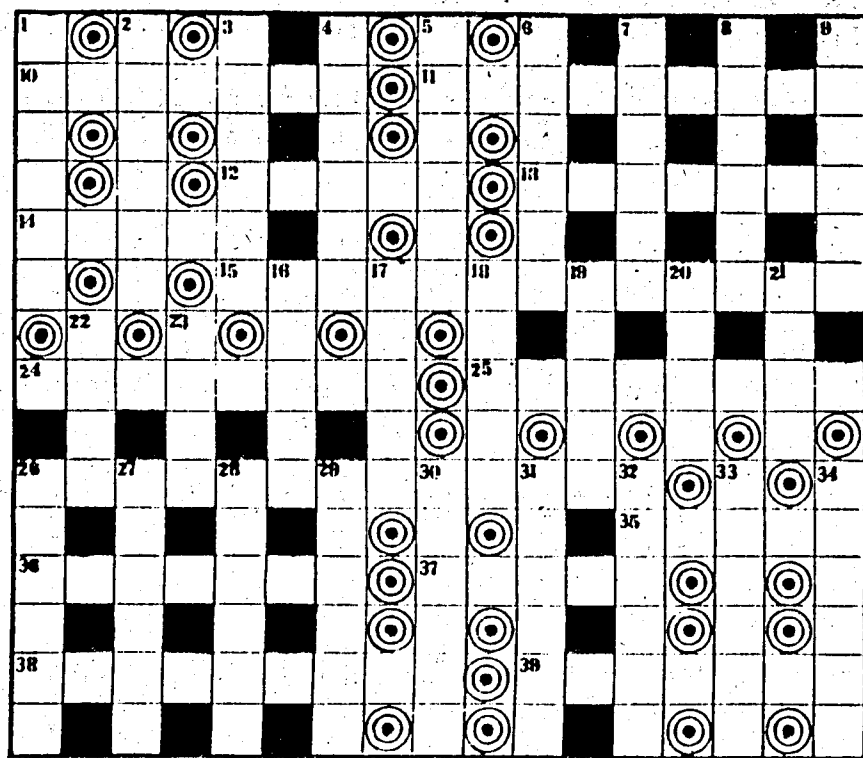
Leopold - germ. leut (lud, naród) + bald (odważny).

POZIOMO:

- 10 Napędzanie zwierzyny na stanowiska myśliwych
11 Kieruje grupą roboczą
12 Szop
13 Dawne określenie Polaka
14 Cugle, wodze
15 Narażenie się na wstyd, śmieszność
24 Ciastka z masy karmelowej, miodu i maku z dodatkiem orzechów i migdałów
25 Suszony owoc, dodatek do ciast
26 Pierwszy skrzypek w orkiestrze
35 Widnieje na sztydzie
36 Nóż do cięcia trzciny cukrowej
37 Wgłębienie pod stawem ramiennym
38 Myśliwy ścigający zwierzynę
39 Zespół pięciu instrumentalistów

PIONOWO:

- 1 W Afryce, ze stolicą w Luanda
2 Banda, gromada
3 Wążka zboża
4 Bezwład, zastój
5 Rozległy teren
6 Dokument stwierdzający przyznanie tytułu
7 Nożyk chirurgiczny
8 Miesiąc wakacyjny
9 Zgiełk, harmider
16 Wybór, elekcja
17 Znany z "Iliady" król Troi
18 Czas trwania
19 Puszy się na podwórku
20 Zaczisne schronienie
21 Roślina dostarczająca włókna na liny i powrozy
22 Kolor w kartach
23 Taniec
26 Ciało niebieskie
27 Łobuziak

- 28 Utwór liryczny
29 Aktor występujący w utworze dramatycznym
30 Popęd do działania
31 Długi, cienki pręt
32 Wrodzona plamka lub wypukłość na skórze
33 Suma ratalna
34 Orszak, poczet

Rozwiązanie z poprzedniego numeru

POZIOMO: prababka, kineskop, odrost, gubernator, kajdanki, naddatek, akta, rozstaj, solista, efekt, amarant, archont, pled, hipoteka, tomahawk, szczyt, dubler, Warszawa, żelatyna. PIONOWO: plotkarka, blond, baton, Anglik, kabina, naród, szafa, oponent, jazda, antrak, kajet, delcja, trefl, stado, stopa, aptekarka, mniszka, panika, etalaz, obrus, etyka, model, habit.

BRYDŻ NR 71

ZADANIE

WE po partii:

5 D 7 6 4 3
A W 7 6 4 W E K 3
K D W 9 8 A 5 3 2
6 5 A 9

Jak rozgrywasz kontrakt 5 kar po wiście damą trefl?

ROZWIĄZANIE

Kłopot z wygranym kontraktem może sprawić układ at 1-3 przy czwartej damie kier u N. Wybawić Cię z tych kłopotów może zagranie "przegrywająca na przegrywająca". Zabij pierwszą lewą asem. Zagraj króla, asa, blokę kier pozbywając się zestołu dziewiątki trefl. Czwartego kiera przebijesz asem, a trefla bloką at. Ręka S:
piki: K 10 8 2 kery: 9 2
kara: 7 6 4 trefle: K 8 3 2

DAMA PIK

SZACHY NR 78

ROZWIĄZANIE ZADANIE NR 77

1. Ge4 - d5! Sb2 - ruch dowolny
2. Sf2 - d3 x
1. - " - Sf6 : d5
2. Sf2 - d7 x
1. - " - Sf6 - ruch dowolny
2. Sf2 - g3 x

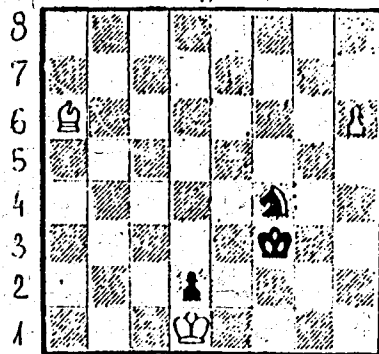
OŚRODEK ŚLĄSKI

Jan Rusek urodzony w 1910 roku, debiutował w 1929 r. w Lwowskim Dzienniku Ludowym. Jest kompozytorem wszechstronnym, gdyż drukował bowiem nie tylko dwu, trzy i wielochodówki, lecz także końcówki jak i też zadania bajkowe i samoty. Opracował prawie 1000(!) zadań; w znacznej części samomatów i zadań bajkowych. Otrzymał przeszło 75 wyróżnień, z czego nagród 45, w tym 20 pierw-

szych! Prowadził problemy w miesięczniku Śląskie Nowiny Szachowe.

ZADANIE NR 78

Jan Rusek, Ośr. ŚLĄSKI
Revista Romana de Sah 1935
III nagroda

a b c d e f g h
Białe zaczynają i wygrywają.
Rozwiązanie w następnym numerze.
GRAORZ

W ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI
KU NAUCE TYM, KTÓRZY O NIEPODLEGŁOŚĆ WALCZA

PIERWSZE "SZKOŁY ORŁA"

(1)

Pierwszym, najważniejszym zagadnieniem, jakie wyłoniło się i wymagało bezwzględnej załatwienia przez uwolnioną ze 123 lata trwającej niewoli Polskę, było stworzenie silnej armii. Nie było w tym nic dziwnego - na nieustalonych jeszcze granicach zewsząd czyhali zaborczy sąsiedzi. Można powiedzieć, iż stały one wszystkie w ogniu.

W tworzeniu sił zbrojnych baczna uwagę zwrócono na lotnictwo. Nowa ta broń pokazała jasno w zakończonej co dopiero I wojnie światowej, że w wielu okolicznościach może okazać się decydująca.

Zadanie to było wysoce trudne. Zrujnowana doszczętnie przetaczającym się przez jej obszary walcem zaciętych bojów Polska, nie mająca w dodatku żadnego doświadczenia jeżeli chodzi o lotnictwo, nie mówiąc już o jakimkolwiek przemyśle lotniczym, dysponowała jedynie pewną ilością niewiele wartego, zdobytego na okupantach sprzętu i nielicznym personelem z zaborczych armii. Dosłownie więc zaczynać trzeba było z niczego. A fronty wołały coraz natarczywiej o lotnictwo.

Sprzet naczęto stopniowo nabywać za granicą, personel szkolić w szybko improwizowanych szkołach.

Wojskowa Szkoła
Lotnicza

Jako pierwsza powstała w Warszawie na Lotnisku Mokotowskim szkoła, której zadaniem było przeszkalanie lotników z byłej armii rosyjskiej (było ich najwięcej) na sprzęcie niemieckim i austriackim, którego zdobyto sporo przede wszystkim w Poznaniu. Otwarta ona została 20 grudnia 1918 r. i składała się z następujących działów: a) szkoła pilotów, b) szkoła mechaników, c) kursy oficerskie. Dowódcą jej został kpt. Malczewski J., instruktorami

ppor. ppor.: Garbiński J., Garszka J., Jakubowski Z., Ryszkiewicz i sierż. Kohut. Sprzet: 9 samolotów różnych typów w wysokim stopniu zużytych. W pierwszym rzędzie rozpoczęto przeszkalanie pilotów, w drugim zorganizowano kurs dla uczniów, mających dopiero nimi zostać. Ten ostatni szybko jednak zakończył się, ponieważ groźna sytuacja wymagała jak najszybszego wysłania na front Litewsko-Białoruski sił lotniczych. Sformowano w Warszawie eskadry: 1, 4, 8 i 11, które odeszły na front w marcu i kwietniu 1919 r.

W maju szkolnictwo lotnicze zorganizowano w związku z lotnictwem, przybyłym z armią gen. Hallera. Powstała w Krakowie I Szkoła, w Warszawie II - kurs wyższy. Dowódcami tej drugiej byli kolejno: ppor. ppor. Garszka i Jakubowski. Niezależnie od przeszkalaniania lotników z armii rosyjskiej pomagała ona w szkoleniu uczniów powstałej w Warszawie Szkoły Obserwatorów.

Francuska Szkoła
Pilotów

W składzie przybyłej armii Hallera znajdowała się francuska szkoła pilotów, dowodzona przez mjr. Manger de Varennes z francuskim personelem. Zainstalowała się ona 18 maja 1919 r. na Lotnisku Mokotowskim. Dwa jej dywizjony dysponowały 50 samolotami szkolnymi. 1 czerwca rozpoczęła ona działalność, przystępując do szkolenia uczniów-pilotów, mechaników i oficerów techniczno-administracyjnych. Dowódcą jej mianowano mjr. de Bernis, polskim kpt. Baranowskiego. Instruktorami byli początkowo wyłącznie Polacy, stopniowo zastępowani przez Polaków. 15 lutego 1920 r. szkoła ta otrzymała nazwę "Niższa Szkoła Pilotów w Warszawie".

W początkach wiosny 1920 r. przeniesiono ją do Dębina ze względu na lepsze tam warunki. Gdy w czerwcu odwrót wojsk pod naciskiem bolszewików zagroził Dębiniowi nie zorganizowaną jeszcze na dobre szkołę ewakuowano do Bydgoszczy, w której znajdowały się dobre niemieckie zabudowania oraz doskonałe lotnisko. Pozwoliło to na szybkie rozpoczęcie pracy. Pewną trudność stanowiło stopniowe wycofywanie francuskiego personelu i zbyt mała ilość polskiego, który musiał go zastąpić. Dowódcą szkołą mjr. de Chivre został zastąpiony przez por. Garbińskiego J. przy czym de Chivre pozostał jednak nadal jako jego doradca.

W połowie jesieni 1920 r. przybyła do Bydgoszczy Niższa Szkoła Pilotów, która po połączeniu się z francuską utworzyła "Szkołę Lotników w Bydgoszczy". Dowódcą jej został ppłk. Kiełun J.

Nadal stosowano w niej francuski system szkolenia: kurs teoretyczny, praktyczny na pierwszym typie samolotu, doskonalenie na drugim przejściowym. Typy maszyn: Morane 29 "Rouler", Caudron G.III, Nieuport 80 E2 (23 m), Nieuport 83 E2 (18 m).

JERZY ROZWADOWSKI

POWROTY

Któż z nas nie lubi powrotów do dzieciństwa, któż z nas nie stara się ożywić, choć na krótką chwilę wspomnień, tym bardziej odległych, że dzieli nas od nich nie tylko lata całe, ale i kontynenty. Siegamy po fotografie, albumy i książki. Staramy się wybierać te same lektury naszym dzieciom, które nas swego czasu fascynowały i boleje, jeśli dzieci nie są w stanie wzbudzić w sobie tej samej radości, która była naszym udziałem, cieszymy się, kiedy odnajdują przyjemność zbliżoną do naszej.

Pamiętam jedną krótką scenę z któregoś z polonijnych kiermaszy - do stoiska z książkami podeszła matka z nastoletnią córką. Pobieźmie przeleciała wzrokiem tytuły i nagle ożyła się wyraźnie przy "Włóczęgach Północy".

- Uwielbiałam to, kiedy byłam w twoim wieku - wyjaśniła dość rzewnie obojętnie żującej gumę dziewczynce. Coś, jak błysk determinacji mignęło jej w oczach.

- Kupię to, kupię ci to - poprawiła się szybko. Córka miała minę, jakby w tym momencie połknęła gumę i nie sprawiło jej to satysfakcji.

- Przecież wiesz, że nie czytam po polsku - powiedziała z paniką.

- Nie szkodzi - oświadczyła twardo matka. - Będę ci to czytać na głos.

Naszym najmłodszym pociechom nie trzeba nic perswadować - kupujemy im Tuwima, Brzechwę, czytamy "do poduszki", cieszymy się, że oto mamy jeszcze jedną okazję do nawiązania prawdziwego kontaktu trwającego tak długo, jak długo będziemy umieli dzieci zainteresować tymi lekturami. Większość z nich nie przejdzie już okresu Sienkiewicza, Bunscha czy Szklarskiego - odejść w świat własnych lektur (czy też - co bardziej prawdopodobne - w świat Nintendo). Póki jednak są tak rozkosznie od nas zależne, róbmy wszystko, aby podzielić się z nimi tą najlepszą częścią naszego dzieciństwa. Nie pozwalajmy im odejść za szybko do swoich mało dla nas dostępnych spraw.

Zbliżają się Święta - tradycyja

okazja do obdarowywania dzieci swoich (i cudzych) zabawkami, słodyczami i książkami. Chciałabym tu odświeżyć w Państwa pamięci kilka godnych polecenia tytułów: "Baśnie" Andersena, "Pinokio", "Dziadek do orzechów", "O krasnoludkach i o sierotce Marysi", "Lokomotywa", "Brzechwa dzieciom". Tytuły te nie wymagają żadnych dodatkowych komentarzy czy rekomendacji. Bo i po co zapewniać, że bez "Królowej Śniegu" dzieciństwo nasze nie miałoby tego samego smaku? Po co przekonywać, że baśnie będą miały ten sam urok dla naszych dzieci, jaki miały dla nas?

"Teraz wznoszę się prosto do słońca - powiedział coś w płomieniach i wydawało się, że tysiące głosów powtórzyło to jednogłośnie (...) niewidzialne dla ludzkich oczu unosiły się w po-

wietrze maleńkie istotki - było ich tyle, co kwiatków na łące. Były lżejsze od płomienia, który je zrodził, a kiedy ogień zgasł i z papieru został czarny popiół, istotki te zatańczyły jeszcze raz dookoła niego, a tam gdzie dotknęły, widać było ślady ich stóp; były to czerwone isierki. (...)

Maleńkie, niewidzialne istotki tak mówiły: - Pieśń nie kończy się nigdy! To jest właśnie najpiękniejsze! Wiem o tym i dlatego jestem najszczęśliwszy!

Dzieci nie słyszały tego, a gdyby nawet słyszały, nie zrozumiałyby na pewno. One dzieci niekoniecznie muszą wszystko rozumieć".*

JOANNA SCHETYNA

* Fragment "Lnu" z "Baśni" J.Ch.Andersena, Warszawa 1989. Ten i wszystkie pozostałe wymienione tytuły do nabycia w "Arkadii", 1600 Bloor St.West (stacja metra Dundas), tel. 533-8011.

SPOD PARAGRAFU

Pracowałem 8 tygodni jako kierowca ciężarówki. Podczas jej ładowania schodziłem z rampy i zaczęli mnie kłamać butem. Moja nieuwaga. Zawisłem przez moment na nodze. Myślałem, że to nic i pracowałem do końca dnia. Wieczorem noga jak bania. Lekarz obejrzał, wsadził w gips. Powiedział, że poszło wiązanie w kolanie. Kazał wypełnić formę powypadkową, zaordynował miesiąc gipsu i 4-5 tygodni rehabilitacji. Pracodawca nie chce dać druków. Coś więcej. Mówi, że mi się nie należy. Jak mam uzyskać odszkodowanie przez Workers Compensation Board?

Staż pracy nie ma w tym wypadku znaczenia. Jeżeli jest pan zatrudniony przez pracodawcę legalnie, ma pan prawo do odszkodowania, nawet w wypadku, gdy pracuje pan kilka godzin. Jeżeli pana pracodawca nie uważa za słuszną przyjąć do wiadomości, że miał pan wypadek, powinien pan to zrobić na piśmie, zatrzymując kopię dla siebie. Tekst powinien być krótki typu: "Ja taki to a taki informuję, że uległem wypadkowi podczas pracy w dniu, w miejscu, w wyniku czego odniosłem uszkodzenie nogi, głowy, itd.". Podpis, data, imię, nazwisko, adres, telefon. Dołączyć kopię orzeczenia lekarskiego. Pracodawca ma obowiązek zgłosić wypadek

do Workers Compensation Board na terenie prowincji. Jeżeli tego nie zrobi w ciągu 10 dni, to leży to w pana interesie, żeby Workers Compensation Board o tym się dowiedział.

Wypłata pokrywa podstawową czasową rentę wypadkową, koszt lekarstw, wypożyczenie lub kupienie kul (zachować rachunek ze szpitala). Wypłata zależy od wielkości uszkodzenia ciała i czasu leczenia. Pracodawca nie ma prawa wyrzucić z pracy zatrudnionego w związku z wypadkiem i ze zgłoszeniem wypadku, jeśli pracodawca się od tego uchyli. W takiej sytuacji można skierować sprawę do sądu i uzyskać odszkodowanie.

Jeśli chodzi o samo odszkodowanie z Workers Compensation Board, to jego wysokość może zależeć od tego także, czy poszkodowany otrzymuje pomoc z innych agencji rządowych. Np. kierowcy ciężarówek w Quebec nie mogą otrzymywać odszkodowania WCB i zrazem z Automobile Insurance Board. Muszą wybrać. Co, innego z prywatnymi planami wykupionymi z firm ubezpieczeniowych przez karty kredytowe, itp. Ich posiadanie nie narusza sumy z WCB (komisja odszkodowań). Adres Komisji Odszkodowań w Toronto: Worker's Compensation Board, 2 Bloor St.E. Toronto M4W 3C3. TEMIDA

ZDROWIE

POŻYTECZNY SŁONECZNIK

Słonecznik jest jedną z nielicznych roślin uprawnych, które wyrosły i zdomowały się w Ameryce i przez wieki były stosowane przez Indian jako pożywienie. W Europie roślina ta znana była już od XVI wieku.

Niewielu z nas pewnie wie, że ziarna słonecznikowe są bogate w witaminy jak i minerały. Zawierają one dwa razy tyle żelaza co rodzynki i trzy, cztery razy tyle, co orzeszki ziemne. Dostarczają one niemal połowę dziennego zapotrzebowania na żelazo i białko u kobiety, całodienne zapotrzebowanie na fosfor i witaminę B, jak również odpowiednią dawkę wapnia, potasu, witaminy A, B₁ i witaminę E.

Wysoka zawartość witaminy B₁ - tiaminy, ze względu na korzystny wpływ jej na układ nerwowy, może poprawić i dopomóc, aby ten układ funkcjonował normalnie.

Zostało również stwierdzone, że spożywanie ziaren słonecznikowych podczas picia herbaty lub kawy pomaga skompensować efekt niszczenia witamin przez te napoje. Kwas taninowy zawarty w 4 filiżankach herbaty dziennie, może wiązać około 2 mg witaminy B₁. Jest to szczególnie istotne u ludzi starszych, gdy objawy niedoboru witaminy B₁, takie jak zaburzenia pamięci, depresje, trudności w koncentracji, czy też rozdrażnienie są mocniej zaznaczone. Herbata wiąże tiaminę-witaminę B₁, kawa natomiast ją niszczy.

100 gramów ziaren słonecznika dziennie może zastąpić 1.96 straconej witaminy.

Również te same 100 gramów ziaren może dostarczyć nam taką samą ilość białka jak 80 gramów mięsa. Ziarna słonecznikowe zawierają wszystkie 8 niezbędnych aminokwasów, które tworzą pełnowartościowe białko. Niestety nie mają lizyny, którą musimy

sami uzupełnić. Na przykład, jeśli posypiemy nasz "cereal" ziarnami słonecznikowymi i dodamy mleka, lizyna zawarta w mleku uzupełni ten brakujący składnik w ziarnach słonecznika. Podobnie możemy to czynić z białym serem, kolejnym dobrym źródłem lizyny.

Należy zawsze pamiętać, że łącząc ziarna słonecznikowe z innym białkowym pokarmem jak mięso, ryby, jaja, lub produkty mleczne, uzupełniamy białko znajdujące się w ziarnach słonecznika. Ziarna słonecznikowe można również łączyć z produktami sojowymi jak tofu, lub fasolka, będącymi wspólnymi źródłami lizyny.

Ziarna słonecznikowe są też bogate w nienasycone kwasy tłuszczowe, dlatego więc mają zastosowanie w leczeniu chorób artretycznej. Ze względu na dużą zawartość nienasyconych kwasów tłuszczowych olej ze słonecznika nadaje się bardziej do spożycia na surowo, np.

w sałatkach niż do smażenia, gdyż w podwyższonej temperaturze zachodzą w nim niepożądane zmiany. Olej ten stosowany zewnętrznie na skórę, ma charakter witaminy F, podobnie jak olej lniany. Witamina F niezbędna jest do regeneracji i właściwej elastyczności skóry. Jest ona również ważnym środkiem przeciwmiażdżycowym jak też wpływającym dodatnio na wzrost i rozwój organizmu dziecięcego.

Oleju tego używa się do sporządzania maści i plastrów używanych przy bólach gośćcowych.

Kwiaty słonecznika są używane w postaci proszku lub odwaru przeciw zapaleniom górnych dróg oddechowych i jako leki przeciwgorączkowe. Odwary ze słonecznika są stosowane zewnętrznie przy stłuczeniach, krwawkach, podobnie jak wyciągi z arniki.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.P.
TEL. 534-0050

HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.

NAJWIĘKSZE POLSKIE BIURO
PODRÓŻY

JERZEGO ŁUCKIEGO

1592 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(stacja metra Dundas West)

Tel.: 533-9496 • 533-9497 • 533-8417 • 533-8235

Wycieczki 1989/90

(Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Czartery do Polski, Anglii, Niemiec

Specjalne wycieczki AC/PA Lufthansa, Finnair Jumbo Jet

Ceny konkurencyjne • Komfortowo - bezpiecznie • Bagaż 140 funtów

TŁUMACZENIE I LEGALIZACJA DOKUMENTÓW

POMOC RODZINOM W POLSCE JEST OBECNIE WIĘCEJ NIŻ
KIEDYKOLWIEK PRZEDTEM POTRZEBNA. JAK NAM WIADOMO,
SYTUACJA W KRAJU NIE JEST DO POZAZDROSCZENIA.

WYSYŁKA EKSPRESOWA! SPRAWNIEJ, TANIEJ:

paczki specjalne upominkowe na święta, bony,
pieniądze, banknoty dolarowe, konta walutowe,
paczki żywnościowe, samochody

Żądacie nowych katalogów PEKAO, PEWEX, BALTONA
oraz prospektów podróży na sezon 1989/90

SHIRLEY JACKSON

KONWERSACJA

Doktor robił wrażenie kompetentnego i godnego szacunku. Pani Arnold poczuła się podniesiona na duchu jego wyglądem i jej podekscytowanie zmniejszyło się nieco. Zdawała sobie sprawę z tego, że zauważył jak drżała jej ręka, kiedy podawał jej ogień, uśmiechnęła się więc usprawiedliwiająco, lecz on popatrzył na nią surowo.

- Pani wydaje się być zdenerwowana - powiedział z powagą.

- Jestem bardzo zdenerwowana - odpowiedziała. Usiłowała mówić wolno i z sensem. - Jest jeden powód, dla którego wybrałam się do pana zamiast do doktora Murphy'ego. To znaczy, naszego stałego doktora.

Doktor nieznacznie zmarszczył brwi. - Mój mąż - podjęła pani Arnold - ... niech chce, żeby wiedział, że się martwię, a doktor Murphy prawdopodobnie uznałby za niezbędne powiedzieć mu o tym. Doktor skinął głową bez większego zainteresowania, jak zauważyła pani Arnold.

- Na czym polega pani problem?

Pani Arnold głęboko zaczerpnęła powietrze. - Panie doktorze - powiedziała - po czym ludzie poznają, że wpadają w obłąd?

Doktor podniósł wzrok.

- Czy to nie głupie? - powiedziała. - Nie miałam zamiaru przedstawić tego w taki sposób. W każdym razie trudno to wyjaśnić tak, żeby nie brzmiało to dramatycznie.

- Obłąkanie jest sprawą bardziej skomplikowaną niż pani myśli - powiedział doktor.

- Ja wiem, że jest skomplikowaną sprawą. To jedyna rzecz, co do której mam całkowitą pewność. To znaczy myślę o obłąkaniu.

- Przepraszam?

- To właśnie mój problem, panie doktorze. Oparła się w krzesło, wyciągnęła rękawiczki spod książki i starannie położyła je na niej. Następnie włożyła je ponownie pod książkę.

- Może zechciałaby pani wszystko mi o tym powiedzieć.

Pani Arnold westchnęła. - Wszystkie inni wydają się to rozumieć, a ja nie. Proszę popatrzeć. Pochyliła się do przodu i mówiąc gestykulowała jedną ręką. - Nie rozumiem tego, jak ludzie żyją. To wszystko zwykło być takie proste. Kiedy byłam małą dziewczynką żyłam w świecie, w którym żyło również wiele innych ludzi i wszyscy żyli razem, a sprawy bieły swoim torem, prosto i zwyczajnie, bez dziwności. Popatrzyła na doktora. Doktor ponownie zmarszczył brwi i pani Arnold kontynuowała lekko podniesionym głosem. - Niech pan popatrzy. Wczorajrano mój mąż zatrzymał się w drodze do pracy, aby kupić gazetę. Zawsze kupuje "Timesa" i zawsze od tego samego sklepiarza i wczoraj ten sklepiarz nie miał "Timesa" dla mojego męża i kiedy wrócił do domu na obiad powiedział, że ryba jest przypalona, a deser za słodki i siedział i mówił do siebie przez cały wieczór.

- Mógł spróbować kupić gazetę od innego sklepiarza - powiedział doktor. - Bardzo często ci w śródmieściu otrzymują gazety później od tych w innych dzielnicach.

- Nie - powiedziała pani Arnold wolno i dobitnie. - Lepiej zacznę od początku. Kiedy byłam małą dziewczynką... Przerwała. - Niech pan popatrzy. Czy kiedyś używano takich określeń jak medycyna psychosomatyczna? Albo kartele międzynarodowe? Czy centralizm biurokratyczny?

- No... - zaczął doktor.

- Co one oznaczają?

- W czasach międzynarodowego kryzysu - łagodnie mówił doktor - kiedy spostrzegamy, że kanony kulturowe ulegają gwałtownej dezintegracji...

- Międzynarodowy kryzys - powiedziała pani Arnold. - Kanony... Zaczęła cicho płakać. - On powiedział, że ten sklepiarz nie miał prawa nie

zostawić dla niego "Timesa" - mówiła histerycznie, wygrzebując z kieszeni chusteczkę - i zaczął mówić coś o społecznym planowaniu na poziomie lokalnym, i o domiarze do przychodów netto, i o koncepcji geopolitycznej, i o deflacyjnej inflacji. Głos pani Arnold przeszedł w jęk. - On naprawdę mówił o deflacyjnej inflacji.

- Pani Arnold - powiedział doktor obchodząc biurko. - W ten sposób do niczego nie dojdziemy.

- A w jaki? Czy, z wyjątkiem mnie, wszyscy poszaleli?

- Pani Arnold - powiedział surowo doktor - niech pani weźmie się w garść. W zdeorientowanym świecie, jak nasz obecnie, ucieczka od rzeczywistości, alienacja, często...

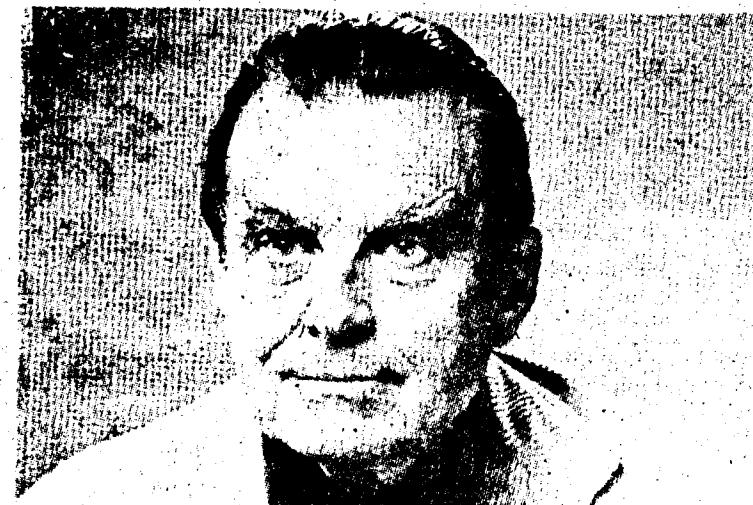
- Dezorientacja - powiedziała pani Arnold. - Alienacja - powiedziała. - Rzeczywistość. Zanim doktor mógł ją zatrzymać, podeszła do drzwi i otworzyła je. - Rzeczywistość - powiedziała i wyszła.

Tłumaczył:
ANDRZEJ ŻUREK

OTŁUMACZU:

Andrzej Żurek mieszka w Kanadzie, jest tu tłumaczem w sądzie i policji oraz studiuję anglistykę. Z wykształcenia prawnik z Polski.

W jednym z najbliższych numerów w jego tłumaczeniu przedstawimy prozę znakomitego kanadyjskiego pisarza Guya Vanderhaeghe, z tomiku "Man Descending" nagrodzonego przez Gubernatora Generalnego nagrodą za najlepszy zbiór opowiadań w roku 1983. Opowiadania Guya Vanderhaeghe otworzą cykl literatury kanadyjskiej, o której tak niewiele wiedzą nowi mieszkańcy tej ziemi.

UNIWERSYTET TORONTO

zaprasza na spotkanie

CZESŁAWEM MIŁOSZEM

które odbędzie się

w poniedziałek 13 listopada o godz. 8:00 p.m.

w TRINITY COLLEGE CHAPEL

PRZEDPŁATA

Dawno oczekiwana nowa książka WACŁAWA LIEBERTA

p.t. "BYŁE I NIEBYŁE"

ukaze się w listopadzie bieżącego roku w wydaniu Tygodnika ECHO.

Doskonali prezent na GWIAZDKĘ!

Na dwustukilkudziesięciu stronach piętnaście opowiadań o bogatym wachlarzu ludzi, czasu i przestrzeni.

W przedpłacie książka będzie kosztować \$ can. 10.- plus koszt przesyłki \$2.- Razem \$ 12.- Czek w załączeniu

o d c i a c

Imię i nazwisko

Adres:

Miasto Postal Code

Proszę przesłać na powyższy adres książkę Wacława LIEBERTA pod tytułem "BYŁE I NIEBYŁE"

Czek na kwotę \$ 12. - w załączeniu

Podpis zamawiającego:

Zamówienia proszę wysyłać na adres redakcji ECHA (patrz stopka redakcyjna na str. 1)

Romantyczny
podwieczorek

POEZJI
ŚPIEWANEJ

pt.

"POSZUKIWANIA"

Adama Kreczmara
Jonasza Bianusza oraz
Zbigniewa Bieńkowskiego
w wykonaniu
znakomitej warszawskiej
aktorki

ELŻBIETY
STRZALKOWSKIEJ
w kawiarni ARKADIA
1600 Bloor Str.
SOBOTA, 18 listopada
godz. 5 po poł.

Informacja o biletach:
533-8011

BYŁE I NIEBYŁE

(fragment)

"Valse Brillant" skończył się do ostatniej kody. Grać go dookoła nie ma sensu. Więc wstał i pogrzebał w pudle z nutami. Wybrał "Warum" Schumann'a, "Wiosnę" Griega, a potem wyciągnął pierwsze lepsze nuty i znów zaczął grać. Ale niechętnie. Denerwuje go, że żona nie wraca. Przez otwarte drzwi na korytarz nie dochodzi żaden głos. Dlaczego? Zaczął nasłuchiwać. A potem znów grał. Raptem w drzwiach stanęła Masia. Włosy miała zburzone, a jej jedwabna, strojna sukienka była rozdarta na piersi. Histeryczny szloch wstrząsał nią całą. Chciała coś powiedzieć, ale jej usta poruszały się bezdźwięcznie.

Roman patrzył na nią przerażony i wreszcie krzyknął:

- Co się stało?!

Masia ciągle jeszcze milczała, wreszcie zdołała wykrztusić:

- I sukienkę mi podarł...

("Valse Brillant")

ECHO POLECA

• "Fire" musical oparty na autentycznej aferze Jimmy Swaggarta i jego kuzyna - Jerry Lee Lewisa. Wchodzi 16 listopada na deski Bluma Appel Theatre, St. Lawrence Centre, 27 Front St.E., tel. 366-7721.

• Od Maneta do Picassa to tytuł wystawy 42 impresjonistów i postimpresjonistów wchodzących w skład Reader's Digest Collection. Otwarcie 17 listopada, The Justina M. Barwick Galleries, Hart House, U of T, tel. 978-8398.

• Koncert kanadyjskiej skrzypaczki - Rivki Golani. 19 listopada o godz. 14 w Janet Mallett Theatre, St. Lawrence Centre, 27 Front St.E., tel. 366-7723.

• Dzień Pamięci uczczony będzie specjalnymi uroczystościami w Fort York, 11 listopada, Strachan Ave. Military Cemetery, Garrison Rd. tel. 392-6907.

• Tylko dla kobiet "Women's Show '89" od 16 do 19 listopada Metro Toronto Convention Centre, 255 Front St.W., tel. 785-7973.

• Bazaar International oferuje rzeźmię i kulinaria z całego świata, 17 XI, 333 Sherbourne St., tel. 969-4111.

• Japonia dzisiaj: technologia i tradycja to temat wystawy otwartej od 7.XI. do 3 grudnia w Ontario Science Centre, 770 Don Mills Rd., tel. 429-4100.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Bears, Bears, Bears to tytuł koncertu dla dzieci od lat 4 do 7 w Roy Thomson Hall, 60 Simcoe St., tel. 593-4828. Każde dziecko przynosi swojego ukochanego misia. 25 listopada.

• Jak wyglądały przygotowania świąteczne w Kanadzie w XIX wieku można zobaczyć w Pioneer Village, gdzie zorganizowano pokaz dekoracji, żywe obrazy, a także prezentuje się gry i zabawy dziecięce. 8 listopada do 25 grudnia. Jane i Steeles, tel. 736-1733.

• Sugar Plum Fair - już z dwięcioletnią tradycją - to trzydniowy kiermasz różności nadających się na prezenty nie tylko świąteczne organizowany w Casa Loma (1 Austin Ter., tel. 947-0747). Rozpoczyna się 16 listopada.

• Wstęp wolny na projekcję "Księgi dżungli" wg znanej powieści Kiplinga. 16 listopada o godz. 18.30 w High Park Library, 228 Roncesvalles Ave., tel. 393-7671.

DR. MARIA KALISIAK

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego przy
2299 Dundas Str. W. Suite # 406

(obok stacji Dundas West)

- Długoletnie doświadczenie w leczeniu chorób wewnętrznych
- Choroby dzieci
- Wykonywanie i analiza EKG

Godziny przyjęć:

poniedziałek - czwartek 5:30 do 9 po poł.

sobota - 9:30 do 2 po poł.

TEL. 534 - 4230 można dzwonić o każdej porze

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).

Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.

Adres: **425 Jane Str. przy Annette, Suite 3**

TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna

NATUROPATHIC CLINIC

HALINA SROCZYŃSKA, M.D., N.D.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.

Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta

• Hydroterapia • Fizjoterapia

1595 Bloor St.W. Stacja metra: Dundas West

TEL. 534 - 0050

TIPS

Tomasz Iwanowski Professional Services

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)

• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 398-9950 (cała doba) i 532-6070

MISSISSAUGA 890-4766, FAX 890-6092

AUDIOFOX
Cable Telephones

MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

72 HOWARD PARK AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M6R 1V6
TEL.: (416) 534-9864

PRZES WISŁĘ DO KRAJU

Najtańsze ceny paczek drogą morską i lotniczą!

Paczka morska - \$1.60 za 1 kg + \$5

Paczka lotnicza - \$3.70 za 1 kg + \$5

Przekazy pieniężne do rąk odbiorcy i na konta walutowe, sprzęt gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenia dla odwiedzających

Samochody "SKODA" 120L 4-biegowa
"SKODA" 135G Coupe 1990

Odbiory paczek z domów w Toronto
przez cały tydzień.

W soboty: Brampton, Brantford, Hamilton, Kitchener,
Oshawa, St. Catharines, Windsor oraz okolice Toronto.

Międzynarodowe Biuro Matrymonialne

DREAM CONNECTION

posiada ponad 1000 ofert samolotnych

Pań i Panów, głównie z Polski

DREAM CONNECTION

posiada także katalog z informacjami.

Piszcie do nas podając odpowiednią grupę wiekową, załączając 7 dolarów.

P.O. Box 566

Sault Ste. Marie, Ont. P6B 6A5

Anna, lat 24
pielęgniarka

Słoneczna dziewczyna

Polskie dziewczyny pragną na drodze tego ogłoszenia poznać samotnego Kanadyjczyka polskiego pochodzenia. Co tydzień nowa twarz z katalogu biura matrymonialnego. Listy i oferty kierować na Sunshine.

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert

pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.

Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CHIVO, hala AM 1250 Oakville,
Tel. 691-8789.

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru	Jednostka	Ilość	C\$	Razem
Pomarańcze.....	1 kg	 @	2.90 =	
Cytryny.....	1 kg	 @	2.90 =	
Grejpfruty.....	1 kg	 @	2.90 =	
Banany.....	1 kg	 @	3.40 =	
Mandarynki *.....	1 kg	 @	3.40 =	
Ananas.....	1 szt.	 @	2.90 =	
Orzech kokosowy.....	1 szt.	 @	2.90 =	
Kiwi.....	1 szt.	 @	0.80 =	
Czekolada orzechowa	100 g	 @	1.30 =	
Czekolada mleczna.....	100 g	 @	1.30 =	
Czekolada gorzka.....	100 g	 @	1.30 =	
Guma do zucia	20 szt 125 g	 @	1.80 =	
Chalwa.....	1 kg	 @	11.20 =	
Miód - Dziki Kwiat.....	500 g	 @	2.40 =	
Kawa ziarnista.....	250 g	 @	4.00 =	
Kawa Nescafe.....	100 g	 @	4.40 =	
Herbata sypka.....	250 g	 @	4.80 =	
Herbata ekspresowa	100 szt.	 @	4.80 =	
Czekolada w proszku	800 g	 @	6.40 =	
Rodzynek.....	250 g	 @	1.60 =	
Figi.....	200 g	 @	2.20 =	
Migdały.....	200 g	 @	2.20 =	
Wiórki kokosowe.....	200 g	 @	2.20 =	
Pasta "Nutella".....	450 g	 @	3.20 =	
Kabanosy.....	1 kg	 @	12.00 =	
Poledwica wedzona.....	1 kg	 @	14.00 =	
Baleron.....	1 kg	 @	12.00 =	
Szynka w puszcze.....	454 g	 @	4.80 =	
Szynka mielona.....	340 g	 @	2.60 =	
Dostawa do domu i ubezpieczenie				C\$ 5.50
Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....				

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca:

Adres:

.....

Odbiorca:

Adres:

.....

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

Arkadia CAFE BOOKSTORE

Poleca książki polskie i angielskie
oraz serdecznie zaprasza do kawiarenki
na kawę, herbatę i ciastka.

Nasz adres: 1600 Bloor Street West
(stacja metra Dundas)

TEL. 533-8011

Godziny otwarcia - poniedziałek 12.00 - 18.00,
wtorek - sobota od 10.00 - 20.00

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.

Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę
takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą
nawet oglądać.

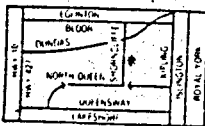
- naprawy powypadkowe • malowanie
 - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- MIAŁEŚ WYPADEK ?**

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.

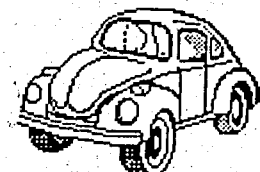
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite
rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

- Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne
malowanie

(416) 239-7377

AUTO DRIVING SCHOOL The Helpful Professionals

**Wojtek
Antczak**

Licencjonowany instruktor
jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów
państwowych (Kat. "G")

270-8145

res.
536-5454

bus.

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

zaufaj nam

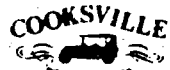
BALTIC HOME RENOVATION

- Malowanie • Renowacje
kuchni i łazienek
- Wykładziny
- Ścianki działowe
- Krycie dachów
- Tynki

848 - 9505

DODGE CHRYSLER

Dundas St. E., Mississauga

Finansowanie nowych
i używanych samochodów
6.9%

Samochody nowe 7 lat lub
115.000 km gwarancji

I około 100 używanych różnych marek.

Zakup, dogodne finansowanie, rejestracja i naprawy
na miejscu. Mówimy po polsku. U mnie kupisz także prawie
nowe samochody firm: Ford, Toyota, Mazda, Nissan,
Volkswagen, GM i inne.

KRZYSZTOF (KRIS) SZAFAŃSKI

Zanim przyjdiesz - zadzwoń!

BIURO: 279-3031 DOM: 279-1830

• na rok do 10 tys. dolarów

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu!
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

Jack KLIMCZAK

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING
832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.
Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko
10,9%

na niektóre modele

Wielką wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu 1 Szeroki wybór nowych
i używanych samochodów 1 Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję 1
ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu
sprzedaż i pożyczkę, poleca tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Oso-
bista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada
długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uzna-
niem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest po-
ważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję.
ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś mo-
że to zaferować? Zanim podpiszesz gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA
PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: **964-3211** lub do domu:

731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW
inż. **ANDRZEJ BOGUCKI** **ANDRZEJ KOZIARSKI**

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów
amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców **\$ 49.99**
(pród lub tył) + części

Wymiana oleju + filtra **\$ 17.99**
(do 5 litrów oleju)

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadbasz
o silnik - używając

KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz

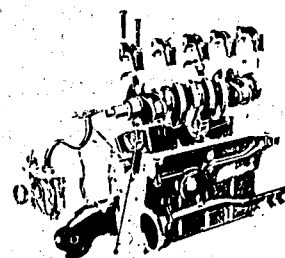
30 LAT PRAKTYKI

Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529

483 DUPONT STREET (przy Bathurst)

537-5857

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji
i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy
kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Turbo od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w
całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut
Bezpłatna inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229
Thruway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

UBEZPIECZENIA

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

Halina Baranowska MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bus. 622-1115

WYCIECZKI

ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW

UBEZPIECZENIA SZPITALNE

DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

ARCHITEKT Jadwiga

Kalinowska-Kowalik
wykonuje projekty:
• nowych obiektów
• rozbudowy i remontów
z uzyskaniem zezwolenia na budowę
TEL.: 665-9710

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.

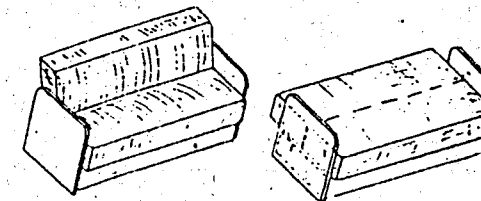
Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.

Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji

LINDA LEVER
Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

(416) 866 - 7996
po polsku
(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI z pojemnikiem na pościel i tradycyjną włosaną tapicerką DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

• Zabiegi regenerujące, oczyszczające • Masaż, makijaż, henna • Usuwanie włosów z twarzy i ciała
• Manicure, pedicure • Porady
DLA PAŃ I PANÓW
w wykonaniu dyplomowanej kosmetyczki
KRYSTYNY
20% zniżki z kuponem
438 - 4141
1583 Ellesmere Rd.
at McCowan, Scarborough

PERFECT FLOORS
Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych.
Ceny przystępne, wycena za darmo.
TEL. 663 - 4085

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA lekarz ogólny

• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:30, w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH

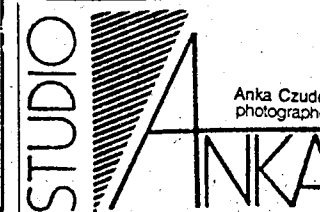
4 Wall Ave. (Toronto)
(Hwy 401 i Weston Rd.)
URSULA L. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

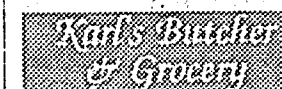
RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE
Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ
swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

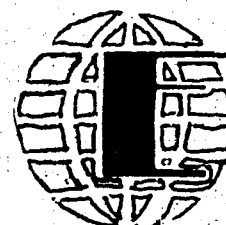
2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO

KEY PARALEGAL

Low Cost Divorce/
Tani rozwód bez problemu
Ang. pon.-piątek
polski pon. i środa 6-8 wiecz.
TEL. 626-5245

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991

(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KULAK

BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski
i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France
i innymi

PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA

Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIEZKI po przystępnych cenach (Hawaje,
Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski

UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 66.00 za 3 miesiące

Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE

AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia

LAST MINUTE SPECIAL na słoneczne południe

- Wenezuela, Jamajka od \$ 299.00 + podatek.

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA

TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE

ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

FUR of CANADA

Manufacturers of Fine Furs

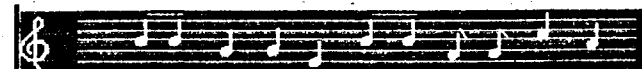
Posiada do sprzedaży futra, kurtki.

Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperacje
czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 349-7871

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm
europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin
i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Tel. 761-9612

ORIENT CARPET CLEANING CO.

665-7600 od godz. 10 - 7 wiecz.

POLSKA FIRMA O WIELOLETNIM DOŚWIADCZENIU

I RENOMIE, SPECJALIZUJĄCA SIĘ

W DOKŁADNYM I TANIM CZYSZCZENIU

- Wełnianych dywanów i miękkich wykładzin
- Mebli z obiciem tapicerskim (kanap, foteli, itp.)

PO CO POŻYCZAĆ MASZYNĘ I TRACIĆ CAŁY
DZIEŃ KIEDY NASZA FIRMA WYCZYŚCI LIVING,
DINING, HALL ZA \$45.00?

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić

2342 Bloor St. W., Toronto

Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

DWA DÓBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

• 331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383

270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666

Pieczyno, wędliny, sery, słodczy, gazy,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

EUROMEX INC.

IMPORTATION - DISTRIBUTION - SERVICE

WSZELKIE MASZYNY PIEKARSKIE,

CUKIERNICZE I RESTAURACYJNE

NOWE I UŻYWANE.

SPRZEDAŻ NA DOGODNYCH WARUNKACH.

URZĄDZENIA KOMPLETNE DLA

ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH.

ZADZWOŃ DZISIAJ PO LISTĘ URZĄDZEŃ

TEL. (514) 522-6992, TELEX 05560344

PIOTR SOWA

SPECIAL - MASZYNA DO KROJENIA CHLEBA

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI

Marek S. Malicki

Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6

TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:

- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrimonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

Czwartki 6 - 9 pm.

226 Roncesvalles Ave. Toronto

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat

KRZYSZTOF PREOBRAŻŃSKI

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717

fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

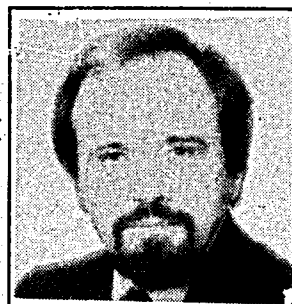
- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności
środowiska polonijnego w Toronto,
Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki
i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

RE/MAX
Professionals INC

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

TEL. 232-9000 dom: 626-0532

UDZIELI FACHOWEJ I RZETELNEJ PORADY
WE WSZELKICH SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z KUPNEM I SPRZEDAŻĄ DOMÓW

227 VODDEN STR.
BRAMPTON, L6V 1N2

**DANUTA
MAJEWSKA**

Sales Representative

Kupno - Sprzedaż

Bezpłatna porada i wycena domów

D z w o Ń

biuro: 457-5800 całą dobę

dom: 792-0866

Montreal Trust
REALTOR

247-7884;

dom. 249-2958

**Dżidka
Skretekowska**

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem
kupnem i sprzedażą nieruchomości

• **Rathburn/Pony Trail** - Townhouse 4-sypialniowy, 3 łazienki, klimatyzacja, wykończona piwnica - do szybkiej sprzedaży.

• **Brampton**, Połowa bungalów na dużej działce, 3-sypialniowa z wykończoną piwnicą, \$204 tys.

• **Etobicoke** - 3-sypialniowe bungalów, 2 łazienki, z częściowo wykończoną piwnicą, na dużej działce. Cena \$234 tys.

• **Etobicoke** - condo 3-sypialniowe, 2 łazienki, sala gimnastyczna, sauna, tennis court, 5 minut do metra.

Homelife
Realty Associates
TEL. 897-9555

Rzetelna pomoc przy kupnie,
sprzedaży i finansowaniu
nieruchomości

ANNA KRYSIAK

TEL. dom 858-0129

Mississauga - Meadowvale - elegancki, nowoczesny townhouse położony w małym pięknym kompleksie otoczonym parkiem. 3 sypialnie, 2 łazienki, bardzo duża kuchnia, family room z wyjściem na obszerne patio, 2 balkony, garaż. Cena \$ 181.900
Brampton - nowe luksusowe condominium: 3 sypialnie plus solarium i balkon (1600 sq.ft.), 2 pełne łazienki (marmurowe kafle), 24 godziny security. Cena \$173.900.

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A. RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wyjąłem
domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**

Tel. biuro: 536-5000

dom: 247-2658

• 203 Parkview Rd. - Okolice Berry Rd. - piękne 4-sypialniowe bungalów, budowa na specjalne zamówienie właściciela. Dodatkowo 3 sypialnie w basemencie. Garaż na dwa samochody. Działka 44 x 140. Cena okazjna TYLKO \$ 379,000. **SOLD**

• Bloor/Runnymede Rd. - bardzo duży, legalny duplex, z możliwością przerobienia na triplex. Każdy z apart. posiada 3 sypialnie, osobne wejścia, podwójny garaż. Cena tylko \$529,000.

• 1 sypialniowe mieszkanie do wynajęcia w High Park (prywatny dom), \$680 miesięcznie.

• POKOJE z używalnością kuchni i łazienki, \$300 miesięcznie.

JAN WOJEWÓDKA zaprasza na

**PROGRAM ROZRYWKOWY
PIOSENKI, HUMORU I SATYRY p.t.**

NARESZCIE RAZEM

w wykonaniu 10-osobowego zespołu
znanych polskich artystów estradowych

Członkowie Kabaretu "PIGWA SHOW":

- * OPALKO BRONISŁAW - aktor, muzyk
- * KACZMAREK ANDRZEJ - piosenkarz, satyryk
- * LIPIEC STEFAN - aktor, improwizator
- * PIESIAK JOLANTA - piosenkarka
- * PIETRZAK JACEK - piosenkarz, parodysta
- * WOLSKI ANDRZEJ - muzyk, kompozytor

Gościnnie wystąpią:

- * WILHELMI ROMAN - znany aktor filmowy
- * STANKIEWICZ DANUTA - piosenkarka
- * ŚLAWIŃSKI ZDZISŁAW - aktor charakterystyczny
- * GAPIŃSKA JOANNA - Miss Poland 1988/89

KALENDARZ WYSTĘPÓW W KANADZIE

OTTAWA, ONT. - czwartek 9 listopada 8 p.m.
High School of Commerce Aud. - Rochester St.

OSHAWA, ONT. - piątek 10 listopada - 8 p.m.
SALA WETERANÓW, 1551 Stevenson Rd. N.

TORONTO, ONT. - sobota 11 listopada - 8 p.m.
niedziela 12 listopada - 2.30 p.m.

WEST TORONTO SECONDARY SCHOOL AUD.
Lansdowne - College St., Toronto

Bilety:

SOLARSKI PHARMACY - 149 Roncesvalles Ave, tel. 536-5452
KRAKOW DELICATESSEN - 2560 Sheppard, Miss., Tel. 897-0695

Infor. i rez. biletów: W. KOPOWSKA Tel. 259-0649
HAMILTON, ONT. - niedziela 12 listopada - 8 p.m.

Sir Winston Churchill School, 1715 Main St. E.
ST. CATHARINES, ONT. - wtorek 14 listopada - 8 p.m.

SALA POL.-CAN. LEGIONU, 292 Vine St. N.
KITCHENER, ONT. - środa, 15 listopada - 8 p.m.

POL.-CAN. LEGION, 601 Wellington St. N.
LONDON, ONT. - czwartek, 16 listopada - 8 p.m.

SALA PARAFIALNA, 419 Hill St.
MONTREAL, P.Q. - wtorek, 5 grudnia - 8 p.m.

Westmount High School, 4350 Ste Catherine St.

CHCESZ ZAROBIĆ
przed Świętami 50, 100,
200 dolarów? Maszliczne
grono kolegów w pracy,
szkole? Możesz sprze-
dawać grające kolorowe
kartki świąteczne. Towar
jest bardzo atrakcyjny i
mało jeszcze znany. Po-
lacy co roku ślą do kraju
kartki angielskie z obcy-
mi motywami, "żałobny-
mi" wieńcami. Na próż-
no szukają tradycyjnej
szopki ze Świętą
Rodziną.

Firma amerykańska
wprowadza na rynek ka-
nadyjski wysoko jako-
ściowe pozłacane kartki, z
kolorowymi kopertami,
niektóre z trójwymiaro-
wymi obrazkami w
środku z polskimi życze-
niami i grającymi moty-
wami polskich koled.
Wielka radość dla dzieci i
pożyteczny prezent dla
dorosłych. W kartkach
znajdują się bowiem

baterijki wartości
\$2.00, które można
używać do zegarka.
Kartki są w sprzedaży w
USA po \$5 US. Mała in-
westycja - duży zysk.
Cena hurtowa w Kana-
dzie dla zainteresowa-
nych minimum - 50 kar-
tek - 185 dol. Sprzedając
100 sztuk możesz zarobić
100 dol. i więcej.

Informacje ECHO -
TEL. 747-6034 wiecz.

\$

UWAGA WŁAŚCICIELE DOMÓW

UNIKALNY SYSTEM OSZCZĘDNOŚCIOWY

(Publikacja w j. angielskim)

Wyjaśnia jak i dlaczego możecie Państwo zaoszczędzić na
różnego rodzaju pożyczkach hipotecznych i innych po-
życzkach długoterminowych (samochód, jacht, domek
kempingowy, itp.).

Zawiera kompletne instrukcje, przykłady, tabele płatności
i ich analizę, które zobrazują Państwu ogromne oszczęd-
ności rzędu kilkudziesięciu tysięcy dolarów i skrócenie o
wiele lat czasu spłaty hipoteki.

Umożliwia uzyskanie komputerowego wydruku dostoso-
wanego do aktualnej wielkości Waszej hipoteki, wykazu-
jącego dokładne oszczędności jakie możecie osiągnąć.

Nie wymaga zmiany pożyczkodawcy, warunków
płatności, ponownego oszacowania nieruchomości, kon-
sultacji, itp. Niezawodny, prosty system do samodzielnego
zastosowania.

Satysfakcja gwarantowana lub zwrot gotówki.

Nie dostarczamy na P.O. Box, zamawiając prosimy podać
dokładny adres (praca lub dom), imię, nazwisko, nr. tel.

Cena: \$31,45 + \$ 3,60 koszt wysyłki.

Montraco, 745 Pl. Fortier, Suite 709,
St. Laurent, Que. H4L 5A6

NIEPALĄCA, lat 50, podejmie się opieki nad dziećmi i lekkiej pracy domowej jako dochodząca w okolicy Dundas i Hurontario. TEL. 277-2300

104-106
POSZUKUJEMY pracowników do wstawiania okien. TEL. 251-5923

104-106
DOŚWIADCZONYCH pracowników do układania glazury i płytek potrzebujemy. TEL. 267-5321

104-106
HYDRAULIK z polskim doświadczeniem (instalacje wod.-kan. wewnętrzne i zewnętrzne) podejmie pracę, najchętniej w Mississauga. TEL. 274-0058 po g. 20 Janek

104-106
PRZYJMĘ pracę chałupniczą może być proste szycie na maszynie. TEL. 242-9047

104-106
MĘŻCZYZNA z SIN poszukuje pracy. TEL. 253-0283

104-106
PRZYJMĘ sprzątanie mieszkań i domów lub inną pracę w Mississauga w soboty i w piątek po poł. Posiadam własny środek transportu. TEL. 891-0568

104-106
POSZUKUJĘ pracy wieczorem albo w nocy. TEL. 447-6785

104-106
MŁODY, oczekujący na pobyt stały poszukuje pracy na niedzielę. TEL. 897-7632

104-106
MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyt stały podejmie każdą pracę. (Jest z zawodu specjalistą od masażu i rehabilitacji). TEL. 665-6419

104-106
PRZYJMĘ pracę chałupniczą poza szyciem. TEL. 665-6419

104-106
SZUKAM pracy na weekendy z noclegiem. Dzwonić od pon. do piątku w godz. od 9 - 16. Krystyna. TEL. 422-2060

104-106
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu w Mississauga, okolica Cawthra i Rathburn. TEL. 275-8572

104-106
ZATRUDNIMY sekretarkę ze znajomością angielskiego do biura sprzedaży nieruchomości. TEL. 251-2999

104-106
ZNAJĄCY dobrze angielski i posiadający SIN poszukuje prac zlecenych do wykonania w domu. Prosić Tomka. TEL. 763-3706

104-106
SPOKOJNA, młoda podejmie się każdej pracy od 11 do 24 listopada. (Sprzątanie, opieka nad dziećmi, starszymi). TEL. 491-0067

104-106
POTRZEBNA pani do dwójki dzieci i pomocy w domu z zamieszaniem na miejscu w Mississauga. Od 18 listopada. TEL. 823-0548

104-106
POTRZEBNA dochodząca opiekunka od stycznia do 5-miesięcznego chłopczyka - 3 dni w tygodniu. Okolica Lawrence-Markham (Scarborough). TEL. 431-6601

104-106
POSZUKUJEMY pogodnej pani do opieki nad 8-miesięczną dziewczynką. Praca od 4 grudnia. Okolica Eglinton i Victoria Park. TEL. 759-8383 po g. 19

104-106
POTRZEBNA opiekunka do dziecka z zamieszaniem. Okolica Victoria Park - York Mills. TEL. 449-1981

104-106
BLACHARZ samochodowy potrzebny lub osoba znająca temat. TEL. (416) 523-8387 lub (519) 741-0167

104-106
POTRZEBNY pracownik do stacji benzynowej blisko lotniska. Dzwonić do Tony. tel. 675-7063

104-106
SPRZĄTANIA lub innej pracy poszukuję. Proszę dzwonić wiecz., tel. 535-3052

104-106
PRACOWNIKOW z doświadczeniem w układaniu glazury, marmuru, malowaniu, hydraulice do prac remontowo-budowlanych przyjmę. SIN wymagany. TEL. 267-5321

POTRZEBNA dochodząca pani do 2 chłopców w wieku szkolnym, Brampton - Steeles i Hwy 10. TEL. 459-6436

103-105
OSOBA do opieki nad dzieckiem i lekkiej pracy domowej potrzebna. Okolica Lakeshore and Mimico. TEL. 255-4957

103-105
POSZUKUJĘ dochodzącej opiekunki do dzieci. Okolica Square One, Mississauga. TEL. 897-0316 po godz. 18.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

103-105
PANI do sprzątnięcia 2-3 dni w roboczym tygodniu. Musi znać trochę angielski. Steeles. Proszę dzwonić 764-3454 wiecz. z wyjątkiem piątku.

103-105
ZATRUDNIMY kierownika biura Polish Alliance Credit Union. Dobra znajomość księgowości i angielskiego wymagana. Pisemne podanie i proszę składać osobście w biurze PACU, 2150 Bloor Str. W.

ENERGICZNA 34-letnia Polka przyjmie pracę na weekendy w Mississauga i Etobicoke. TEL. 624-0830

103-105
MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyt stały podejmie każdą pracę. TEL. 255-3205

103-105
BUDOWLANIEC z siłą fachową wzmocni kompanię, mam pobyt stały i SIN. Znam dobrze projektowanie i wykonawstwo. W pracy myślę i wnoszę wiele nowego. Specjalizuję się w wykańczaniu wnętrz. TEL. 847-7824 Zdzisław

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

103-105
KUŚNIERZ z polskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 259-2413

103-105
PRACA CHAŁUPNICZA! SZYCIĘ dekoracji w domu. Minimum 3 miesiące pracy. 8-10 dolarów na godzinę. Wystarczy posiadanie zwykłej maszyny do szycia. TEL. 635-1432 po 18.

ZAUFAJ, otoczę troskliwą opieką starszą osobę, w okolicy Lawrence lub Glenkern, TEL. 244-4859

103-105
MŁODA nauczycielka z Polski, czekająca na pobyt stały podejmie jakąkolwiek pracę. TEL. 244-2805

103-105
POTRZEBNA opiekunka do chorej osoby i lekkiej pracy domowej, z zamieszaniem na miejscu. Bathurst i Finch. TEL. 665-1718 po angielsku.

103-105
POTRZEBNA niania do 3 sympatycznych dzieci, bez gotowania, w kulturalnej włoskiej rodzinie, od poniedziałku. 500 dol. miesięcznie na początek + wyżywienie. TEL. 832-0469 po angielsku lub francusku

103-105
POTRZEBNA niania do opieki nad 4,5-letnią dziewczynką chodzącą do szkoły. High Park. Święta praca dla kogoś kto ma pracę w dzień. Proszę dzwonić wieczorem, Natalie, tel. 763-6822

103-105
OCZEKUJĄCA na pobyt stały zaopiekuje się dzieckiem. Podejmie także sprzątanie. TEL. 239-2208

103-105
PRZYJMĘ dziesięć rączek. Małgozata, TEL. 897-1801

103-105
LEKARZ z Polski ze świetną znajomością angielskiego poszukuje pracy. TEL. 231-7572

103-105
MAŁŻEŃSTWO techników dentystycznych z 6-letnim stażem z Polski, SIN, poszukują pracy. TEL. 261-5262

103-105
PRACA w fabryce, \$6 na godzinę. Gotówka. Okolica Hwy 7 i Hwy 400. TEL. 886-2366, Alex, po rosyjsku lub po angielsku.

103-105
MĘŻCZYZNA w średnim wieku posiadający SIN i prawo jazdy na samochody osobowe szuka pracy. TEL. 537-5906

103-105
MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyt stały podejmie jakąkolwiek pracę. TEL. 275-8532

103-105
PRZYJMĘ pracę chałupniczą, poza szyciem. Prosić Piotra, tel. 769-9879

103-105
POSİADAM samochód min. van, prawo jazdy, znam trochę angielski, SIN, wolny czas w dzień, szukam pracy. Anna. TEL. 272-3064

103-105
MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyt stały podejmie każdą pracę. Podstawowy angielski. TEL. 242-5205

103-105
PODEJMĘ pracę chałupniczą, chętnie krawiectwo. TEL. 398-3772

103-105
POSİADAM SIN, samochód oraz wolny czas codziennie od 10 do 14, oczekuję na propozycję pracy w Mississauga. Proszę dzwonić do 5, TEL. 896-4005

103-105
ENERGICZNA, 33-letnia Polka przyjmie pracę na weekendy w Toronto. TEL. 690-5724

103-105
NOWO przybyły elektryk, posiada umiejętność prac wykonawczych. TEL. 828-2416

103-105
TOKARZ, frezer doświadczenie w tokarstwie, ogólną znajomość w pracach warsztatowo-remontowych, posiada SIN - szuka pracy. TEL. 696-0936

103-105
PRACA - 5 dni w tygodniu - sprzątanie. Kipling/Eglinton. TEL. 234-5598

103-105
POTRZEBNA opiekunka do dwójki dzieci (2 lata i pół roku) w Willowdale. TEL. 633-0037 po g. 17

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

103-105
POTRZEBNA osoba na stanowisko sekretarki z biegłą znajomością języka angielskiego i SIN, okolica Dixie i Eglinton. TEL. 279-6133

ELEKTRYK z Polski poszukuje pracy w zawodzie lub innej. Proszę dzwonić po 18. TEL. 277-5468

103-105
MECHANIK z doświadczeniem spawalniczym posiadający SIN poszukuje pracy. Proszę dzwonić po 18, tel. 277-5468

103-105
32-LETNI mechanik z kanadyjskim prawem jazdy szuka pracy na part time, Mississauga. TEL. 279-9071

103-105
PRZYJMĘ lekkie szycie w domu. TEL. 629-8655, 277-3784

103-105
ZATRUDNIĘ kapitała na stątek oraz inżyniera obsługi do statku wycieczkowego pływającego po porcie w Toronto. TEL. 881-6208 wiecz. Prosić p. Hermacza

103-105
POTRZEBNY operator na trasę. SIN. STEEL. 670-9329, prosić Andrzeja

103-105
MŁODA, energiczna z zawodu nauczycielka, oczekująca na pobyt stały poszukuje pracy na terenie Mississauga lub Etobicoke. TEL. 566-5177

103-105
OCZEKUJĄCY na pobyt stały poszukuje pracy jako ślusarz, hydraulik lub

Po prostu nie mogę patrzeć, jak jedzą moje dzieci. Z trudem odczytałam je jeść przed telewizorem na podłodze (pamiątka po kanadyjskiej opiekunce) i z nogami na stole. Został zwyczaj jedzenia z ręką na kolanie. Zgroza. Przecież obie dłonie powinny znajdować się na brzegu stołu. Jak się na tym stole ręce zjawiają, to wraz z łokciami.

Znajoma, która jest tutaj E, A opowiedziała mi anegdotę, dlaczego Amerykanie jedzą z ręką na kolanie, a Europejczycy na stole. Amerykański zwyczaj ma się wywodzić z okresu Rewolucji, kiedy to w obawie ataku przed angielskimi lojalistami trzymano strzelbę na kolanach. Rzeczywiście widzieć trzymającą w prawej ręce. Rękę zdejmując z kolana, gdy używają noża. Żeby było zabawniej europejski zwyczaj trzymanie obu dłoni na stole uważają za brak zaufania dla gościa, czy gospodarza. Lepiej mu patrzeć na ręce. Kanadyjczycy jedzą z i bez. Warto rzucić okiem w restauracji, a rozpoznamy zeuropeizowanego.

BYWAŁA

FANTASTYCZNY APARAT FOTOGRAFICZNY DO ZDJĘĆ TRÓJWYMIAROWYCH

Niezwykły efekt: głębia, realizm, kolor widoczne gołym okiem przy zastosowaniu normalnego 35 mm filmu
- prostota w obsłudze - cena bardzo realna
- wspaniała okazja do zarobku na dowolny etat (komisowe + bonusy)

Potrzebni dystrybutorzy od zaraz.
TEL. (416) 252-0277

art & design

- portrety - pastel, olej
- perspektywy architektoniczne
- projekty obiektów, wnętrz, rozbudowy

GERWAZY PALUSZKIEWICZ Ph.D.
TEL. (416) 446 - 0068

Toronto
Tel.: 532-3794

SAVE-O-WAY

PARCEL SERVICE

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST

TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993

GODZINY OTWARCIA

PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

• jesteśmy autoryzowanym delerem PEKAO

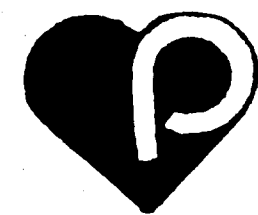
- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa,
- paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • charty do Polski •

PACZKI MORSKIE (jako jedyni w Kanadzie wysyłamy raz w tygodniu kontener do Polski)
PACZKI LOTNICZE
(2 razy w tygodniu)

• załatwiamy zaproszenia i ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
• kupony Orbisu • słoneczne wakacje w ciepłych krajach
331 Roncesvalles Ave.

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ
 POLIMEX

Tel. 537 - 7914

FAX (416) 537-6993

TLX 06-23984 POLIMEX TOR

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

Uwaga Mississauga i okolice
nowootwarty przedstawiciel
Polimex

/obok polskiej Credit Union/
BRDA DELICATESSEN
3615 Dixie Rd unit 13

tel. 629-9461

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO!